

**2. Tillæg til
§ 12 Miljøgodkendelse**

af svinebruget

”Skovlyst”

Kobbelhøje 10, Resen, 7600 Struer

den 30. marts 2016

Miljøgodkendelse i henhold til § 12 stk. 3 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug jf. LBK nr. 868 af 3. juli 2015

Indholdsfortegnelse

Datablad.....	4
Indledning.....	5
1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING.....	6
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	6
1.2 Afgørelse om miljøgodkendelse.....	6
1.3 Ikke teknisk resumé.....	7
1.4 Afgørelse om miljøgodkendelse.....	12
1.5 Samlet oversigt over vilkår	12
1.6 Offentlighed.....	17
1.7 Klagevejledning.....	18
2. Baggrund for miljøgodkendelsen	19
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget	19
2.2 Meddelelsespligt – husdyrproduktion, anlæg, arealer, ejerforhold	19
2.3 Gyldighed	19
2.4 Retsbeskyttelse	20
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	20
3. Beliggenhed og planmæssige forhold.....	20
3.1 Afstandskrav, bygge og beskyttelseslinjer, fredninger m.v.	20
3.2 Placering i landskabet.....	22
4. Husdyrhold, staldanlæg og drift	22
4.1 Husdyrhold, stalde og opbevaringsanlæg.....	23
4.2 Ventilation.....	25
4.3 Fodring.....	25
4.4 Energi- og vandforbrug	26
4.5 Spildevand og regnvand.....	27
4.6 Affald	28
4.7 Råvarer og hjælpestoffer	29
4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld	29
5. Gødningsproduktion og – håndtering	31
5.1 Gødningstyper og – mængder	31
5.2 Flydende husdyrgødning	32
5.3 Fast gødning og dybstrøelse.....	32
6. Forurening og gener fra husdyrbruget	32
6.1 Ammoniak og natur.....	33
6.2 Lugt	34
6.3 Fluer og skadedyr	35
6.4 Transport	36
6.5 Støj fra anlæg og maskiner.....	37
6.6 Støv fra anlæg og maskiner.....	39
6.7 Lys.....	39

7.	Påvirkning fra arealerne	40
7.1	Udbringningsarealerne	40
7.2	Kvælstof og fosfor til Limfjorden og Nissum Fjord	45
7.3	Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter).	46
7.4	Kvælstof til grundvand	47
8.	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	48
8.1	Ansøgers BAT redegørelse	48
8.2	Management	48
8.3	Foder	49
8.4	Forbrug af vand og energi	50
8.5	Opbevaring og udbringning af husdyrgødning	50
8.6	Staldindretning	52
8.7	Kommunens samlede vurdering af anvendelse af BAT	54
9.	Alternative løsninger og 0-alternativ	54
10.	Husdyrbrugets ophør	55
11.	Egenkontrol og dokumentation	55
Bilag 1	– Anlægsoversigt	57
Bilag 2	– Oversigt over ejede, forpagtede og aftale- arealer	58
Bilag 3	– Transportveje	60
Bilag 4	– Beskyttede naturområder	62
Bilag 5	– Udbringningsarealer og nitratklasser	64
Bilag 6	– Lavbundsarealer og fosforklasser	66
Bilag 7	– Fredninger	68
Bilag 8	– Udbringningsarealer og jordbundstyper i pløjelaget	70
Bilag 9	– Grundvandskort	72
Bilag 10	– Overfladevandsvurdering	74
Bilag 11	– § 46 udtalelse vedr. arealer i Lemvig Kommune	85
Bilag 12	- Kapacitetserklæring for opbevaring af husdyrgødning	98

Datablad

Godkendelsesdato	30. marts 2016
Afgørelsestype	§ 12 stk. 3 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (mere end 250 DE)
Husdyrbrugets navn	”Skovlyst”
Husdyrbrugets adresse	Kobbelhøje 10, Resen, 7600 Struer
Husdyrbrugets ejer og kontaktperson	Martin Agerskov Langergårdvej 8, 7600 Struer Telefon 97861242 – 20288242 e-mail: marlund@marlund.dk
Brugstype	Svinebrug
CVR nr. / P nr.	1356 6240
CHR nr.	62624
Ejendomsnr.	6710042301
Matrikel nr.	88a og 88b Klosterheden, Gudum 2b og 1r Den sydlige Del, Resen 24b og 51 Resen By, Resen
Husdyrbrugets miljøkonsulent	Helle Kalkrup, Lemvigegnens Landboforening, Industrivej 53, 7620 Lemvig hek@lemvig-landbo.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Struer Kommune Natur- og Miljøafdelingen, Østergade 11-15, 7600 Struer teknisk@struer.dk
Sagsbehandler	Kristian Iversen
Næste revurdering af miljøgodkendelsen	Vilkår erstattet med nye og ændrede vilkår i 2. tillæg. Ophævet 2024
1. Tillæg	
2. Tillæg	

Indledning

Martin Agerskov har den 13. november 2015, ansøgt om 2. tillæg, jf. husdyrgodkendelsesloven¹, til den eksisterende § 12 godkendelse af 29. september 2010 af bedriften ”Skovlyst”, Kobbelhøje 10, Resen, 7600 Struer.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i husdyrgodkendelsesloven. Husdyrbruget er omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC direktivet², idet svinebruget har flere end 750 stipladser til søer.

Husdyrbruget blev miljøgodkendt den 29. september 2010 til 1.000 årssøer, 5.000 gylte og polte (30-50 kg), 2.000 gylte og polte (30-75 kg), 2.900 slagtesvin (30-107 kg), 500 slagtesvin (30-130 kg) og 16.000 smågrise (7,2-30 kg).

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer og ovennævnte dyrehold.

Der ansøges om tillægsgodkendelse, idet der ønskes en udvidelse af produktionen, dels i eksisterende staldanlæg og dels i en nybygget fare- og klimastald. På arealdelen er enkelte marker tilrettet og nogle udbringningsarealer er bortfaldet. Al produceret husdyrgødning afsættes fortsat til Biogas, og der modtages afgasset biomasse retur til udspreddning på udbringningsarealerne.

Hovedparten af udbringningsarealerne er beliggende i Struer Kommune. En mindre del af bedriftens udbringningsarealer ligger i Lemvig Kommune.

Tillægget til miljøgodkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning med bilag³, og supplerende oplysninger indkommet i forbindelse med sagsbehandlingen. Seneste version af ansøgningen er indsendt den 2. marts 2016.

I tillægget til miljøgodkendelsen er der redegjort for de miljømæssige konsekvenser af udvidelse af produktionen og ændringen i udbringningsarealerne, herunder også om husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Der er i tillægsgodkendelsen stillet en række vilkår som sikrer, at husdyrbruget kan drives uden at påvirke miljøet væsentligt. Vurderingerne er foretaget ud fra de seneste 8 års ændringer jf. kravene i loven.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora, fauna, vandmiljø, landskab og kulturmiljø samt ressourceforbrug.

Bedriften har ikke biaktiviteter, som er omfattet af godkendelsespligt.

---

¹ LBK nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Direktiv om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996

³ Ansøgningsskema 79.310, (version 5 af 2. marts 2016)

1. Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Struer Kommune har den 13. november 2015 modtaget en ansøgning om tillæg til § 12 miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende Kobbelhøje 10, Resen, 7600 Struer. Der ansøges om godkendelse af en driftsmæssig udvidelse af svineproduktionen fra 462,84 DE til 574,13 DE.

I forbindelse med udvidelsen opføres en ny klima- og farestald med 130 stipladser til søer og 3.200 stipladser til smågrise.

Idet ejendommen tidligere er miljøgodkendt, er det alene ændringerne, der er omfattet af godkendelsespligt.

Da der i forbindelse med produktionsudvidelsen ud over nybyggeriet også vil ske ændringer både i eksisterende staldanlæg og vedrørende udbringningsarealerne, vil vilkår i den oprindelige miljøgodkendelse fra 2010 være irrelevante. Derfor erstattes alle vilkår i den oprindelige miljøgodkendelse med nye eller ændrede vilkår i dette 2. tillæg til miljøgodkendelsen.

1. tillæg, der alene vedrører arealdelen, bliver med det nye tillæg irrelevant og ophæves derfor når 2. tillæg tages i brug.

Tillægsgodkendelsen bygger på en ansøgning, som er indsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem med skema nr. 79310. Seneste version (nr. 5) af ansøgningen er modtaget den 2. marts 2016.

Struer Kommune har senest gennemført et tilsyn på ejendommen den 3. oktober 2014.

1.2 Afgørelse om miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Struer Kommune hermed godkendelse til husdyrbruget på en række vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget på Kobbelhøje 10 med tilhørende anlæg og ejede og forpagtede udbringningsarealer (se bilag).

Det er Struer Kommunes samlede vurdering, at udvidelsen af produktionen, med de pågældende vilkår for indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet (nabobeboelser, Natura 2000 områder⁴, natur i øvrigt, overfladevand, nitratfølsomme indvindingsområder, landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer).

De generelle beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat i bilag 3 til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt.

Struer Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet, ligesom husdyrbruget anvender den bedst tilgængelige teknik (BAT).

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til Husdyrgodkendelseslovgivningen.

---

⁴ Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

Tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven, samt afledning af spildevand og overfladevand efter Miljøbeskyttelsesloven) skal søges separat. Der skal bl.a. indhentes udledningstilladelse til overflade-/tagvand og byggetilladelse inden byggeriet af stalden igangsættes.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Med mindre andet er anført, gælder vilkårene straks fra godkendelsen tages i brug, herunder i indkørsperioden.

Lovgivning

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrgodkendelsesloven¹ med tilhørende bekendtgørelse⁵ samt Miljøstyrelsens elektroniske vejledning om miljøregulering af husdyrhold. Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i Habitatbekendtgørelsen⁶. Jf. denne skal kommunen, før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Endvidere skal husdyrbruget og kommunen i forbindelse med godkendelse foretage en vurdering af husdyrbrugets teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedst Tilgængelige Teknologi" (jf. BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug).

1.3 Ikke teknisk resumé

Miljøgodkendelsen omfatter driftsbygninger og anlæg på Kobbelhøje 10, samt tilhørende ejede og forpagtede arealer.

Struer Kommune har vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse i henhold til gældende regler⁷.

Produktion og arealer

Derfor søges om tillæg til miljøgodkendelsen af 29. september 2010 til at bygge en ny klima- og farestald samt til en udvidelse af dyreholdet, svarende til en samlet produktion på 1.350 årssøer, 23.400 smågrise (7,2-30 kg), 3.000 polte (30-100 kg), 5.000 polte (30-50 kg), 2.000 polte (30-75 kg) og 1.200 slagtesvin (30-107 kg) i alt svarende til 574,13 DE på godkendelsestidspunktet.

Udvidelsen er på i alt 111,29 DE.

Produktionen finder sted i nybygget klima- og farestald og i eksisterende anlæg. Eksisterende stalde anvendes uændret, men inventaret tilpasses de ansøgte dyretyper.

Der er 579,03 ha udbringningsareal ejet og forpagtet. Desuden er der 193,69 ha aftalearealer. Aftalearealerne har alle en § 16 arealgodkendelse, og vil ikke blive vurderet yderligere i forbindelse med udvidelsen.

---

⁵ Bekendtgørelse nr. 1283 af 9. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

⁶ Bekendtgørelse nr. 1828 af 16. december 2015 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af isse arter.

⁷ Lovbekendtgørelse nr.868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Dyretryk og udbringningsarealer

Der udbringes afgasset biomasse svarende til 787,65 DE på 579,03 ha udbringningsareal, ejede og forpagtede arealer. Der udbringes 1,36 DE/ha.

Der afsættes afgasset biomasse svarende til 143,13 DE til aftalearealer på Makholmvej 47, Makholmvej 49, Langergårdvej 2, og Dalgårdsvej 74, 7600 Struer. Aftalearealerne er tidligere vurderet efter husdyrgodkendelsesloven, via § 16 arealgodkendelse.

Udbringningsarealerne er vurderet i forhold til bl.a.:

- Grundvand
- Overfladevand
- Naturområder
- Anvendelse af bedst tilgængelig teknik (BAT)

Placering og driftsbygninger

Husdyrbruget ligger i landzone. Nærmeste byzone- eller sommerhusområde er Struer, som er beliggende i en afstand af ca. 3.700 m øst for Kobbelhøje 10.

Afstanden til nærmeste bolig i nærmeste samlede bebyggelse, Klosterhedevej 8, Gudumbro, 7620 Lemvig er ca. 2.400 m i nordvestlig retning fra Kobbelhøje 10. Nærmeste enkeltboliger uden landbrugspligt er Kobbelhøje 6, der ligger ca. 480 meter øst for nærmeste bygning på Kobbelhøje 10.

Udvidelsen sker dels i eksisterende stalde, dels i nybygget klima- og farestald, der bygges sydvest for og i tilknytning til eksisterende anlæg.

Der er på ansøgningstidspunktet ingen planer om renoveringer, med ændringer i det eksisterende staldsystem indenfor en 8 årig tidshorizont.

Forurening og gener fra husdyrbruget

Det generelle ammoniakreduktionskrav

Ansøgningen viser at det maksimalt acceptable ammoniaktab, der i denne ansøgning svarer til en 30 % reduktion af ammoniakemissionen i forhold til det såkaldt ”bedste staldsystem mht. ammoniakfordampning” i 2005/2006, er overholdt.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Det er vurderet at hverken kategori 1, 2 eller 3 natur, bliver væsentligt påvirket som følge af ammoniaknedfaldet fra det ansøgte.

Lugt

Der er foretaget lugtberegninger i ansøgningssystemet efter gældende retningslinjer. Den beregnede geneafstand for områdetyperne byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig fremgår af nedenstående tabel.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Ukorrigeret Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bortscreenet	Genekritene overholdt
+ Kobbelhøje 6	0	NY	338,25	228,18	338,25	228,18	586,20	Ja	Ja
+ Klosterhedevej 8	0	NY	711,16	517,27	711,16	517,27	2.465,45	Ja	Ja
+ Struer	0	NY	933,14	692,97	933,14	692,97	3.724,07	Ja	Ja

Husdyrbruget overholder lugtgeneafstanden til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone.

Den beregnede lugt konsekvensafstand er på 1.065 m.

Støv, støj og fluer

Ændringen af produktionen på ejendommen forventes ikke at medføre væsentlige gener i forhold til støv, støj og fluer.

Transport

Antallet af transporter med dyr, foder og husdyrgødning øges fra ca. 1.481 til ca. 1.681 årligt. Den største stigning i transporterne vil være i lastbiltransport med gylle til og fra biogasanlæg, idet alt husdyrgødning afsættes til biogas og der modtages afgasset gylle retur.

Hovedparten af transporterne foregår indenfor normal arbejdstid. Dog er der spidsbelastningsperioder i forbindelse med gyllekørsel og høst. Desuden kan der være transporter, hvor landmanden ikke har indflydelse på tidspunkt, som f.eks. afhentning af slagtedyr.

Transportvejen til udbringningsarealerne fremgår af bilag 3.

Det vurderes, at ændringen i antallet af transporter ikke giver anledning til væsentlige gener for omgivelserne. Blandt andet kører Måbjerg Bioenergy altid med rene og lukkede tankbiler til transport af gylle og afgasset gylle.

Næringsstoffer til overfladevand og grundvand

Kvælstof og fosfor til Natura 2000

Udbringningsarealerne afvander dels til Limfjorden, dels til Nisum Fjord.

Hovedparten af mark 107, markerne 107-1, 112, 140-0, 141-0 og 142-0 (49,85 ha) afvander til Nisum Fjord.

De resterende 529,18 ha udspretningsareal, afvander til Limfjorden.

En del af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratklasse.
242,07 ha ligger i nitratklasse 2, de resterende 336,96 ligger i nitratklasse 0.

Nitratbelastningen af overfladevand skal derfor reduceres så belastningen svarer til 85,37 % af belastningen ved det generelle harmonitryk. Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at kravene til nitratudvaskningen til overfladevand er overholdt. Den årlige udvaskning til overfladevand er beregnet til 62,6 kg N/ha.

Det er vurderet, at nitratudvaskningen ikke vil kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning af slutrecipienten.

Hovedparten af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).

I nitratfølsomt indvindingsopland må nitratudvaskningen max være 50 mg/l eller ikke stigende. Dette overholder ansøgningen da nitratudvaskningen er på 46-62 mg/l, og samtidigt er der et fald på 3-4 mg/l i forhold til nudriften.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at der vil være et fosforoverskud på 8,9 kg P/ha/år fra udbringningsarealerne.

Det er vurderet, at den ansøgte drift med de stillede vilkår hverken alene eller i kumulation med andre projekter vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne i Limfjorden og Nissum Fjord væsentligt som følge af tilførslen af kvælstof og fosfor. Struer Kommune vurderer således, at hensynet til overfladevand er varetaget i overensstemmelse med Habitatbekendtgørelsens § 7.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelserne m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

Yderligere vurderes det, at udvidelsen ikke vil have indflydelse på bilag IV-arter, planter eller dyr omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor, som findes eller kan forventes at leve i området omkring husdyrbruget samt på eller omkring udbringningsarealerne.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Struer Kommune vurderer at husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT indenfor områderne management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Produktionen finder sted i eksisterende anlæg, og i nybygget klima- og farestald.

Krav til BAT-niveau for udledning af ammoniak fra stalde, fosfor ab lager samt krav til gødningsopbevaringsanlæg, er overholdt.

Kravene for ammoniakemission og fosfor ab lager er fastsat ud fra Miljøstyrelsens vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, maj 2011.

Struer Kommune vurderer at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Det vurderes at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i godkendelsen overholdes.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Ansøger har ikke umiddelbart undersøgt alternative placeringer til den nye klima- og farestald, idet det vurderes at være en optimal placering af hensyn til intern transport af dyr og hensynet til smittebeskyttelse. Desuden placeres nybyggeriet i retning væk fra nærmeste omboende og skjult af det eksisterende anlæg.

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke finder sted. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Hvilket blandt andet ud fra et økonomisk synspunkt ville være uhensigtsmæssigt.

1.4 Afgørelse om miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Struer Kommune hermed tillæg til miljøgodkendelse til husdyrbruget på en række vilkår. Tillægget omfatter svinebruget "Skovlyst", Kobbelhøje 10, Resen 7600 Struer med tilhørende anlæg og ejede og forpagtede arealer. Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter som finder sted på ejendommen.

Det er Struer Kommunes samlede vurdering, at produktionsudvidelsen med overholdelse af de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet (nabobeboelser, Natura 2000 områder⁸, og natur i øvrigt, overfladevand, nitratfølsomme indvindingsområder, landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer).

De generelle beskyttelsesniveauer for fosforoverskud og nitrat i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er i øvrigt overholdt.

Struer Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet, ligesom husdyrbruget anvender den bedst tilgængelige teknik (BAT).

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrgodkendelseslovgivningen. Tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. byggeloven, planloven, m.v. samt afledning af spildevand og overfladevand efter miljøbeskyttelsesloven) skal søges separat.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Med mindre andet er anført, gælder vilkårene straks fra tillægsgodkendelsen er taget i brug herunder i indkøringsperioden.

Lovgivning

Ansøgningen er behandlet efter reglerne i Husdyrgodkendelsesloven¹ med tilhørende bekendtgørelse⁹ samt Miljøstyrelsens husdyrvejledning – [wiki-vejledningen](#). Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i Habitatbekendtgørelsen¹⁰. Jf. denne skal kommunen, før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Endvidere skal virksomheden og kommunen i forbindelse med godkendelse foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som ”Bedst Tilgængelige Teknologi” (jf. BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug).

---

⁸ Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU’s habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

⁹ Bekendtgørelse nr. 1283 af 9. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 1828 af 16. december 2015 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af isse arter.

1.5 Samlet oversigt over vilkår

Generelt

- 1) Alle vilkår i den oprindelige godkendelse fra 29. september 2010, ophæves når 2. tillæg til miljøgodkendelsen tages i brug.
- 2) 1. tillæg til miljøgodkendelsen ophæves, når 2. tillæg tages i brug.
- 3) 2. tillæg til miljøgodkendelsen skal være udnyttet senest 2 år efter meddelelsen. Med udnyttet menes, at det ansøgte byggeri af ny klima- og farestald er påbegyndt indenfor 2 år fra afgørelsens meddelelse, samt at byggeriet skrider frem i et rimeligt tempo.

Husdyrhold, stalde og opbevaringsanlæg

- 4) Husdyrbruget tillades drevet med en maksimal produktion på 1.350 årssøer, 23.400 smågrise (7,2-30 kg), 3.000 polte (30-100 kg), 5.000 polte (30-50 kg), 2.000 polte (30-75 kg) og 1.200 slagtesvin (30-107 kg) i alt svarende til 574,13 DE på godkendelsestidspunktet.
- 5) Staldindretning og placering af dyretyper skal være som beskrevet i tabel 2 og som opgivet i ansøgningen.
- 6) Der må opføres en ny klima- og farestald med 130 stipladser til søer og 3.200 stipladser til smågrise.
- 7) Rundt om anlægget skal den eksisterende beplantning bibeholdes og vedligeholdes som et tre-rækket læhegn eller en lignende tæt og lav beplantning, bestående af egnstypiske træer og buske.
Vedligeholdelsen skal foregå ved indplantning af enkelte træer og buske, hvor der opstår huller i beplantningen.

Energi og vandforbrug

- 8) Ventilationsanlægget skal rengøres efter hvert hold dyr. Anlægget skal vedligeholdes for at sikre optimal drift med lavest muligt energiforbrug.

Spildevand og regnvand

- 9) Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme foder- eller gødningsrester skal foregå på en vaskeplads med afløb til opsamlingsbeholder eller på skiftende steder i marken fra gang til gang.

Affald

- 10) Husdyrbrugets olie- og kemikalieaffald skal opbevares i tæt emballage, beregnet til formålet og være tydeligt mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne.

Oplaget skal som minimum være overdækket med et halvtag og stå på støbt bund. Pladsen skal indrettes med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.

Eventuelt spild skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale og bortskaffes som farligt affald.

Beredskabsplan (driftsforstyrrelser og uheld)

- 11) Beredskabsplanen skal løbende revideres/kontrolleres sammen med eventuelle ansatte – dog mindst 1 gang om året.

Dato for seneste revision skal fremgå af planen.

Planen skal være kendt af, og tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og øvrige der færdes på husdyrbruget.
- 12) Beredskabsplanens instrukser skal følges ved uheld, forureninger, brand og lignende, og den skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed.
- 13) En skriftlig redegørelse for hændelsen (uheld eller lignende), skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter hændelsens indtræden. Det skal af redegørelsen fremgå, såfremt det er muligt, hvilke tiltag der er eller påregnes iværksat for at hindre tilsvarende fremtidig forureningshændelse.

Håndtering af gylle

- 14) Håndtering af gylle skal altid foregå under opsyn, og evt. spild skal straks opsamles.
- 15) Påfyldning af gyllevogn skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogn, som har påmonteret pumpe med returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Lugt

- 16) Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til væsentlige lugtgener for omboende, skal ejeren af ejendommen lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne. Planen skal godkendes af kommunen, og derefter gennemføres. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte skal afholdes af husdyrbruget.

Fluer

- 17) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse - som minimum i henhold til Statens Skadedyrlaboratoriums vejledende retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.
- 18) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Ved mistanke eller konstatering af rotter skal iværksættes rottebekæmpelse, enten ved kommunens rottebekæmpelse eller ved et autoriseret firma.

Støj

- 19) Støj fra husdyrbruget må ikke medføre, at husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne overstiger værdierne angivet i tabel 3 målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer.
- 20) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet kan højst fremsættes én gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at grænseværdierne ikke er overholdt. Dokumentation skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen.

Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af akkrediteret firma. Husdyrbrugets støj skal dokumenteres ved måling efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, *pt. nr. 6/1984 om måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder*.

Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller efter anden aftale med tilsynsmyndigheden.

Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

Arealer

- 21) På de 579,03 ha ejede eller forpagtede arealer må der maksimalt udbringes svarende til 786,87 DE i afgasset biomasse med et næringsstofindhold på maksimalt 87.245,14 kg N og 16.292,00 kg P

Den udbragte afgassede biomasse skal indregnes i bedriftens gødningsregnskab med en udnyttelsesprocent på minimum 81 %.

- 22) Der skal på arealet etableres 5,00 procentpoint efterafgrøder ud over den til enhver tid gældende lovpligtige andel med efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder skal opgøres og etableres efter samme regler, som de generelle efterafgrøder.

Ved tilsyn skal opfyldelsen af vilkåret kunne dokumenteres ved mark- og gødningsplaner, samt gødningsregnskaber 5 år tilbage.

BAT

- 23) Der skal anvendes fasefodring.
- 24) Foderblandingerne skal være tilsat fytase.
- 25) Alle tre gyllebeholdere skal være forsynet med teltoverdækning.
- 26) Løbe-drægtighedsstalden skal være forsynet med et gyllekølingsanlæg i de 2.500 m² gyllekanaler.

- 27) Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 249.660 kWh.
For at nå den planlagte reduktion i ammoniakemissionen på 10,88 %, skal der i gennemsnit over året køles med mindst 11,4 W/m².
Varmepumpen skal derfor kunne levere en køleeffekt på mindst 28.500 W = 28,5 KW
- 28) Anlægget for gyllekøling skal være i drift 8.760 timer/år ved en køleeffekt på 28,5 KW
- .
- 29) Etableres en pumpe med større køleeffekt kan driftstiden reduceres tilsvarende, jf. følgende formel, hvor der tages udgangspunkt i en pumpe på 60 KW: $28,5 \text{ KW} / 60 \text{ KW} \times 8.760 \text{ timer} = 4.161 \text{ timer/år}$.
- 30) Der skal være tæller til registrering af timeforbrug og kW forbrug på varmepumpen til dokumentation af driftstiden. Den månedlige driftstid og kW forbrug skal indføres i driftsjournalen.
- 31) Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop. Enhver type af driftsstop noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom. Det skal indføres i driftsjournalen hvornår der er foretaget vedligehold af gyllekølingsanlægget og hvad der evt. er foretaget for at rette fejl og mangler.

Foranstaltninger ved ophør

- 32) Ved ophør skal følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger udføres:
- Stalde, gyllekanaler og opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og husdyrgødningen skal bortskaffes efter gældende regler.
  - Hvis husdyrbrugets gyllebeholdere ikke anvendes, skal de rengøres og sløjfes.
  - Foderbeholdere og -anlæg skal tømmes.
  - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes efter gældende regler.
  - Tilsynsmyndigheden skal orienteres om husdyrbrugets ophør.

Egenkontrol og dokumentation

- 33) Husdyrbruget skal underrette tilsynsmyndigheden, når dyreholdet er nået op på det godkendte antal dyr.
- 34) I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn, skal der foreligge dokumentation for produktionsstørrelsen opgjort for hvert planår.
- 35) Mindst én gang pr. kvartal skal husdyrbrugets forbrug af energi og vand registreres, Registreringerne skal opbevares i 5 år og fremvises på tilsynsmyndigheden forlangende.
- 36) Der skal føres register over produktionen af farligt affald (så som spildolie, lysstofrør, kemikalierester o.l.) på ejendommen. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn. Dokumentation for bortskaffelse af farligt affald til

godkendt modtager skal ligeledes fremvises på forlangende.

- 37) Der skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægges sædskifte-, mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskaber, som kan dokumentere, at vilkår om ekstra efterafgrøder eller sædskifte er overholdt. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor 5 år tilbage. Tilsvarende skal der foreligge dokumentation for forpagtningskontrakter og eventuelle overførselsaftaler.
- 38) Det skal overfor tilsynsmyndigheden kunne dokumenteres, at den afgassede biomasse, der modtages, overholder de maksimale mængder af kvælstof og fosfor, samt den udnyttelsesprocent, der fremgår af vilkår 21, og som er en forudsætning for beregningerne i denne afgørelse.

1.6 Offentlighed

Partshøring og nabohøring

Udkastet til tillægget til miljøgodkendelsen har været i høring hos ansøger og dennes konsulent i 14 dage. Efterfølgende har udkastet været i 3 ugers nabo/partshøring med frist for indgivelse af bemærkninger senest den 22. marts 2016. Nedenstående sagsparter har modtaget udkastet og den endelige afgørelse.

Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden.

Offentliggørelse

Godkendelsen er offentliggjort på Struer Kommunes hjemmeside på www.struer.dk.

Den 30. marts 016.

Følgende har modtaget kopi af afgørelsen:

Ansøger

Martin Agerskov, Langergårdvej 8, Resen, 7600 Struer marslund@marslund.dk

Lemvigegnens Landboforening att.: Helle Kalkrup hek@lemvig-landbo.dk

Naboer (indenfor lugtkonsekvensområdet, som er beregnet til 1.065 m).

Kobbelhøje 4, 6, 8, 10 og 10A, (alle 7600 Struer)

Broholmvej 9, 10, 11, 13 og 15, (alle 7600 Struer)

Mølgårdvej 11, 15, 19, 21, 23 og 25, (alle 7620 Lemvig)

Kjærgårdsmøllevvej 28, 7600 Struer

Langergårdvej 20, 7600 Struer

Skovlundvej 7, 7620 Lemvig

Ejer af forpagtede arealer

Skovlundvej 9, 7620 Lemvig

Trehøjevej 5, 7600 Struer

Langergårdvej 8, 7600 Struer (Langergårdvej 12)

Lucernemarken 26, 7600 Struer (Lucernemarken 22 og 26)

Kjærgårdsmøllevvej 12, 7600 Struer

Kjærgårdsmøllevvej 28, 7600 Struer

Tolsgårdvej 2, 7600 Struer

Møllebakken 2, 7600 Struer

Vester Ringgade 12, 7600 Struer

Langergårdvej 10, 7600 Struer

Langergårdvej 14, 7600 Struer

Præstevej 1, 7600 Struer

Bankvej 6, Vedersø, 6990 Ulfborg

Ejere af aftalearealer:

Langergårdvej 2, 7600 Struer

Makholmvej 47, 7600 Struer

Makholmvej 49, 7600 Struer

Dalgårdsvej 74, 7600 Struer

Øvrige parter

Struer Forsyning, Jyllandsgade 1, 7600 Struer (Kobbelhøje Vandværk, Bremdal Vandværk og Struer vandværk)

Danmarks Naturfredningsforening Struer, e-mail struer@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København ø, e-mail dnstruer-sager@dn.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV, e-mail senord@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail mail@dkfisk.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Lars Birch Thygesen e-mail lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator distrikt 3, att.: Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, e-mail enie@akademiaarhus.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, att.: Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup e-mail nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Dansk Fritidsfiskerforbund, e-mail teamstr@gmail.com

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, e-mail natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Peder J. Pedersen, Mejdalvej 14, 7500 Holstebro, e-mail struer@dof.dk

Holstebro Museum, Mette.klingenberg@holstebro-museum.dk

Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, e-mail husdyr@ecocouncil.dk

Teknik og Miljø, Rådhusgade 2, 7620 Lemvig, e-mail teknik@lemvig.dk

1.7 Klagevejledning

Du kan klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen.

En eventuel klage skal stiles til Natur- og Miljøklagenævnet og indsendes gennem Klageportalen via www.borger.dk eller www.virk.dk. Klagen skal indsendes **senest 27. april 2016**. Er klagen ikke modtaget senest kl. 23.59 på datoen for klagefristens udløb, kan klagenævnet beslutte at klagen ikke er indsendt rettidigt.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor afgørelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet.

Vejledning om gebyrordningen og gebyrets størrelse kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside – www.nmkn.dk.

Hvis nogen klager over afgørelsen, vil dette blive meddelt ansøger.

Ønsker man afgørelsen prøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

På Struer Kommunes vegne:

Kristian Iversen
Agronom

2. Baggrund for miljøgodkendelsen

I det følgende beskrives en række juridiske forhold ved miljøgodkendelsen. Herunder faktuelle oplysninger vedrørende husdyrbruget, meddelelsespligt, gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering.

2.1 Beskrivelse af husdyrbruget

Miljøgodkendelsen er et tillæg til § 12 miljøgodkendelse af 29. september 2010, gældende for svinebruget ”Skovlyst”, Kobbelhøje 10, Resen 7600 Struer (CVR nr. 13566240 og CHR nr. 62624) med tilhørende anlæg og ejede og forpagtede arealer. Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter som finder sted på ejendommen.

Ejendommen har ejendomsnummer 6710042301 og består af matriklerne 88a og 88b Klosterheden, Gudum, 2b og 1r Den sydlige Del, Resen og 24b og 51 Resen By, Resen.

Husdyrbruget blev miljøgodkendt den 29. september 2010 til 1.000 årssøer, 16.000 smågrise (7,2-30 kg), 5.000 gylte (30-50 kg), 2.000 gylte (30-75 kg), 2.900 (30-107 kg) og 500 slagtesvin (30- 130 kg), på godkendelsestidspunktet svarende til 462,84 DE.

Der ansøges om en driftsmæssig udvidelse af eksisterende besætning fra nuværende dyrehold til en samlet produktion på 1.350 årssøer, 23.400 smågrise (7,2-30 kg), 3.000 polte (30-100 kg), 5.000 polte (30-50 kg), 2.000 polte (30-75 kg) og 1.200 slagtesvin (30-107 kg) i alt svarende til 574,13 DE på godkendelsestidspunktet. Samtidigt ønskes opført en ny klima- og farestald.

Husdyrbruget ligger i landzone.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt, Kobbelhøje 6, ligger ca. 480 m øst for ejendommen. Nærmeste samlede bebyggelse er Gudumbro, der ligger ca. 2.400 m mod nordvest og nærmeste byzone er Struer der ligger ca. 3.700 m mod øst.

Der ligger ikke andre husdyrbrug større end 75 DE indenfor 300 m fra ejendommen.

Udbringningsarealerne ligger i oplandet til Limfjorden og Nissum Fjord.

2.2 Meddelelsespligt – husdyrproduktion, anlæg, arealer, ejerforhold

Tillægsgodkendelsen gælder for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af Struer Kommune. Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Udskiftning af arealer indenfor samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemandsarealer) kan ske uden en ny godkendelse, hvis det af kommunen vurderes, at de nye arealer ikke er mere sårbare (jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25).

Kommunen skal underrettes ved ændringer i ejerforhold eller hvem der er ansvarlig for den daglige drift af husdyrbruget. Tilsvarende skal der ske underretning, hvis driften indstilles for en længere periode.

2.3 Gyldighed

Da der i forbindelse med produktionsudvidelsen ud over nybyggeriet også vil ske ændringer både i eksisterende staldanlæg og vedrørende udbringningsarealerne, vil vilkår i den oprindelige miljøgodkendelse fra 2010 være irrelevante. Derfor erstattes alle vilkår i den oprindelige miljøgodkendelse med nye eller ændrede vilkår i dette 2. tillæg til miljøgodkendelsen.

1. tillæg, der alene vedrører arealdelen, bliver med det nye tillæg irrelevant og ophæves derfor når 2. tillæg tages i brug.

2. tillæg til miljøgodkendelsen eller dele heraf bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra afgørelsens meddelelse. Med udnyttet menes, at det ansøgte byggeri af ny klima- og farestald er påbegyndt indenfor 2 år fra afgørelsens meddelelse, samt at byggeriet skrider frem i et rimeligt tempo.

Hvis den meddelte tillægsgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

2.4 Retsbeskyttelse

Med denne tillægsgodkendelse følger som udgangspunkt 8 års retsbeskyttelse efter § 40 stk.1 på de vilkår, der er nævnt i tillægsgodkendelsen, fra den dato godkendelsen meddeles.

2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen

Tillægsgodkendelsen skal, jvf. § 40 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2024.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 1) Alle vilkår i den oprindelige godkendelse fra 29. september 2010, ophæves når 2. tillæg til miljøgodkendelsen tages i brug.
- 2) 1. tillæg til miljøgodkendelsen ophæves, når 2. tillæg tages i brug.
- 3) 2. tillæg til miljøgodkendelsen skal være udnyttet senest 2 år efter meddelelsen. Med udnyttet menes, at det ansøgte byggeri af ny klima- og farestald er påbegyndt indenfor 2 år fra afgørelsens meddelelse, samt at byggeriet skrider frem i et rimeligt tempo.

3. Beliggenhed og planmæssige forhold

I det følgende beskrives og vurderes ejendommens placering i relation til de i husdyrgodkendelseslovens fastlagte afstandskrav. Ejendommens placering vurderes bl.a. i forhold til de landskabelige og kulturhistoriske værdier.

3.1 Afstandskrav, bygge og beskyttelseslinjer, fredninger m.v.

Miljøteknisk redegørelse

Husdyrbruget ligger i landzone ca. 3,3 km sydvest for landsbyen Resen tæt på Klosterheden. Nærmeste nabobeboelse Kobbelhøje 8 er beliggende ca. 110 m nord for nærmeste staldbygning. Nærmeste byzone- eller sommerhusområde er Struer by, som er beliggende i en afstand af ca. 3,7 km øst for Kobbelhøje 10.

Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse, Gudumbro er ca. 2.400 m. Nærmeste enkeltboliger uden landbrugspligt er Kobbelhøje 6, der ligger ca. 480 meter øst for nærmeste bygning på Kobbelhøje 10.

Afstandskrav om 50 m til byzone, nabobeboelse m.v. jf. husdyrgodkendelseslovens § 6 ved udvidelser eller ændringer af eksisterende husdyrbrug er overholdt.

Nyetablering af stalde og gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, skal overholde nedenstående afstandskrav. De faktiske afstande i forhold til det planlagte byggeri fremgår af tabellen.

Tabel 1 – afstandskrav og faktiske afstande for planlagt ny klima- og farestald

	Afstandskrav (m)	Afstand fra Ny stald (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	ca. 245
Almene vandforsyningsanlæg	50	ca. 800
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	>15
Offentlig vej og privat fællesvej	15	ca. 140
Levnedsvirksomhed	25	> 25
Beboelse på samme ejendom	15	ca. 30
Naboskel	30	> 80

Afstandskrav jf. § 8 i husdyrgodkendelsesloven, sammenholdt med aktuel afstand fra nyanlæg til det pågældende punkt

Afstandskravene er overholdt for nybyggeriet af klima- og farestald.

Vurdering

De generelle afstandskrav i henhold til husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8 er overholdt.

Vedrørende afstandskrav til dræn er det nødvendigt at sløjfe og omlægge eksisterende dræn. Tilladelse til at omlægge eksisterende dræn gives efter særskilt ansøgning, og det forudsættes i denne miljøgodkendelse, at tilladelsen til omlægning af dræn kan gives.

Husdyrbrugets planlagte byggeri af ny stald ligger udenfor, klit-, sø-, å-, og fortidsmindebeskyttelseslinjer samt udenfor kirkebyggelinje, og strandbeskyttelseslinjen, men indenfor skovbyggelinjen.

Der er normalt forbud mod byggeri indenfor skovbyggelinjen, men driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet, er ikke omfattet af forbuddet.

Der er ikke registreret fortidsminder nær ejendommens eksisterende driftsbygninger.

Der gøres opmærksom på, at Holstebro Museum altid skal kontaktes jf. Museumslovens § 27, hvis der i forbindelse med byggearbejde dukker spor af fortidsminder op. Samtidig skal al arbejde i forbindelse med byggeriet standses.

3.2 Placering i landskabet

Under afsnittet beskrives ejendommens anlæg og arealer i relation til de landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Miljøteknisk redegørelse

I vurderingen af en ansøgning om miljøgodkendelse skal indgå hensynet til de landskabelige værdier. Ejendommen ligger i et relativt fladt terræn, der mod syd grænser op til Klosterheden skov. Ejendommen er omgivet af dyrkede marker med spredt bebyggelse.

Det eneste der bygges i forbindelse med udvidelse af husdyrholdet er en ny klima- og farestald. Den planlagte stald bygges umiddelbart sydøst for det eksisterende staldanlæg.

Vurdering

Struer Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil have betydning for de landskabelige forhold, da ændringerne i produktionen sker dels indenfor de eksisterende bygninger, dels i ny stald bygget i tilknytning til eksisterende byggeri, der samtidig dækker for indsigt til den nye stald fra Kobbelhøje og Broholmvej.

Driftsbygninger ligger i tilknytning til hinanden og fremstår som en helhed. Anlægget skal ifølge miljøgodkendelsen fra 2010 være omkranset af læbeplantning, hvilket fastholdes ved vilkår.

Der stilles vilkår i afsnit 4 om, at den eksisterende beplantning skal bibeholdes og stedse vedligeholdes for at nedtone synligheden i landskabet af både det eksisterende anlæg og den nye stald.

Der er en del gravhøje på eller ved udspretningsarealerne. I henhold til § 29f i Museumsloven¹¹ må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem.

Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre der meddeles dispensation hertil.

Der er registreret diger langs en stor del af udbringningsarealerne. Placering af digerne fremgår af bilag til godkendelsen. Digerne er beskyttet i henhold til Museumslovens¹² § 29a. Ændringer i diger vil kræve dispensation.

Struer Kommune vurderer samlet set, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området, hvorfor der ikke stilles særlige vilkår.

På baggrund af ovenstående stilles ikke skærpende vilkår

4. Husdyrhold, staldanlæg og drift

I det følgende beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning, fodring, vand- og energiforbrug, samt håndtering af spildevand, regnvand, affald, kemikalier, driftsforstyrrelser og uheld.

---

¹¹ Bekendtgørelse af museumsloven jf. LBK nr. 1505 af 14. december 2006.

¹² Bekendtgørelse af museumsloven jf. LBK nr. 1505 af 14. december 2006.

4.1 Husdyrhold, stalde og opbevaringsanlæg

Miljøteknisk redegørelse

Husdyrbruget blev miljøgodkendt den 29. september 2010 til 1.000 årssøer, 16.000 smågrise (7,2-30 kg), 5.000 gylte (30-50 kg), 2.000 gylte (30-75 kg), 2.900 (30-107 kg) og 500 slagtesvin (30- 130 kg), på godkendelsestidspunktet svarende til 462,84 DE.

Der ansøges om en driftsmæssig udvidelse af eksisterende besætning fra nuværende dyrehold til en samlet produktion på 1.350 årssøer, 23.400 smågrise (7,2-30 kg), 3.000 polte (30-100 kg), 5.000 polte (30-50 kg), 2.000 polte (30-75 kg) og 1.200 slagtesvin (30-107 kg) i alt svarende til 574,13 DE på godkendelsestidspunktet.

Udvidelsen sker dels i eksisterende stalde, dels i nyopført klima- og farestald.

De eksisterende stalde bibeholder det nuværende staldsystem og forventes ikke renoveret inden godkendelsen skal revurderes første gang.

Fordelingen af dyr i de forskellige staldanlæg og sektioner fremgår af tabel 2.

Tabel 2 Oversigt over dyreholdets størrelse og sammensætning fordelt på staldanlæg

Stald	Dyretyper	Vægtinterval	Antal	Stipladser
Poltestald 1	Polte	30-100 kg	500	170
Farestald	Søer		945	284
Klimastald	Smågrise	7,2-30 kg	2.600	400
Gl. Klimastald-buffer	Slagtesvin	30-107 kg	1.200	400
Poltestald 2	Polte	30-100 kg	3.000	715
	Polte	30-75 kg	2.000	333
	Polte	30-50 kg	5.000	410
Løbe-drægtighedsstald	Søer		1.350	1.025
Ny klima- og farestald	Smågrise	7,2-30 kg	20.800	3.200
	Søer		405	120

Der henvises i øvrigt til senere afsnit 8, hvor der er en udførlig beskrivelse af BAT i relation til staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Af øvrige bygninger på ejendommen er der et stuehus, en medarbejderbolig, maskinhuse, foderlader, halmlader og siloer, se anlægsoversigt i bilag 1.

Nedenstående tabel er en oversigt over opbevaringsanlæggene på ejendommen.

Tabel.4 Opbevaringsanlæg	Byggeår	Kapacitet (m³)	Overdækning	Pumpesystem fra beholder til gyllevogn
Gylletank 1	1981	2.000	Dug	Gyllevognens pumpe
Gylletank 2	1991	2.000	Dug	Gyllevognens pumpe
Gylletank 3	2001	3.000	Dug	Gyllevognens pumpe
Kanaler i eksisterende stald		2.800		
Kanaler i ny stald		1.000		
Lejet gyllebeholder- Makholmvej 49	1987	1.500	Flydelag	Gyllevognens pumpe
I alt		12.300		

Produktion af flydende husdyrgødning er efter udvidelsen beregnet til 15.321 m³, inklusiv regnvand eller 1.277 m³ pr. måned og opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning kan således beregnes til ca. 9,6 måneder.

Vurdering

Struer Kommune har vurderet, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Overordnet vurderer Struer Kommune, at husdyrbruget med de givne staldsystemer og opbevaringsanlæg lever op til kravene i lovgivningen, herunder også krav til BAT (se nærmere herom i afsnit 8).

Der er en eksisterende beplantning rundt om ejendommen.

I den oprindelige Miljøgodkendelse fra 2010 er der stillet vilkår om beplantning ved den nyeste staldbygning for at nedtone det dominerende udtryk af anlægget. Det er Struer Kommunes vurdering, at der skal stilles vilkår om bevaring og vedligehold af beplantningen.

Der skal, som beskrevet i Miljøgodkendelsen fra 2010, etableres og stedse vedligeholdes en skærmende beplantning rundt om husdyrbruget. Den nye del af beplantningsbæltet skal bestå af et minimum 3-rækket læhegn af hjemmehørende/egnstypiske højstammede, kronedannende træer og lavere buske.

Eksisterende beplantninger omkring husdyrbruget skal bibeholdes og løbende udbedres.

Den nye beplantning skal virke afskærmende både i bunden og i højden.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 4) Husdyrbruget tillades drevet med en maksimal produktion på 1.350 årssøer, 23.400 smågrise (7,2-30 kg), 3.000 polte (30-100 kg), 5.000 polte (30-50 kg), 2.000 polte (30-75 kg) og 1.200 slagtesvin (30-107 kg) i alt svarende til 574,13 DE på godkendelsestidspunktet.
- 5) Staldindretning og placering af dyretyper skal være som beskrevet i tabel 2 og som opgivet i ansøgningen.
- 6) Der må opføres en ny klima- og farestald med 130 stipladser til søer og 3.200 stipladser til smågrise.
- 7) Rundt om anlægget skal den eksisterende beplantning bibeholdes og vedligeholdes som et tre-rækket læhegn eller en lignende tæt og lav beplantning, bestående af egstypiske træer og buske.

Vedligeholdelsen skal foregå ved indplantning af enkelte træer og buske, hvor der opstår huller i beplantningen.

4.2 Ventilation

Miljøteknisk redegørelse

Ventilationen i alle stalde er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i stalderne og elforbruget.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Efter hvert hold svin vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget. I poltestald 2 er der undertryksventilation, som er mere strømbesparende end fx ligetryksventilation.

Vurdering

For at imødegå en forringelse af ventilationsanlæggets effektivitet, samt unødige støj- og støvgener stilles der vilkår til anlæggets drift og vedligeholdelse, hvilket Struer Kommune vurderer, er tilstrækkeligt til, at driften ikke medfører gener for de omkringboende.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 8) Ventilationsanlægget skal rengøres efter hvert hold dyr. Anlægget skal vedligeholdes for at sikre optimal drift med lavest muligt energiforbrug.

4.3 Fodring

Miljøteknisk redegørelse

Foder opbevares i udendørs siloer og i foderladen. Der anvendes hjemmeblandet foder.

Det er i ansøgningen oplyst, at fodringen ikke afviger fra standardnormerne.

Der er ikke anvendt fodringstiltag for at leve op til miljøstyrelsens vejledende BAT niveau. Til – og fravalg i forbindelse med fodring og BAT er beskrevet i afsnit 8.

Vurdering

Det vurderes, at den beskrevne opbevaring og håndtering af foder ikke påvirker omgivelserne væsentligt, da det foregår i et lukket system i foderlade og siloer.

Yderligere vurdering af ammoniakemissionen og fosforudvaskningen er beskrevet i afsnit 8 om Bedste tilgængelige teknik (BAT) og afsnit 7 om påvirkning fra arealerne.

På baggrund af ovenstående stilles ikke skærpende vilkår.

4.4 Energi- og vandforbrug

Miljøteknisk redegørelse

Energi:

Elektricitet anvendes til ventilation, foderblander, fodringsanlæg, belysning og ikke mindst til drift af gyllekølingsanlægget. Forbruget af el ligger på ca. 650.000 kWh og forventes at stige til ca. 750.000 kWh. Det varierer en del afhængig af vandingsbehovet det enkelte år. Det forventes at forbruget af el vil stige ca. 25.000 kWh som følge af udvidelsen.

Forbrug af dieselolie i nudrift er ca. 50.000 l, dette forbrug forventes at stige til ca. 60.000 l. Antallet af dyrkede marker forbliver uændret, men der skal ventileres en stald mere, og der vil være et lidt større forbrug til opvarmning.

Energibesparende foranstaltninger:

Ventilationen i alle stalde er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i stalderne og elforbruget.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergebelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Bedriften har i dag en høj miljøstatus ud fra de miljøtiltag der er taget, men bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne.

Efter hvert hold svin vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar.

Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget. I poltestald 2 er der undertryksventilation, som er mere strømbesparende end fx ligetryksventilation.

Der er opsat lavenergi lysstofrør i ny sostald. I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i øvrige stalde udskiftes til lavenergi lysstofrør. Lyset i stalderne er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i stalderne i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 2 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere.

Stalderne opvarmes ved hjælp af varmegenvinding fra gyllekølingen i løbe- drægtighedsstalden.

Vandforbrug:

Vandbesparelse opnås ved drikkepipler som sidder over fodertruget (integreret i foderautomaten). Og vådfoder i andre staldsektioner.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg ved over brusning, hvorefter stalderne vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende. Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkepipler over trug).

Der er installeret lovpligtig overbrusning i drægtighedsstald, smågrisestalde og over poltestierne. Overbrusningen tids- og temperaturstyres automatisk via ventilationsstyringen for at mindske vandforbruget.

Husdyrbrugets årlige forbrug af energi og vand i nudrift og ansøgt drift, er beskrevet i tabellen herunder.

Energiforbrug	Nudrift	Ansøgt drift	Stigning (%)
Dieselolie	58.000 l	60.000 l	3
Elforbrug	650.000 kWh	750.000 kWh	15
Vandforbrug	Nudrift (m ³ /år)	Ansøgt drift (m ³ /år)	Stigning (%)
Drikkevand, stalde	10.000	15.000	50
Vaskevand stalde	1.000	1.200	20
I alt vandforbrug	11.000	16.200	47

Vurdering

Ved jævnlig aflæsning af vand- og energimålere, som det er praksis, kan der hurtigt dannes et overblik over forbruget, og samtidig sikres mod utilsigtet overforbrug.

Med udvidelsen sker der en stigning i energiforbruget, som begrundes i den større produktion, hvor der bl.a. skal blandes mere foder, og ventileres en stald mere. Tilsvarende er der en forventelig stigning i forbruget af drikkevand til den udvidede produktion.

Struer Kommune vurderer, at forbruget af energi og vand er minimeret. Krav om registrering af vand og energiforbrug fremgår af senere egenkontrolafsnit 11.

Der henvises i øvrigt til senere afsnit 8 om BAT.

4.5 Spildevand og regnvand

Miljøteknisk redegørelse

Mængderne af spildevand og regnvand (ansøgt drift) er følgende:

Vaskevand: ca. 1.200 m³ som føres til gyllekanalerne, og er indregnet i opbevaringskapaciteten.

Tage: Mængden af tagvand, og en beskrivelse af hvordan det afledes, fremgår af en særskilt ansøgning om afledning af tagvand.

Vurdering

Det er oplyst at vaskevand ledes til gyllebeholder.

Der er fremsendt en beregning af opbevaringskapaciteten på ejendommen, der fremgår af bilagene til denne godkendelse.

Struer Kommune har ud fra ovenstående vurderet, at håndteringen af spildevandet sker på forsvarlig vis. Markdriften foregår delvist fra Langergårdvej 8, men for at skabe så fleksibel en godkendelse som muligt stilles vilkår til eventuel vask af maskiner og redskaber.

Det bemærkes, at tilladelse til afledning af tagvand ikke er indeholdt i denne miljøgodkendelse.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 9) Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme foder- eller gødningsrester skal foregå på en vaskeplads med afløb til opsamlingsbeholder eller på skiftende steder i marken fra gang til gang.

4.6 Affald

I dette afsnit beskrives affaldsarter, mængder, modtagere, hyppighed for bortskaffelse m.m.

Miljøteknisk redegørelse

Husdyrbruget er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen.

Døde dyr

Afhentes af DAKA fra container/kadaverkappe en gang pr. uge fra indhegning for enden af vejen.

Olie og kemikalieaffald

Farligt affald i form af oliefiltre og spildolie medtages af servicevogn ved service af traktorer og mejetærsker. Hvis der foretages olieskift i maskinhus er der en 200 l tromle til opbevaring af olie og filtre.

Der er ingen kemieffald, evt. kemirester i form af vaskevand i sprøjte udsprøjtes på afgrøderne.

Fast affald:

Affald, papir, pap, plastik og glas bortskaffes med dagrenovation via 800 l container der tømmes hver uge.

Husholdningsaffald bortskaffes via Struer kommunes dagrenovation. 120 l / uge

Affaldsmængder

Affaldsmængden forventes at være nogenlunde uændret i forhold til miljøgodkendelsen fra 2010.

Vurdering

Struer Kommune har ud fra ovenstående vurderet, at håndteringen af affald sker på forsvarlig vis.

Efter Struer Kommunes regulativ for erhvervsaffald, skal ikke-genanvendeligt farligt affald frasorteres det øvrige affald, og håndteres og behandles så miljøbelastningen bliver mindst mulig.

Ikke-genanvendeligt farligt affald anvises til bortskaffelse på modtageanlæg, der er miljøgodkendt til at modtage den pågældende affaldsfraktion.

Virksomheder, der frembringer farligt affald, skal sikre, at det farlige affald er forsvarligt emballeret.

Farligt affald skal opbevares i egnede beholdere på tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, vandløb eller grundvand.

Oplagspladsen skal være under tag og med tæt bund uden afløb og skal indrettes med fordybning eller opkant så spild eller lækage i en mængde svarende til den største beholder kan tilbageholdes og efterfølgende opsamles. Spild skal opsamles straks.

Det kontrolleres på tilsyn, at de miljømæssige krav til affaldshåndteringen er opfyldt. For at sikre en miljømæssig korrekt håndtering af husdyrbrugets affald, er der stillet vilkår om opbevaring af olie og kemikalieaffald.

Krav til dokumentation for korrekt bortskaffelse fremgår af afsnit 11.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 10) Husdyrbrugets olie- og kemikalieaffald skal opbevares i tæt emballage, beregnet til formålet og være tydeligt mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne.

Oplaget skal som minimum være overdækket med et halvtag og stå på støbt bund. Pladsen skal indrettes med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.

Eventuelt spild skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale og bortskaffes som farligt affald.

4.7 Råvarer og hjælpestoffer

Miljøteknisk redegørelse

I teknikrummet i svinestalden er der en 1500 l tank til fyrringsolie. Den er med dobbelt bund og er fra 2007. En 4000 l diseltank fra 2000 er placeret i maskinhuset.

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug og andre råvarer og hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, skal håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Vurdering

Struer kommune vurderer, at opbevaringen og håndteringen af råvarer og hjælpestoffer håndteres miljømæssigt forsvarligt, hvorfor der ikke stilles særlige vilkår.

4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld

Miljøteknisk redegørelse

Der kan være driftsmæssige forhold, hvor risikoen for uheld er til stede, og hvor et eventuelt uheld kan have store konsekvenser for det eksterne miljø. Der kan opstå uheld i forbindelse med håndteringen af husdyrgødning, olie og kemikalier, ved brand og strømsvigt. For at minimere omfanget af en forurening ved uheld, er der udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, hvori det er beskrevet hvorledes evt. uheld skal håndteres.

Gylleudslip: Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening.

Risikoen for forurening, hvor gyllepumper startes utilsigtet, er meget begrænset, gyllepumperør svinges ind over tanken, når de ikke bruges.

Minimering af risiko for uheld

Risikoen for forurening er forsøgt minimeret ved følgende tiltag:

Der anvendes kranpumpe med returløb på gyllevogne og – lastbil med returløb, så risiko for spild er minimeret.

Afstanden fra gyllebeholderne til vandløb er mere end 100 meter og der er ikke krav om gyllealarmer.

Olieudslip: Hvor der håndteres smøre- og dieselolie er der en potentiel risiko for forurening. Olietankenes placering fremgår af beredskabsplanen. Tankene er placeret på fast underlag. Smøreolie er placeret i maskinhuset. Evt. spild af olie opsuges med savsmuld og kattegrus.

Kemikalieudslip: Sprøjtemidler og kemikalier opbevares i aflåst kemikalierum uden afløb. Der er savsmuld/kattegrus i forrum til stalden og i kemikalierum til hurtig opsugning af evt. spild. Marksprøjten skylles udvendig og indvendig i forbindelse med afslutning af opgaven i marken. Vaskevand fra marksprøjte udsprøjtes på marken efter vask.

Vurdering

Ansøger har en beredskabsplan, hvor forebyggende foranstaltninger og akut håndtering af en række uheld er beskrevet. Til beredskabsplanen er der udarbejdet et kortbilag, som beskriver placering af miljøfarlige stoffer. Der er på kortbilag angivet afløbs- og drænsystemer.

Struer Kommune vurderer, at udarbejdelse af en beredskabsplan, samt tiltag som beskrevet ovenfor, i tilstrækkelig grad kan minimere risikoen for forurening ved uheld på husdyrbruget. Det vurderes, at ejendommen drives miljømæssigt forsvarligt i forhold til håndtering af uheld og afværgeforanstaltninger.

Struer Kommune vurderer, at vilkår 11 vil sikre, at hvis der skulle opstå nye fokusområder m.h.t. uheld, risici og driftsforstyrrelser, som ikke er kendte på ansøgningstidspunktet, vil også disse områder blive dækket ind.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 11) Beredskabsplanen skal løbende revideres/kontrolleres sammen med eventuelle ansatte – dog mindst 1 gang om året.
Dato for seneste revision skal fremgå af planen.

Planen skal være kendt af, og tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og øvrige der færdes på husdyrbruget.

- 12) Beredskabsplanens instrukser skal følges ved uheld, forureninger, brand og lignende, og den skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed.
- 13) En skriftlig redegørelse for hændelsen (uheld eller lignende), skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter hændelsens indtræden. Det skal af redegørelsen fremgå, såfremt det er muligt, hvilke tiltag der er eller påregnes iværksat for at hindre tilsvarende fremtidig forureningshændelse.

5. Gødningsproduktion og – håndtering

I det følgende beskrives og vurderes den husdyrgødning, der produceres på husdyrbruget og evt. afsættes til eller modtages fra anden side. Afsnittet beskriver husdyrgødningens opbevaring og håndtering.

5.1 Gødningstyper og – mængder

Miljøteknisk redegørelse

Ved den ansøgte produktion produceres 574,12 DE, med et næringsstofindhold på 54.980,11 kg N og 14.036,73 kg P som husdyrgødning i form af gylle. Al husdyrgødning afsættes til Biogas og der modtages afgasset gylle retur.

I den ansøgte produktion produceres 15.321 m³ gylle inkl. vaskevand.

Nedenstående tabel angiver mængde og indhold af den producerede og afsatte husdyrgødning og modtagne biomasse.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	N udnyttelse %	DE
Svinegylle, produceret	54.980,11	14.036,73	75	574,12
Svinegylle, modtaget (Langergårdvej 8)	28.200,00	5.922,00	75	282,00
Svinegylle modtaget (Tingvej 23)	14.000,00	2.940,00	75	140,00
<u>Svinegylle afsat til Biogas</u>	<u>97.180,11</u>	<u>22.898,73</u>	<u>75</u>	<u>996,12</u>
Modtaget afgasset Biomasse	107.000,00	18.472,00	81	930,00
Afsat afgasset Biomasse	19.754,86	2.180,00	81	143,13
Udbringning på ejede og forpagtede arealer	87.245,14	16.292,00	81	786,87

Hele den producerede mængde flydende husdyrgødning/afgassede biomasse opbevares i husdyrbrugets eksisterende gyllebeholdere, gyllekanaler og fortank.

Der udbringes i alt 786,87 DE på husdyrbrugets 579,03 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer, svarende til 1,36 DE/ha.

Der afsættes afgasset biomasse svarende til 143,13 DE til aftalearealer på Makholmvej 47, Makholmvej 49, Langergårdvej 2, og Dalgårdvej 74, 7600 Struer. Aftalearealerne er tidligere vurderet efter husdyrgødkendelsesloven, via § 16 arealgodkendelse.

5.2 Flydende husdyrgødning

Miljøteknisk redegørelse

Produktionen af flydende husdyrgødning er ifølge den indsendte kapacitetserklæring (bilag 12) i alt 15.321 m³. I mængden er indregnet vaskevand og drikkevandsspild. Ifølge kapacitetserklæringen er der en samlet opbevaringskapacitet på 12.400 m³, svarende til ca. 9,6 måneders opbevaring. Gyllekanaler er indregnet i opbevaringskapaciteten.

Vurdering

Husdyrbruget skal efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders tilførsel. Dog skal kapaciteten være så tilstrækkelig, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt.

Ifølge kapacitetserklæringen (se bilag) er der en samlet opbevaringskapacitet, svarende til ca. 9,6 måneder opbevaring.

Struer kommune har derfor vurderet, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig i forhold til den ansøgte produktion.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 14) Håndtering af gylle skal altid foregå under opsyn, og evt. spild skal straks opsamles.
- 15) Påfyldning af gyllevogn skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogn, som har påmonteret pumpe med returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

5.3 Fast gødning og dybstrøelse

Miljøteknisk redegørelse

Der produceres ikke fast gødning eller dybstrøelse på ejendommen.

6. Forurening og gener fra husdyrbruget

I det følgende beskrives og vurderes ammoniakpåvirkning af nærliggende naturområder, samt påvirkningen af naboer i forhold til emner som lugt, fluer, støj m.v.

6.1 Ammoniak og natur

Miljøteknisk redegørelse og vurdering

Efter naturbeskyttelseslovens § 3 er der forbud mod at foretage ændringer i tilstanden af en række beskyttede naturtyper med en vis størrelse, herunder moser.

Kommunen skal ved behandlingen af en ansøgning om tilladelse efter husdyrbruglovens § 12 vurdere, om det ansøgte kan føre til tilstandsændringer i områder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Det generelle ammoniakkrav

Ifølge husdyrloven er der et generelt krav om 30 % reduktion af ammoniakemissionen i forhold til det tidssvarende staldsystem, gældende for udvidelsen.

Af ansøgningen fremgår det, at der er beregnet en samlet ammoniakemission fra staldanlægget og gødningslagre på 6.350,90 kg N pr. år. Det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt med en margin på ca. 207 kg N/år (med 30 % reduktion for hele anlægget).

Af ansøgningen fremgår det, at der er foretaget beregning af ammoniakdepositionen på følgende naturområder:

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 områder (kategori 1 natur)

Kategori 1 natur er Natura 2000-natur samt § 3 heder og overdrev indenfor Natura 2000-område, hvor der stilles krav til totaldepositionen af ammoniak. Desuden er der en forbudszone på 10 m.

Der er ca. 4.600 m til nærmeste ammoniakfølsomme naturområde inden for Natura 2000, som ligger vest for staldanlægget.

I ansøgningen er der beregnet en total ammoniakdeposition på 0,0 kg N/ha/år på det nærmeste Natura 2000-natur (beliggende vest for staldanlægget). Der er ikke andre husdyrbrug i nærheden, der udløser kumulation, hvorfor et beskyttelsesniveau på 0,7 kg N/ha/år er max. grænsen. Beskyttelsesniveauet er derfor overholdt.

Den øvrige kategori 1 natur ligger væsentligt længere væk fra staldanlægget og vil derfor modtage endnu mindre ammoniak som følge af udvidelsen. Beskyttelsesniveauet vil således også være overholdt for disse områder.

Større ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000 områder (kategori 2 natur)

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om:

- højmoser,
- lobeliesøer,
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Det er dog kun heder og overdrev, der i sig selv er større end de nævnte størrelser, der er kategori 2-natur. (*forbudszone på 10 m + krav til totaldeposition af ammoniak*)

Der forekommer ikke højmoser eller lobeliesøer i Struer Kommune

Det nærmeste ammoniakfølsomme kategori 2 natur er et hedeareal, der ligger ca. 800 m sydøst for staldanlægget. Beregning af totaldeposition viser 0,2 kg N/ha pr. år, hvilket er en væsentligt mindre ammoniakbelastning end 1 kg N/ha/år som er fastsat i lovens beskyttelsesniveau.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3-natur)

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er:

- hede omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- mose omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- ammoniakfølsom skov

Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. merdeposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Nærmeste kategori 3-natur er et overdrev, som ligger ca. 950 m nordvest for staldanlægget. Der er ingen merbelastning af overdrevet og totaldepositionen er beregnet til 0,3 kg N/ha pr. år, beskyttelsesniveauet er således overholdt. Det skal bemærkes at i beregningen af merbelastning er medtaget alle ændringer og udvidelser på ejendommen i de seneste 8 år.

Ifølge Miljøportalens kort ligger der ca. 100 m syd for anlægget en potentiel ammoniakfølsom skov.

Definitionen på ammoniakfølsom skov er arealer uden for Natura 2000-områder:

- hvor der har været skov på arealet i lang tid (omtrent mere end 200 år), så der er tale om skovjordbund,
- hvor skov er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i lang tid (omtrent mere end 200 år), eller
- hvor der er tale om skov med naturskovindikerende arter eller gammelskovsarter.

Ud fra luftfoto er der tale om en plantage og det fremgår af luftfotos at der har været plantagedrift siden 1950'erne. Det vurderes derfor, at der ikke kan være tale om en ammoniakfølsom skov.

Øvrig natur:

Der findes flere mindre vandhuller indenfor en radius på 1.000 meter fra ejendommen, men vandhuller vurderes generelt som ikke særlige ammoniakfølsomme.

Placeringen af naturområderne fremgår af bilag 4.

Samlet vurdering

Struer Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af naturarealer i området som følge af, at de seneste 8 års udvidelser ifølge beregningerne ikke medfører nogen væsentlig merbelastning med kvælstof på de ammoniakfølsomme naturarealer. Endvidere vurderer Struer Kommune, at staldanlæggets ammoniaktab hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil påvirke naturkvaliteten i området væsentligt og heller ikke vil skade bevaringsmålsætningen for internationale naturbeskyttelsesområder.

Bilag IV arter i området samt eventuel påvirkning af disse fremgår af senere afsnit 7.3.

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår i forhold til ammoniak og natur.

6.2 Lugt

Miljøteknisk redegørelse

De væsentlige lugtkilder fra husdyrbruget er lugtemission fra stalde, gyllebeholdere og i forbindelse med gylleudbringning. Der er foretaget lugtberegninger i Miljøstyrelsens ansøgningssystem, hvor det er beregnet, hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande fra staldanlægget til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Beregningsmetode	Ukorrigeret geneafstand	Aktuel afstand	Genekriteriet overholdt
Byzone	Ny	693 m	3.700 m	Ja
Samlet bebyggelse	Ny	517 m	2.465 m	Ja
Enkelt bolig	Ny	228 m	480 m	Ja

Nærmest nabo uden landbrugspligt er Kobbelhøje 6, som ligger ca. 480 m øst for anlægget. Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse (Gudumbro) er ca. 2.465 m og byzone (Struer) er ca. 3.700 m. Genekriteriet er overholdt for alle områdetyper.

For at mindske risikoen for lugt foretages jævnlig rengøring i og omkring staldanlægget. Husdyrbruget forventes ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

Vurdering

Der er relativt store afstande til de nærmeste beboelser i de to områdetyper byzone, samlet bebyggelse, der begge ligger udenfor den beregnede konsekvensafstand på 1.065 m, hvor lugt kan fornemmes. Lovens minimumskrav til afstandene er overholdt også for nærmeste enkeltbolig som vist i tabellen ovenfor.

Når gylle omrøres og udbringes vil der kunne opstå gener for de omkringboende. Udbringning på marker indenfor husdyrgødningsbekendtgørelsens krav kan ikke opfattes som væsentlige gener.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 16) Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal ejeren af ejendommen lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne. Planen skal godkendes af kommunen, og derefter gennemføres. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

6.3 Fluer og skadedyr

Miljøteknisk redegørelse

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres.

Fluebekæmpelse

Fluebekæmpelse i staldene sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Skadedyrsbekæmpelse

Bekæmpelsen sker i henhold til Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer. Der er ikke rotteproblemer på ejendommen.

Vurdering

Fluer kan give anledning til gener hos naboer, trods længere afstande. Foderopbevaring og foder- og gødningsrester kan være udlækningssted for fluerne og det kan i nogle tilfælde være nødvendigt at foretage særskilt bekæmpelse (jf. Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer). De hygiejniske forhold primært vedrørende foderopbevaring har betydning for tilhold af rotter.

På baggrund af ansøgers oplysninger og de stillede vilkår vurderes det, at ejendommen foretager en tilfredsstillende skadedyrsbekæmpelse, og at der ikke vil være væsentlige gener for de omkringboende.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 17) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse - som minimum i henhold til Statens Skadedyrslaboratoriums vejledende retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.
- 18) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Ved mistanke eller konstatering af rotter skal iværksættes rottebekæmpelse, enten ved kommunens rottebekæmpelse eller ved et autoriseret firma.

6.4 Transport

Miljøteknisk redegørelse

Som det fremgår af tabellen herunder vil antallet af transporter ikke stige væsentligt i forhold til tillægget fra 2015. Den væsentligste ændring vil være i antal lastbiltransporter i forbindelse med transport af dyr og kørsler til og fra Biogasanlægget.

Transporter til og fra anlægget:

Antal kørsler pr. år	Godkendelse 2010	Tillæg fra 2015	Ansøgt tillæg 2015
Indkøbte fodermidler	52	52	62
Transport korn	110	110	132
Transport af dyr	235	235	280
DAKA	52	52	62
Gylle til/fra biogasanlæg		312	375
Udbringning gylle	550	550	600
Kemikalier og handelsgødning	10	10	10
Andet	160	160	160
I alt	1.169	1.481	1.681

Hovedparten af transporterne foregår indenfor normal arbejdstid. Dog er der spidsbelastningsperioder f.eks. i forbindelse med gyllekørsel og høst.

Vurdering

Struer kommune vurderer, at antallet af transporter ikke overskrider, hvad der er normalt for et husdyrbrug af denne størrelse. De angivne transportveje og stigningen i antallet af transporter vurderes, ikke at medføre væsentlige gener for omboende.

Gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug kan f.eks. opstå som følge af til- og frakørsel af dyr og foder samt kørsel på offentlig vej ved udbringning og opbevaring af husdyrgød-

ning og anden form for gødning. Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Det bemærkes at færdsel på offentlig vej ikke kan reguleres i miljøgodkendelsen, men reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til husdyrbruget.

For husdyrbrugets egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- eller frakørsel. Endelig kan der stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning mv. kun må ske på bestemte tidspunkter.

Til og frakørsel kan kun ske via Kobbelhøje og vurderingen er, at det ikke vil være proportionalt at skulle etablere en ny adgangsvej.

Det vurderes, at ændringen i transporter ikke giver anledning til væsentlige gener for omgivelserne, bla. kører Måbjerg Bioenergy altid med rene og lukkede tankbiler til transport af gylle og afgasset gylle.

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet yderligere vilkår i forhold til transport.

6.5 Støj fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

Ejendommens støjklender kommer hovedsageligt fra ventilation, kværn og foderanlæg.

Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis høst, samt forårs- og efterårsarbejde i marken) der kan foregå udenfor dagtimerne. Det bemærkes at støj fra markdriften ikke vil være mere generende, end hvis der var tale om et rent planteavlsbrug.

Vurdering

Struer Kommune vurderer, at det daglige støjniveau svarer til det, der kan forventes af et husdyrbrug af denne størrelse. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke giver anledning til væsentlige gener for omboende. Nærmeste nabobeboelse ligger ca. 480 m fra nærmeste staldbygning.

Som beskrevet ovenfor kan der i perioder med markarbejde kunne påregnes lidt mere støj end normalt. Der forventes dog ikke væsentlig forøgede støjgener i forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget.

Følgende værdier for støjbelastning skal overholdes, målt ved nabobeboelse eller deres opholdsarealer og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau i dB(A).

Tabel 3 - Støjgrænser

Tidsrum		Grænse dB (A)	Referencetidsrummet*
Mandag - fredag	kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	kl. 07.00-14.00		
Mandag - fredag	kl. 18.00-22.00	45	1 time
Lørdag	kl. 14.00-22.00		
Søn- og helligdage	kl. 07.00-22.00		
Alle dage	kl. 22.00-07.00	40**	½ time

* tidsrummet med størst støjbelastning inden for den angivne periode. Grænseværdien skal være overholdt inden for dette tidsrum

** maksimalværdier af støjniveauet må ikke overstige 55 dB(A) om natten (kl. 22.00-07.00)

Der er stillet vilkår om at miljøstyrelsens retningslinjer for støj skal overholdes, og at husdyrbruget for egen regning skal dokumentere, at støjvilkåret overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag, hvis kontrolmålingen viser en overskridelse af de fastsatte støjgrænser.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 19) Støj fra husdyrbruget må ikke medføre, at husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne overstiger værdierne angivet i tabel 3 målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer.
- 20) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet kan højst fremsættes én gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at grænseværdierne ikke er overholdt. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen.

Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – eksterne støj” af akkrediteret firma. Husdyrbrugets støj skal dokumenteres ved måling efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, *pt. nr. 6/1984 om måling af ekstern støj* og *nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder*.

Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller efter anden aftale med tilsynsmyndigheden.

Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

6.6 Støv fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

Med hensyn til støvgener fra anlægget forventes det ikke at give væsentlige problemer. Den væsentligste støvkilde vurderes at opstå ved kørsel på grusvejen ned til ejendommen. Væsentlige støvgener i forbindelse med kørsel på vejen, er tidligere blevet løst eller begrænset ved tilførsel af støvbindende midler.

Der kan også opstå støvgener i forbindelse med markarbejdet. Det er specielt ved høst, at det kan støve i marken.

Vurdering

Der kan forekomme ophvirvling af støv i forbindelse med transporter på og omkring ejendommen, transporter til og fra ejendommen samt ved håndtering af afgrøder.

Struer Kommune vurderer, at der kun vil forekomme støvgener fra ejendommen svarende til det der kan forventes af et husdyrbrug af denne størrelse, samt at eventuelle lejlighedsvis gener må accepteres af de omboende.

Med hensyn til støvgener fra færdsel på privat fællesvej er der ikke i husdyrgodkendelsesloven hjemmel til at regulere dette. Der kan alene henvises til god landmandspraksis, og at al transport foregår ved hensynsfuld kørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet yderligere vilkår i forhold til støv.

6.7 Lys

Miljøteknisk redegørelse

På bedriften er der kun meget lidt natbelysning, hvorfor det ikke forventes at give væsentlige problemer.

Der er kun få udendørs lamper. Og lyset i staldene er kun tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet.

Det vurderes, at lyset ikke er til gene for naboer eller trafikanter.

Der forventes ikke væsentlig forøgede lysgener i forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget.

Vurdering

Struer Kommune vurderer, at husdyrbrugets opbygning og placering, sammen med afstanden til omboende gør, at lys fra anlægget ikke vil være til gene for de omboende. På baggrund af ovenstående stilles ingen vilkår i forhold til lys på ejendommen og i bygningerne.

På baggrund af ovenstående stilles ingen vilkår.

7. Påvirkning fra arealerne

7.1 Udbringningsarealerne

Miljøteknisk redegørelse

Til ejendommen hører 579,03 ha udbringningsareal, ejet og forpagtet.

Der udbringes afgasset biomasse svarende til 786,87 DE med et indhold på i alt 87.245,14 kg N og 16.292,00 kg P på de 579,03 ha. Derudover afsættes afgasset biomasse svarende til 143,13 DE til aftalearealer på Makholmvej 47, Makholmvej 49, Langergårdvej 2, og Dalgårdsvej 74, 7600 Struer.

Harmoniareal

Udbringningsarealet er på 579,03 ha, og der udbringes 579,03 DE svarende til et harmonitryk på 1,36 DE/ha.

Aftalearealerne er alle arealgodkendte og vil derfor ikke blive behandlet i dette tillæg til miljøgodkendelse.

Placeringen af udbringningsarealerne fremgår af bilag 2.

Herunder er angivet samtlige ejede og forpagtede udbringningsarealer og de oplysninger, som ligger til grund for vurdering af påvirkning af arealerne (ansøgningskema 79.310 version 5).

Udbringingsarealer

Navn	Ha	Draenet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
1-0	15,42	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	15,42	0,00	15,42*	15,42	0,00	0,00	0,00
1-1	6,41	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	6,41	0,00	6,41*	6,41	0,00	0,00	0,00
2-0	2,43	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	2,43	0,00	2,43*	2,43	0,00	0,00	0,00
2-1	3,82	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	3,82	0,00	0,00	3,82	0,00	0,00	0,00
3-0	2,32	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	2,32	0,00	2,32*	2,32	0,00	0,00	0,00
5-0	34,56	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	34,56	0,00	0,00	34,56	0,00	0,00	0,00
6-0	13,73	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	13,73	0,00	0,00	13,73	0,00	0,00	0,00
7-0	13,20	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	13,20	0,00	0,00	13,20	0,00	0,00	0,00
9-0	13,62	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	13,62	0,00	5,02	13,62	0,00	0,00	0,00
10-0	11,77	Nej	JB5	Nej	S2	S2	0,00	0,00	11,77	0,00	7,07	11,77	0,00	0,00	0,00
12-0	2,53	Nej	JB5	Nej	S2	S2	2,53	0,00	0,00	0,00	2,53*	2,53	0,00	0,00	0,00
14-0	4,52	Nej	JB3	Nej	S4	S4	4,52	0,00	0,00	0,00	0,00	4,52	0,00	0,00	0,00
15-0	5,09	Nej	JB3	Nej	S4	S4	1,73	0,00	3,37	0,00	5,09*	5,09	0,00	0,00	0,00
16-0	4,51	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	4,51	0,00	4,51*	4,51	0,00	0,00	0,00
16-1	1,28	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	1,28	0,00	0,60	1,28	0,00	0,00	0,00
17-0	3,85	Nej	JB3	Nej	S4	S4	2,14	0,00	1,71	0,00	3,85*	3,85	0,00	0,00	0,00
18-0	13,85	Nej	JB3	Nej	S4	S4	13,85	0,00	0,00	0,00	13,85*	13,85	0,00	0,00	0,00
19-0	0,84	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,84	0,00	0,00	0,00	0,84*	0,84	0,00	0,00	0,00
20-0	2,31	Nej	JB3	Nej	S4	S4	2,31	0,00	0,00	0,00	0,00	2,31	0,00	0,00	0,00
21-0	8,36	Nej	JB6	Nej	S2	S2	8,36	0,00	0,00	0,00	0,00	8,36	0,00	0,00	0,00
22-0	25,20	Nej	JB6	Nej	S2	S2	25,20	0,00	0,00	0,00	0,00	25,20	0,00	0,00	0,00
25-0	15,59	Nej	JB5	Nej	S2	S2	15,59	0,00	0,00	0,00	2,94	15,59	0,00	0,00	0,00
26-0	1,87	Nej	JB5	Nej	S2	S2	1,87	0,00	0,00	0,00	1,87	1,87	0,00	0,00	0,00
27-0	2,94	Nej	JB5	Nej	S2	S2	2,94	0,00	0,00	0,00	1,78	2,94	0,00	0,00	0,00
30-0	17,69	Nej	JB3	Ja	S4	S4	0,00	0,00	17,69	0,00	17,69	17,69	0,00	0,00	0,00
30-1	10,41	Nej	JB5	Ja	S2	S2	0,00	0,00	10,41	0,00	6,93	10,41	0,00	0,00	0,00
31-0	9,74	Ja	JB3	Ja	S4	S4	0,00	0,00	9,74	0,00	9,74	9,74	0,00	0,00	0,00
31-1	8,32	Nej	JB3	Ja	S4	S4	0,00	0,00	8,32	0,00	5,50	8,32	0,00	0,00	0,00
32-0	2,89	Nej	JB3	Ja	S4	S4	0,00	0,00	2,89	0,00	2,89	2,89	0,00	0,00	0,00
33-0	6,81	Ja	JB3	Ja	S4	S4	0,00	0,00	6,81	0,00	6,81	6,27	0,00	0,54	0,00
37-0	3,72	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	3,72	0,00	3,72*	3,72	0,00	0,00	0,00
38-0	2,54	Nej	JB3	Nej	S4	S4	0,00	0,00	2,54	0,00	2,54*	2,54	0,00	0,00	0,00

101-0	0,48	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,17	0,00	0,30	0,00	0,48	0,48	0,00	0,00	0,00
101-1	2,09	Nej	JB4	Nej	S4	S4	2,09	0,00	0,00	0,00	2,09	2,09	0,00	0,00	0,00
102-0	14,14	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,85	0,00	10,29	0,00	14,14	14,14	0,00	0,00	0,00
103-0	10,07	Nej	JB4	Nej	S4	S4	9,51	0,00	0,56	0,00	10,07	10,07	0,00	0,00	0,00
104-0	28,76	Ja	JB4	Ja	S4	S4	4,97	0,00	23,78	0,00	28,76*	25,11	0,00	3,64	0,00
107-0	31,63	Nej	JB4	Ja	S4	S4	31,63	0,00	0,00	0,00	31,63*	31,63	0,00	0,00	0,00
107-1	3,08	Nej	JB4	Ja	S4	S4	3,08	0,00	0,00	0,00	3,08*	3,08	0,00	0,00	0,00
112-0	6,31	Nej	JB4	Ja	S4	S4	6,31	0,00	0,00	0,00	6,31*	6,31	0,00	0,00	0,00
115-0	29,69	Nej	JB4	Ja	S4	S4	29,69	0,00	0,00	0,00	29,69*	29,69	0,00	0,00	0,00
117-0	4,10	Nej	JB6	Ja	S2	S2	4,10	0,00	0,00	0,00	4,10	4,10	0,00	0,00	0,00
119-0	18,37	Nej	JB3	Ja	S4	S4	18,37	0,00	0,00	0,00	18,37	18,37	0,00	0,00	0,00
120-0	14,18	Nej	JB3	Nej	S4	S4	14,18	0,00	0,00	0,00	14,18	14,18	0,00	0,00	0,00
121-0	2,17	Nej	JB4	Nej	S4	S4	2,17	0,00	0,00	0,00	2,17	2,17	0,00	0,00	0,00
122-0	30,22	Nej	JB4	Nej	S4	S4	30,22	0,00	0,00	0,00	30,22	30,22	0,00	0,00	0,00
126-0	27,06	Nej	JB4	Ja	S4	S4	27,06	0,00	0,00	0,00	27,06	27,06	0,00	0,00	0,00
131-0	4,37	Nej	JB3	Nej	S4	S4	4,37	0,00	0,00	0,00	0,00	4,37	0,00	0,00	0,00
132-0	7,27	Nej	JB6	Nej	S2	S2	7,27	0,00	0,00	0,00	0,00	7,27	0,00	0,00	0,00
133-0	4,50	Nej	JB3	Nej	S4	S4	4,50	0,00	0,00	0,00	0,00	4,50	0,00	0,00	0,00

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
134-0	16,87	Nej	JB6	Nej	S2	S2	16,87	0,00	0,00	0,00	0,00	16,87	0,00	0,00	0,00
140-0	2,50	Nej	JB5	Nej	S2	S2	2,50	0,00	0,00	0,00	0,00	2,50	0,00	0,00	0,00
141-0	1,02	Nej	JB5	Nej	S2	S2	1,02	0,00	0,00	0,00	0,01	1,02	0,00	0,00	0,00
142-0	6,20	Nej	JB5	Nej	S2	S2	6,20	0,00	0,00	0,00	0,00	6,20	0,00	0,00	0,00
143-0	6,94	Nej	JB5	Nej	S2	S2	6,94	0,00	0,00	0,00	4,49	6,94	0,00	0,00	0,00
143-1	1,49	Nej	JB5	Nej	S2	S2	1,49	0,00	0,00	0,00	0,07	1,49	0,00	0,00	0,00
143-2	0,76	Nej	JB5	Nej	S2	S2	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00
151-0	6,89	Nej	JB5	Nej	S2	S2	6,89	0,00	0,00	0,00	6,89	6,89	0,00	0,00	0,00
152-0	0,92	Nej	JB5	Nej	S2	S2	0,92	0,00	0,00	0,00	0,92	0,92	0,00	0,00	0,00
153-0	5,82	Nej	JB5	Nej	S2	S2	5,82	0,00	0,00	0,00	5,82	5,82	0,00	0,00	0,00
154-0	2,07	Nej	JB5	Nej	S2	S2	2,07	0,00	0,00	0,00	2,07	2,07	0,00	0,00	0,00
155-0	9,52	Nej	JB5	Nej	S2	S2	0,00	0,00	9,52	0,00	9,12	9,52	0,00	0,00	0,00
156-0	4,57	Nej	JB5	Nej	S2	S2	0,00	0,00	4,57	0,00	0,00	4,57	0,00	0,00	0,00
157-0	2,76	Nej	JB5	Nej	S2	S2	0,00	0,00	2,76	0,00	0,00	2,76	0,00	0,00	0,00
Total	579,03						336,96	0,00	242,07	0,00	384,15	574,85	0,00	4,18	0,00

Jordbundstypen varierer fra JB3 (grov lerblandet sandjord), over JB4 (fin lerblandet sandjord) og JB5 (grov sandblandet lerjord) til JB6 (lerjord).

Markerne 31, 33 og 104 er oplyst drænedede eller grøftede.

Markerne 30, 30-1, 31, 31-1 32, 33, 104, 107, 107-1, 112, 115, 117, 119 og 126 er oplyst vandede.

Det er i ansøgningen oplyst, at 336,96 ha ligger i nitratklasse 0 og 242,07 ha ligger i nitratklasse 2. Ifølge beregninger i ansøgningssystemet overholdes krav til nitratudvaskningen til overfladevand.

Næsten alle udbringningsarealer ligger i fosforklasse 0, bortset fra 4,18 ha der ligger i klasse P-klasse 2.

Alle udbringningsarealer afvander til Natura 2000 vandområder der er overbelastet med fosfor.

Ifølge beregninger i ansøgningssystemet er kravet om et maksimalt fosforoverskud overholdt.

Vurdering

Jordbundstype og dræning

Struer Kommune vurderer, at de i ansøgningen oplyste jordbundstyper ligger i vid udstrækning indenfor de oplysninger, der er i den landsdækkende jordklassificering (bilag 8). De anvendte jord-

bundstyper har blandt andet betydning i forhold til beregningen af nitratudvaskning og fosforbalancen på udbringningsarealerne.

Sædskifte

De valgte sædskifter fremgår af tabellen ovenfor.

De valgte sædskifter afviger ikke fra referencesædskiftet, der stilles derfor ikke yderligere vilkår til valg af sædskifte i godkendelsen.

Kvælstof og fosfor

Kvælstof

Der tilføres 87.245,14 kg kvælstof i afgasset biomasse til udbringningsarealet. De 242,07 ha af udbringningsarealet ligger i et område, der af Miljøstyrelsen er udpeget som nitratklasse 2 og de resterende 336,96 ha ligger i nitratklasse 0, se bilag 5.

Udpegningen er begrundet med, at arealerne er beliggende i oplandet til et kvælstof sårbart Natura 2000 vandområde, og at arealernes nitratreduktionspotentiale er $< 50\%$. Dette betyder, at der er krav om en harmonimæssig begrænsning til 50 % for nitratklasse 3 arealerne af de generelle harmoniregler eller krav om kvælstofreducerende tiltag i markdriften.

Grundet den harmonimæssige begrænsning af de generelle harmoniregler reduceres det lovlige harmonitryk på udbringningsarealerne fra 1,4 til 1,20 DE/ha. Dette betyder, at der kun kan udbringes husdyrgødning/afgasset biomasse svarende til 619,56 DE, på udbringningsarealet uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

Ved anvendelse af N-udvaskningsreducerende virkemidler kan harmonitrykket på svinebrugets udspretningsarealer øges, såfremt N-udvaskningen til rodzonen holdes på et niveau svarende til udbringning af husdyrgødningen ved reduceret harmonitryk (1,20 DE/ha).

Der er ansøgt om udspretning af afgasset biomasse svarende til 786,87 DE, hvilket svarer til et harmonitryk på 1,36 DE/ha. Som nitratudvaskningsreducerende tiltag er anvendt 5,00 % -point efterafgrøder ud over Plantedirektoratets generelle krav.

Beregningen af kvælstofudvaskningen med de valgte tiltag, om efterafgrøder, er via Farm-N i ansøgningssystemet beregnet til 62,6 kg N/ha (kg N/ha DE_{reel}). Den reelle kvælstofudvaskning er lavere, end den maksimalt tilladelige med 1,20 DE/ha, der i ansøgningssystemet er beregnet til 64,2 kgN/ha (kg N/ha DE_{max}).

Fosfor

Det fremgår af ansøgningsskemaet, at der årligt udbringes afgasset biomasse med et samlet fosforindhold på 16.292 kg. Der udbringes årligt 28,1 kg P/ha og afgrøderne fjerner 19,3 kg P/ha/år, og der er således et fosforoverskud på 8,9 kg P/ha/år.

Vurdering af udvaskning af kvælstof til overfladevand og grundvand, samt udvaskning af fosfor til overfladevand er uddybet i senere afsnit 7.2 og 7.4.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 21) På de 579,03 ha ejede eller forpagtede arealer må der maksimalt udbringes svarende til 786,87 DE i afgasset biomasse med et næringsstofindhold på maksimalt 87.245,14 kg N

og 16.292,00 kg P.

Den udbragte afgassede biomasse skal indregnes i bedriftens gødningsregnskab med en udnyttelsesprocent på minimum 81 %.

- 22) Der skal på arealet etableres 5,00 procentpoint efterafgrøder ud over den til enhver tid gældende lovpligtige andel med efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder skal opgøres og etableres efter samme regler, som de generelle efterafgrøder.

7.2 Kvælstof og fosfor til Limfjorden og Nissum Fjord

Miljøteknisk redegørelse

Langt hovedparten af udbringningsarealet (529,18 ha) ligger i oplandet til Limfjorden og dermed også i oplandet til internationale naturbeskyttelsesområder. En del af arealet (242,07 ha) ligger i oplandet til Limfjordens Natura 2000-område nr. 28 "Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø". Udpegningsgrundlaget omfatter bl.a. naturtyperne "Større lavvandede bugter og vige", "Rev" og "Mudder- og sandflader blottet ved ebbe" samt arterne spættet sæl og stavsild. Derudover er hvinand, toppet skallesluger og lysbuget knortegås blandt andet på udpegningsgrundlaget.

287,11 ha af det samlede udbringningsareal - ligger i oplandet til Venø Bugt og Sund, som er udpeget som Natura 2000-område "Venø og Venø Sund nr. 62" og udgøres af Habitatområde H55 og Fuglebeskyttelsesområder F40. Det er bl.a. naturtyper som lagune, bugt og rev samt arter som spættet sæl, klyde, og dværgterner som ligger til grund for udpegningen.

Kvælstof til Limfjorden

Den beregnede kvælstofudvaskning fra rodzonen i markerne er på 62,6 kg kvælstof/ha/år. Da jordens reduktionspotentiale er på 0 – 50 % betyder det, at op til halvdelen af kvælstoffet fra marken potentielt kan fjernes eller omdannes undervejs fra rodzonen, inden det når frem til Limfjorden. Der udvaskes således 31,3 – 62,6 kg kvælstof per hektar til Limfjorden. I alt giver det ansøgte anledning til en årlig kvælstoftilførsel til Limfjorden på 16.563 - 33.127 kg kvælstof.

Kvælstof til Nissum Fjord

Af hensyn til Nissum Fjord stilles der krav om, at husdyrtrykket maksimalt må være 85,37 % af det generelle harmonikrav, svarende til 1,4 DE/ha. Kvælstofudvaskningen bliver derfor på 62,6 kg N/ha. Nitratklasse 3 jordens reduktionspotentiale er på 0 til 50 %, hvilket betyder, at op til halvdelen af kvælstoffet fra marken potentielt kan fjernes eller omdannes undervejs fra rodzonen, til det når frem til Nissum Fjord. Der udvaskes således ca. 31,3 – 62,6 kg kvælstof pr. ha til Nissum Fjord, fra disse arealer (49,85 ha).

I alt giver det ansøgte anledning til en årlig kvælstoftilførsel til Nissum Fjord på mellem 1.560 og 3.121 kg kvælstof.

Overfladevandsvurderingen og beregningerne, der ligger til grund for denne, fremgår af bilag 10.

Risikoarealer

Landskabets hældning kan have stor betydning for fosforoverfladeafstrømningen.

Er hældningen over 6 grader og afstanden mindre end 20 meter må der ikke anvendes flydende husdyrgødning, jfr. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Struer Kommune har vurderet, om der er særlige topografiske forhold eller hældninger på markerne, der kunne begrunde krav om etablering af dyrkningsfrie bræmmer ned mod vandløb eller søer.

Flere marker grænser umiddelbart op til åbent vandløb. Ingen af markerne har hældninger over 6 grader direkte ned mod åbne vandløbsstrækninger eller vandhuller/søer.

Ud fra dette har Struer Kommune vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille krav skærpede krav i forhold til fosfortransport via overfladeafstrømning.

Samlet vurdering for nitrat og fosfor

Det vurderes, at den ansøgte drift med de stillede vilkår hverken alene eller i kumulation med andre projekter vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne Nissum Fjord, og Limfjordens deloplande Nissum Bredning og Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund væsentligt som følge af tilførslen af kvælstof og fosfor. Struer Kommune vurderer således, at hensynet til overfladevand er varetaget i overensstemmelse med Habitatbekendtgørelsens.

På baggrund af ovenstående stilles ingen skærpende vilkår.

7.3 Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Miljøteknisk redegørelse og vurdering

Følgende bilag IV-arter kan tænkes at forekomme i Struer kommune:

- spidssnudet frø
- stor vandsalamander
- strandtudse
- odder
- birkemus
- småflagermus
- markfirben

Struer Kommune har ikke kendskab til, at der skulle leve bilag IV-arter i nærheden af udbringningsarealet. Det vurderes usandsynligt at (især) padderne, birkemus og markfirben skulle findes i tilknytning til udbringningsarealet, som følge af at intensivt dyrkede marker ikke er egnet som levested eller ynglelokalitet for de pågældende dyrearter.

Der inddrages ikke arealer, som i dag er udyrkede (f.eks. ligger i brak). Den eksisterende arealanvendelse er intensiv landbrugsdrift, og da der ikke sker nogen ændring i arealanvendelsen, er det vurderet, at der ikke forekommer bilag IV-arter i tilknytning til arealerne, dog med undtagelse af odder. Odder er følsom over for forstyrrelser, men det vurderes, at den ikke påvirkes af driften, da den er nataktiv.

Det vurderes at udbringningen af husdyrgødning/afgasset biomasse ikke giver anledning til påvirkning af naturarealer i området, hvorfor potentielle leve- og ynglesteder for bilag IV-arter ikke vil kunne påvirkes.

Struer Kommune vurderer derfor, at projektet ikke vil kunne skade Habitatdirektivets bilag IV-arter eller vil ødelægge disse arters leve-, yngle eller rastesteder.

7.4 Kvælstof til grundvand

Miljøteknisk redegørelse og vurdering

Området, som udbringingsarealerne er fordelt på, er dækket af 2 indsatsplaner til beskyttelse af grundvand, ”Indsatsplan i og nord for Klosterhede Plantage” og ”Indsatsplan Vejrum-Struer”.

”Indsatsplan i og nord for Klosterhede Plantage” er vedtaget af Struer Kommune i november 2013. Denne indsatsplan dækker indvindingsoplandene til Bremdal Vandværk og Kobbelhøje Vandværk samt indsatsområderne med hensyn til nitrat mellem de to indvindingsoplande.

I april 2014 vedtog Struer Kommune ”Indsatsplan Vejrum-Struer”. Denne indsatsplan dækker indvindingsoplandet til Struer Vandværk samt indsatsområderne med hensyn til nitrat i OSD-område syd for Limfjorden.

I indsatsplanerne er der 2 indsats, der påvirker denne ansøgning.

1. Der kræves beregninger af nitratudvaskningen på alle arealer inden for NFI og indvindingsoplande:

Arealer inden for indvindingsoplandet til Bremdal Vandværk:

1, 1-1, 2, 2-1, 3, 10, 12, 15, 16, 16-1, 17, 18, 19, 30, 30-1, 31, 31-1, 32, 33, 37, 38, 155, 156 og 157.

Arealer inden for indvindingsoplandet til Kobbelhøje Vandværk:

9, 101, 101-1, 102, 103, 104, 107, 107-1, 112, 143, 143-1, 143-2, 151 og 152

Arealer inden for indvindingsoplandet til Struer Vandværk:

21 og 22

Inden for NFI og IO men uden for indvindingsopland:

25, 26, 27, 115, 117, 119, 120, 121, 122, 126, 153, 154

2. I henhold til de 2 indsatsplaner er der på følgende arealer krav om, at nitratudvaskningen bringes ned på planteavlsniveau:

Arealer inden for IO:

1, 1-1, 9, 10, 12, 15, 16, 18, 19, 25, 26, 27, 30, 30-1, 31, 31-1, 32, 33, 38, 101-1, 102, 103, 104, 115, 117, 119, 120, 121, 122, 126, 151-0, 152-0, 153 og 154, 155.

Der er foretaget beregninger af nitratudvaskningen på alle arealer inden for NFI og vandværksindvindingsoplandene.

Beregningerne viser at udvaskningen er faldende med 3 til 4 mg nitrat pr liter i forhold til nudriften. På arealerne inden for IO (indsatsområde med hensyn til nitrat) må der ikke ske en merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskningen overstiger 50 mg nitrat pr l. Nitratudvaskningen må ikke overstige det der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte.

Den beregnede nitratudvaskning fra disse arealer er ligeledes faldende med 3 til 4 mg nitrat pr liter i forhold til nudriften. Og niveauet ligger på planteavlsniveau, så kravet i indsatsplanerne er opfyldt.

Struer Kommune har ingen bemærkninger til det ansøgte i forhold til grundvandet.

8. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

8.1 Ansøgers BAT redegørelse

Det skal i afgørelsen sikres, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Ansøger har redegjort for anvendelsen af BAT og eventuelt fravalg af BAT indenfor management, staldindretning, foder, vand- og energiforbrug, samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Ansøgers miljøtekniske beskrivelse og kommunens vurdering fremgår af nedenstående afsnit.

8.2 Management

Miljøteknisk redegørelse

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. Det drejer sig om områder som træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsproduktion, samt anvendelse af husdyrgødning og handelsgødning. Det er BAT at udarbejde gødningsplaner, samt at have en beredskabsplan.

Ansøger har i forbindelse med miljøgodkendelsen redegjort for hvilke forholdsregler, der er taget på husdyrbruget:

For at ansøger og medarbejderne kan bevare overblikket over produktionen både med hensyn til dyrene, drift af anlæg og miljøforhold er der i den nuværende og ansøgte drift indført visse rutiner og egenkontrol. Det være sig opgaver udover de daglige rutiner fx vedligeholdes opgaver, registrering af forbrug mv.

BAT i forbindelse med egenkontrol og management er bl.a.

- Dyrene tilses dagligt i forbindelse med fodring og håndtering af dyrene i stalden.
- Ansøger får hvert år lavet et gødningsregnskab, hvoraf produktionen på ejendommen fremgår sammen med mængden af udbragt husdyrgødning/afgasset biomasse.
- Ansøger får hvert år lavet mark- og gødningsplan i samarbejde med en rådgiver, sædskiftet og hensigtsmæssig placering af efterafgrøder diskuteres.
- Der foretages løbende tjek af maskiner

Fodring:

- Al foder vejes ind så forbruget kan kontrolleres, tilvækst og foderforbrug/optag bliver registreret og fulgt via styringssystemer på ejendommen (e-kontrol).
- Der udføres regelmæssigt E-kontrol.
- Der laves foderplaner i samarbejde med konsulent.

Medicin og Sundhed:

- Der føres dagligt logbog over forbruget af medicin. Logbogen kontrolleres af en dyrlæge.

Reparation og vedligeholdelses programmer

- Foderanlæg efterses efter behov. Montør tilkaldes efter behov
- Gylleanlæg/pumper efterses løbende og i forbindelse med brug
- Rengøring er sat i system

Planlægning af aktiviteter

- Ansøger tilstræber at støjende og støvende aktiviteter og transporter foretages i dagtimerne, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Skadedyrskontrol

- Ved observation af rotter kontaktes den kommunale skadedyrskontrol, eller anden autoriseret skadedyrsbekæmper.

Beredskabsplan

- Ejendommen har en beredskabsplan, der kan benyttes i tilfælde af uheld el. lign.
- Alle der arbejder på ejendommen, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den findes. Beredskabsplanen ajourføres løbende og mindst en gang årligt.

Udarbejdelse og ajourføring af beredskabsplanen opfattes af kommunen som værende BAT idet man får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld således at evt. skader ved uheld kan minimeres.

Struer Kommune vurderer, at ansøger med den angivne praksis sammen med de stillede vilkår lever op til BAT for management. Der er stillet en række egenkontrolvilkår under afsnit 11.

8.3 Foder

Miljøteknisk redegørelse

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytase-tilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik.

Det er BAT at sikre effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende kontroller, således at det stemmer overens med dyrenes behov. Det er BAT f.eks. at reducere indholdet af råprotein i foderet.

Foderoptimering anvendes i en vis udstrækning, da der er økonomisk incitament hertil.

Der anvendes på ejendommen fasefodring og fytase.

Vurdering

Struer Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget overholder BAT indenfor foder, bla. ved jævnligt at optimere på foderplanerne, og kontrollere om planerne følges.

Det vurderes at være BAT indenfor fodring af svin at anvende fasefodring, og tilsætning af fytase.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 23) Der skal anvendes fasefodring.
- 24) Foderblandingerne skal være tilsat fytase.

8.4 Forbrug af vand og energi

Miljøteknisk redegørelse

Renere teknologi er et bærende element i Husdyrloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind. Renere teknologi sigter blandt andet på:

At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift ift. ressourcer er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab. Ved jævnlig aflæsning af energimålere og vandmålere kan man hurtigt danne sig et overblik over forbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssig opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.

- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi og foder, samt minimerer forbruget pr. produceret enhed.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås
- At der anvendes energibesparende belysning
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.
- At man udskifter miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige
- At gøre arbejds gange og processer mindre belastende for miljøet.

Vurdering

Det er vigtigt både på bedriftsniveau og samfundsmæssigt, at der spares på energi og vand. Det er ovenfor og i afsnit 4.4 redegjort for hvilke tiltag, der er iværksat for at reducere vand- og energiforbruget.

Struer Kommune anser det for at være BAT, at der jævnligt føres kontrol med vand- og energiinstallationer, og at forbruget registreres med jævne mellemrum. Herved øges fokus og unormale stigninger i forbruget opdages i god tid.

Struer Kommune vurderer, at ansøger med den angivne praksis, sammen med de stillede vilkår lever op til BAT for forbrug af vand og energi. Som det fremgår af ansøgningen er der generelt fokus på besparelser indenfor vand og energi. Der er stillet egenkontrolvilkår om kvartalsvis registrering af forbruget af energi under afsnit 11.

8.5 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Miljøteknisk redegørelse

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT, herunder at planlægge udbringning af gødning så der tages hensyn til naboer, så udbringningen afpasses afgrødernes behov, og så der sker en optimal udnyttelse af næringsstofferne. Udbringning af gødning skal bl.a. undgås på vandmættede og/eller skrånende marker med hældning mod vandløb.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra by- områder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (nedfældning, slanger m.v.),
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Al husdyrgødning afsættes til biogasanlæg og der modtages afgasset gylle til udbringning. Den afgassede gylle slangeudlægges i voksende afgrøder og nedfældes i græs og sort jord. Der vil fore-

komme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign.

Det er BAT at sikre tilstrækkelig opbevaringskapacitet. At der er etableret fast overdækning, samt at omrøring kun sker umiddelbart inden udbringning sikrer, at ammoniakemissionen fra opbevaringsanlæggene minimeres.

En del af ovennævnte tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Ansøger har gjort følgende tiltag i forhold til gødningsopbevaring:

- Anlæg til opbevaring af gødning tømmes årligt så godt som muligt for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse. Der sikres tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.
- Opbevaringskapaciteten er beregnet til ca. 9,6 mdr.

Vurdering

Struer Kommune vurderer at med ovenstående redegørelse og med de i afsnit 5.2 og 11 stillede vilkår/egenkontrolvilkår, lever husdyrbruget op til BAT vedrørende opbevaring og udbringning af gødning.

Opbevaring og opbevaringskapacitet for den producerede husdyrgødning er beskrevet i afsnit 5.2 og 5.3. Der er for at opfylde krav til nitratudvaskning til overfladevand og grundvand stillet vilkår til etablering af ekstra efterafgrøder under afsnit 7.1.

8.6 Staldindretning

Bedste tilgængelige staldsystem

I dette afsnit beskrives ansøgers valg i forhold til at leve op til bedste tilgængelige staldsystem (BAT).

Miljøteknisk redegørelse

BAT er defineret i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), i BAT-byggeblade/teknologiblade og via beregninger i ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Det fremgår af forarbejderne til husdyrbrugloven, at kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Generelt vedrørende BAT, vurderes det uproportionalt at installere tiltag i eksisterende stalde, der kræver ombygninger i gulvprofilen, idet prisen pr. kg sparet N væsentligt overstiger 100 kr. Dette gælder tiltag som etablering af gylleforsuring, gyllekøling samt ændring af gulvtype.

BAT-niveau

Vejledende BAT-niveau jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier:

Tabel 4. BAT - emissionsniveau for ammoniak

Ansøgt dyrehold,	Staldtype	Udgangspunkt for BAT-emission pr. årsdyr (kg NH ₃ -N)	BAT-emission pr. årsdyr (kg NH ₃ -N)	Samlet BAT-emission (kg NH ₃ -N)
1.350 søer i eksisterende anlæg	Drægtighedsstald, individuelopstaldning delvis spaltegulv	Tabel 2 i BAT-vejledning (søer)	1,74	2.349,00
945 søer i eksisterende anlæg	Farestald, delvis spaltegulv	Tabel 2 i BAT-vejledning (søer)	0,75	708,75
405 søer i ny stald	Farestald, delvis spaltegulv	Tabel 1a i BAT-vejledning (søer)	2,53	307,40
2.600 smågrise (7,2-30 kg) eksisterende stald	Toklimastald, delvis spaltegulv	Tabel 2 i BAT-vejledning (smågrise)	0,9098(vægtkorr.)*0,043 = 0,0391	101,71
20.800 smågrise (7,2-30 kg) ny stald	Toklimastald, delvis spaltegulv	Tabel 1a i BAT-vejledning (smågrise)	0,9098(vægtkorr.)* 0,0366 = 0,333	692,58
500 slagtesvin (30-100 kg) eksisterende anlæg	Delvis spaltegulv	Tabel 2 i BAT-vejledning (slagtesvin)	0,8949(vægtkorr.)*0,36 = 0,3222	161,08
3.000 slagtesvin(30-100 kg) i eksisterende stald	Delvis spaltegulv	Tabel 2 i BAT-vejledning (slagtesvin)	0,8949(vægtkorr.)*0,36 = 0,3222	966,50
2.000 (30-75 kg)slagtesvin i eksisterende anlæg	Delvis spaltegulv	Tabel 2 i BAT-vejledning (slagtesvin)	0,5067(vægtkorr.)*0,36 = 0,1824	364,83
5.000 slagtesvin (30-50 kg) i eksisterende stald	Fuldspaltegulv	Tabel 2 i BAT-vejledning (slagtesvin)	0,1947(vægtkorr.)*0,45 = 0,0876	438,13
1.200 slagtesvin (30-107 kg) i ny stald	Delvis spaltegulv	Tabel 1a i BAT-vejledning (slagtesvin)	1,0173(vægtkorr.)*0,30 = 0,3052	366,21
Sum for anlægget, BAT-niveau				6.456,20
Sum jf. ansøgning				6.350,89
BAT-emissionskrav er opfyldt				105,31

Som det fremgår af ovenstående tabel er BAT-niveau for ammoniakemission beregnet til et krav på 6.456,20 kg NH₃ – N.

Ansøgers projekt medfører ifølge ansøgningen en samlet emission fra anlægget på 6.350,89 kg NH₃ – N.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt overholder dermed den vejledende emissionsgrænseværdi.

Af ansøgningen fremgår det, at følgende tiltag er taget i anvendelse for at leve op til BAT-emissionskravet:

Der er etableret teltoverdækning af alle tre gyllebeholdere.

Der er etableret gyllekøling i 2.500 m² gyllekanaler i løbe-drægtighedsstalden (4.000 driftstimer årligt med en effekt på 23,8 % på ammoniakfordampningen).

Der stilles vilkår til årlig køleydelse svarende til den ønskede ammoniakreduktion.

Der er ud over ovennævnte tiltag ikke valgt yderligere staldteknologier.

Ud fra en proportionalitetsbetragtning bør der indføres ammoniakreducerende tiltag der koster mindre en 100 kr./kg N.

Luftrensning og forsurening

Ansøger har fravalgt at indsætte luftrensning og gylleforsuring i staldene ud fra en proportionalitetsbetragtning. Da ansøgningen lever op til det vejledende BAT niveau, er der ikke foretaget yderligere økonomiske konsekvensberegninger på øvrige teknikker.

Struer Kommune vurderer, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 25) Alle tre gyllebeholdere skal være forsynet med teltoverdækning.
- 26) Løbe-drægtighedsstalden skal være forsynet med et gyllekølingsanlæg i de 2.500 m² gyllekanaler.
- 27) Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 249.660 kWh.
For at nå den planlagte reduktion i ammoniakemissionen på 10,88 %, skal der i gennemsnit over året køles med mindst 11,4 W/m².
Varmepumpen skal derfor kunne levere en køleeffekt på mindst 28.500 W = 28,5 KW
- 28) Anlægget for gyllekøling skal være i drift 8.760 timer/år ved en køleeffekt på 28,5 Kw.
- 29) Etableres en pumpe med større køleeffekt kan driftstiden reduceres tilsvarende, jf. følgende formel, hvor der tages udgangspunkt i en pumpe på 60 KW: $28,5 \text{ KW} / 60 \text{ KW} \times 8.760 \text{ timer} = 4.161 \text{ timer/år}$.
- 30) Der skal være tæller til registrering af timeforbrug og kW forbrug på varmpumpen til dokumentation af driftstiden. Den månedlige driftstid og kW forbrug skal indføres i driftsjournalen.
- 31) Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop. Enhver type af driftsstop noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikanterens vejledning herom. Det skal indføres i driftsjournalen hvornår der er foretaget vedligehold af gyllekølingsanlægget og hvad der evt. er foretaget for at rette fejl og mangler.

8.7 Kommunens samlede vurdering af anvendelse af BAT

Struer Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og ved efterlevelse af de stillede vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik, set i forhold til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

På baggrund af ovenstående stilles ikke skærpende vilkår

9. Alternative løsninger og 0-alternativ

Miljøteknisk redegørelse

Et 0-alternativ til nærværende projekt er ikke relevant,

Vurdering

Det er Struer Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen ikke påvirker lokalområdet væsentligt i negativ retning.

Med hensyn til gener for nærmeste naboer med udvidelsen set i forhold til 0-alternativet, er det Struer Kommunes vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for omboende. Vurderingen af generne i forhold til lugt, støv, støj m.v. fremgår af tidligere afsnit.

På baggrund af ovenstående stilles ikke skærpende vilkår.

10. Husdyrbrugets ophør

Miljøteknisk redegørelse

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, fodersilo og halmlænge blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommens bygninger blive vedligeholdt eller evt. vil driftsbygningerne blive fjernet, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholdere blive fjernet når de ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, eller beholderne vil blive anvendt til opbevaring af gylle fra andre ejendomme.

Vurdering

Struer Kommune skal sikre, at der ved ophør af driften af husdyrbruget foretages de nødvendige foranstaltninger for, at undgå forureningsfare. Det skal sikres, at ejendommen ikke bliver tilholdssted for eksempelvis rotter, og at stedet bringes tilbage til tilfredsstillende stand.

Struer Kommune vurderer at nævnte tiltag sammen med det stillede vilkår er tilstrækkeligt til at sikre mod eventuel forureningsfare ved ophør.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

32) Ved ophør skal følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger udføres:

- Stalde, gyllekanaler og opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og husdyrgødningen skal bortskaffes efter gældende regler.
- Hvis husdyrbrugets gyllebeholdere ikke anvendes, skal de rengøres og sløjfes eller vedligeholdes.
- Foderbeholdere og -anlæg skal tømmes.
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes efter gældende regler.
- Tilsynsmyndigheden skal orienteres om husdyrbrugets ophør.

11. Egenkontrol og dokumentation

I dette kapitel beskrives og vurderes hvordan ansøger gennemfører egenkontrol. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere, at vilkår i miljøgodkendelsen er overholdt.

Miljøteknisk redegørelse

I forbindelse med ansøgningen er der indsendt en beskrivelse af de registreringer og kontroller husdyrbruget udfører. Derudover er der indsendt en beredskabsplan, som beskriver forholdsregler i situationer, hvor der opstår et uheld på bedriften. Beredskabsplanen er godkendt af Struer Kommune.

En nærmere beskrivelse af management og egenkontrol fremgår af afsnit 8.1.

Den lovpligtige 10 års beholderkontrol gennemføres, hvor gyllebeholderen kontrolleres af særligt uddannet personale.

Vurdering

Af ovenstående fremgår, at der fra ansøgers side er iværksat en række egenkontroller. For at dokumentere at vilkår i godkendelsen er overholdt, stilles yderligere en række egenkontrollvilkår.

Struer Kommune vurderer, at bedriftens beskrivelse sammen med de stillede vilkår opfylder kravene til egenkontrol.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- 33) Husdyrbruget skal underrette tilsynsmyndigheden, når dyreholdet er nået op på det godkendte antal DE.
- 34) I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn, skal der foreligge dokumentation for produktionsstørrelsen opgjort for hvert planår.
- 35) Mindst én gang hvert kvartal skal husdyrbrugets forbrug af energi og vand registreres. Registreringerne skal opbevares i 5 år og fremvises på tilsynsmyndigheden forlangende.
- 36) Der skal føres register over produktionen af farligt affald (så som spildolie, lysstofrør, kemi-

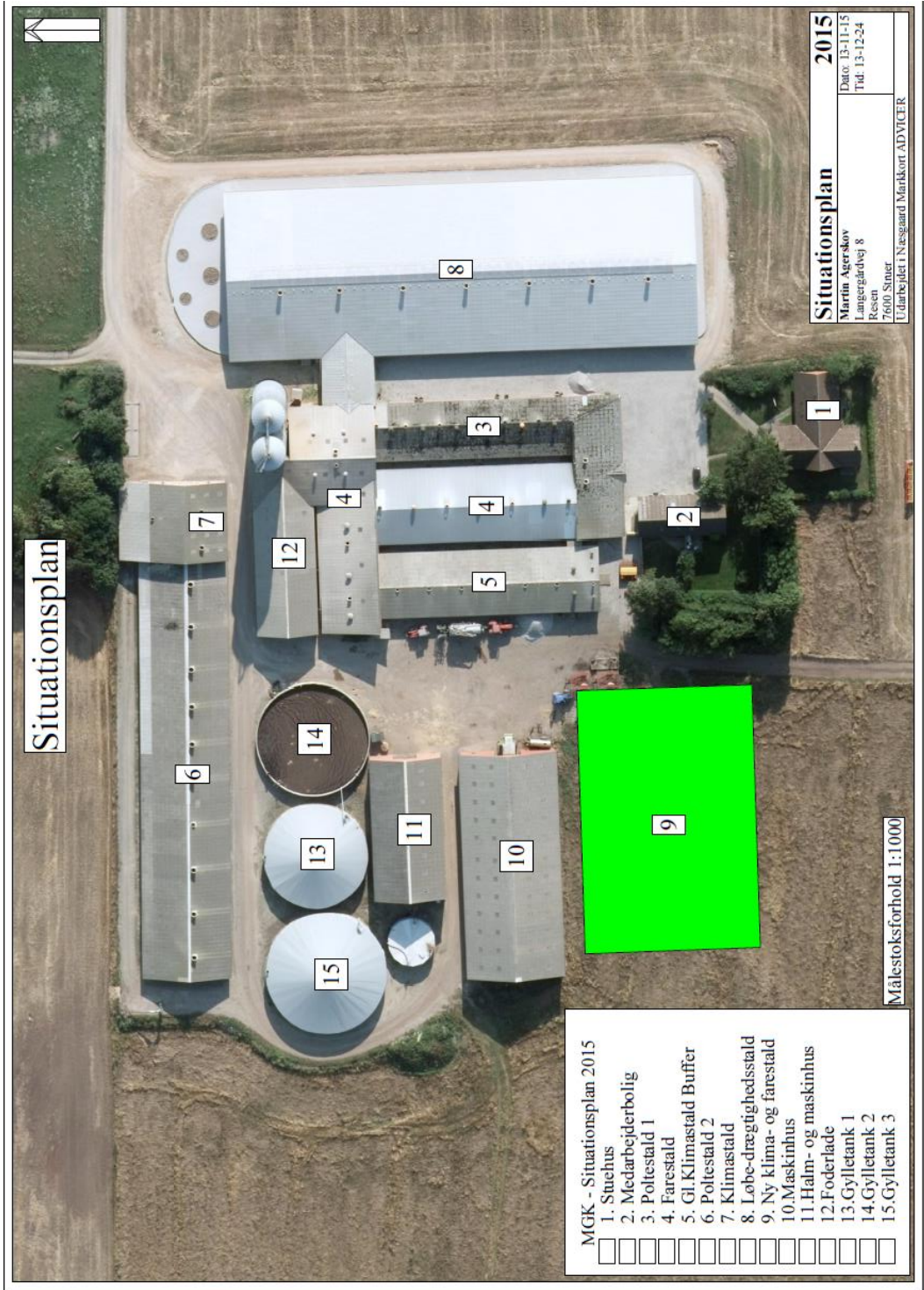
kalierester o.l.) på ejendommen. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn. Dokumentation for bortskaffelse af farligt affald til godkendt modtager skal ligeledes fremvises på forlangende.

- 37) Der skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægges sædskifte-, mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskaber, som kan dokumentere, at vilkår om ekstra efterafgrøder eller sædskifte er overholdt. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor 5 år tilbage. Tilsvarende skal der foreligge dokumentation for forpagtningskontrakter og eventuelle overførselsaftaler.

- 38) Det skal overfor tilsynsmyndigheden kunne dokumenteres, at den afgassede biomasse, der modtages, overholder de maksimale mængder af kvælstof og fosfor, samt den udnyttelsesprocent, der fremgår af vilkår 21, og som er en forudsætning for beregningerne i denne afgørelse.

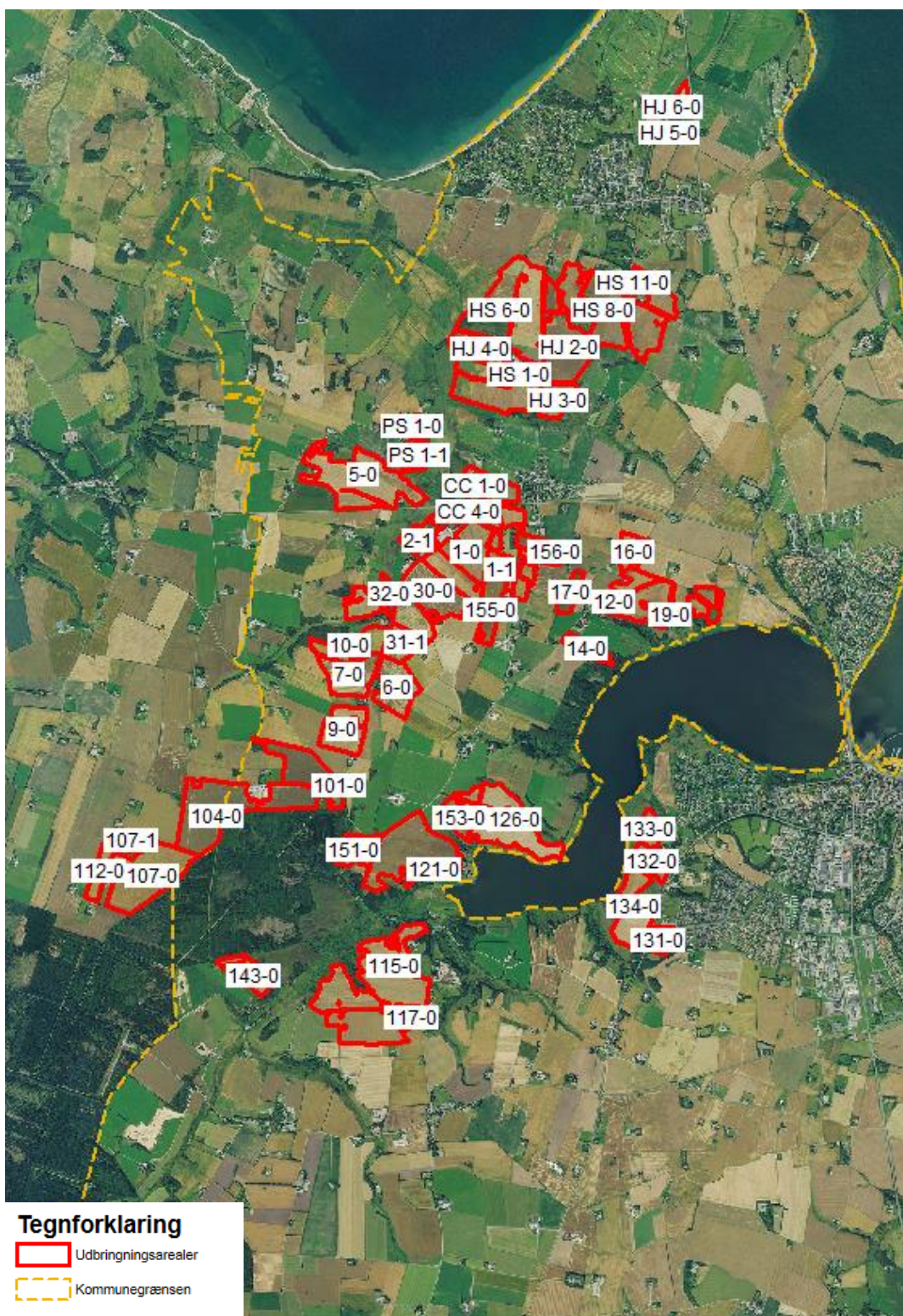

Bilag 1 - Anlægsoversigt

Bilag 2 - Oversigt over ejede, forpagtede og aftale- arealer

Arealerne i den sydlige del af kommunen

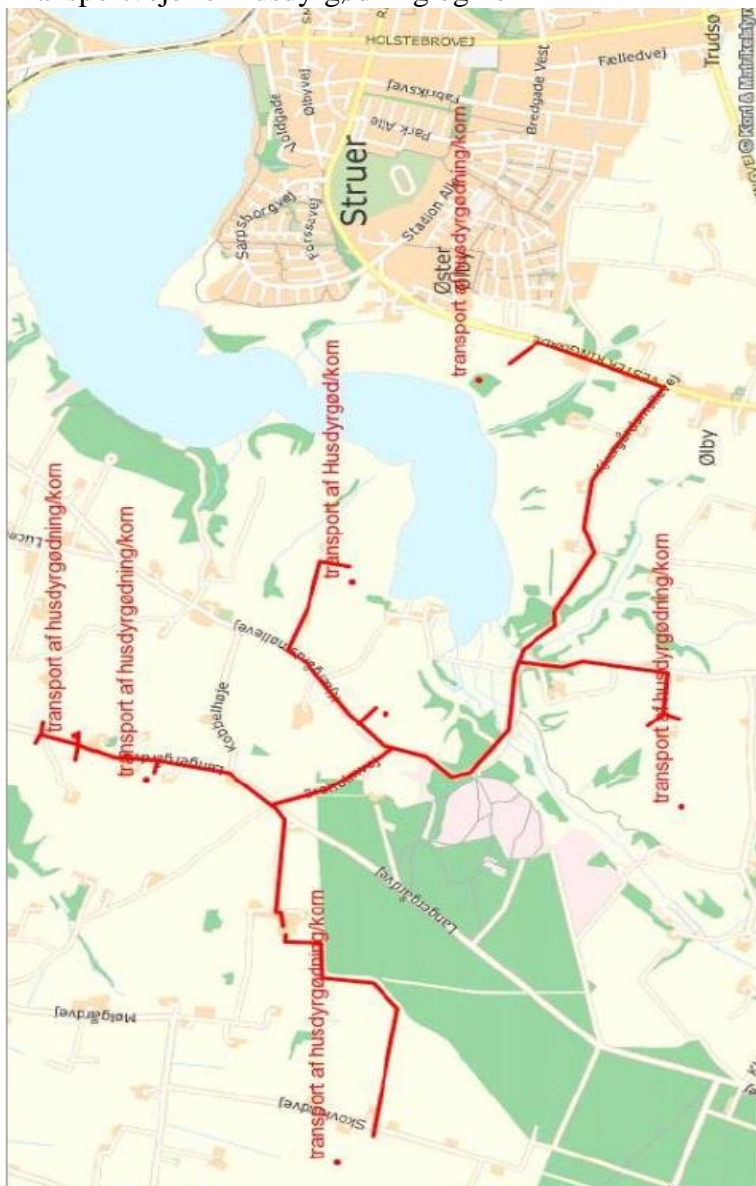

Bilag 3 - Transportveje

Transportveje for dyr og foder

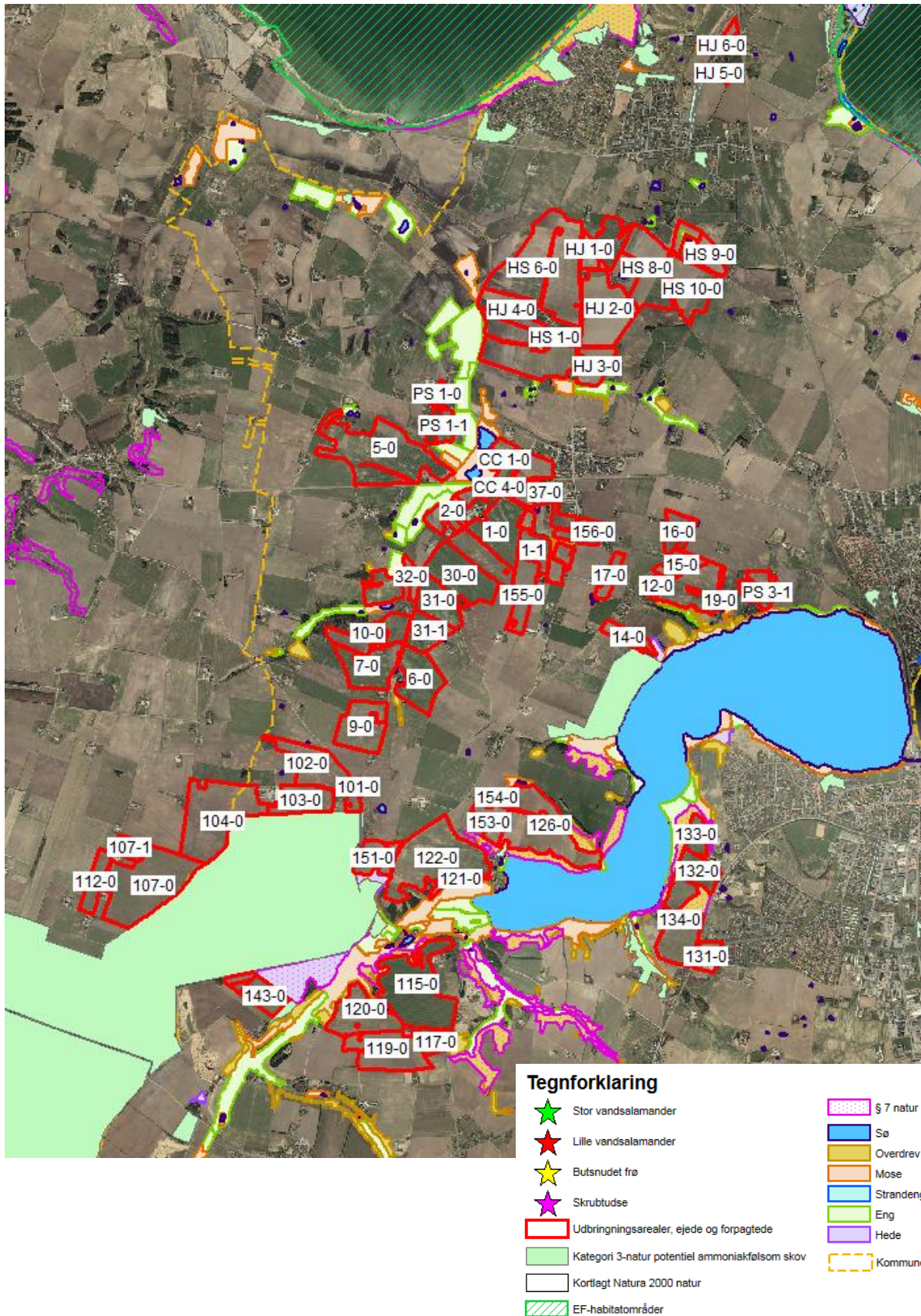
Transportveje for husdyrgødning og korn

Bilag 4 – Beskyttede naturområder

Arealerne i den sydlige del af kommunen

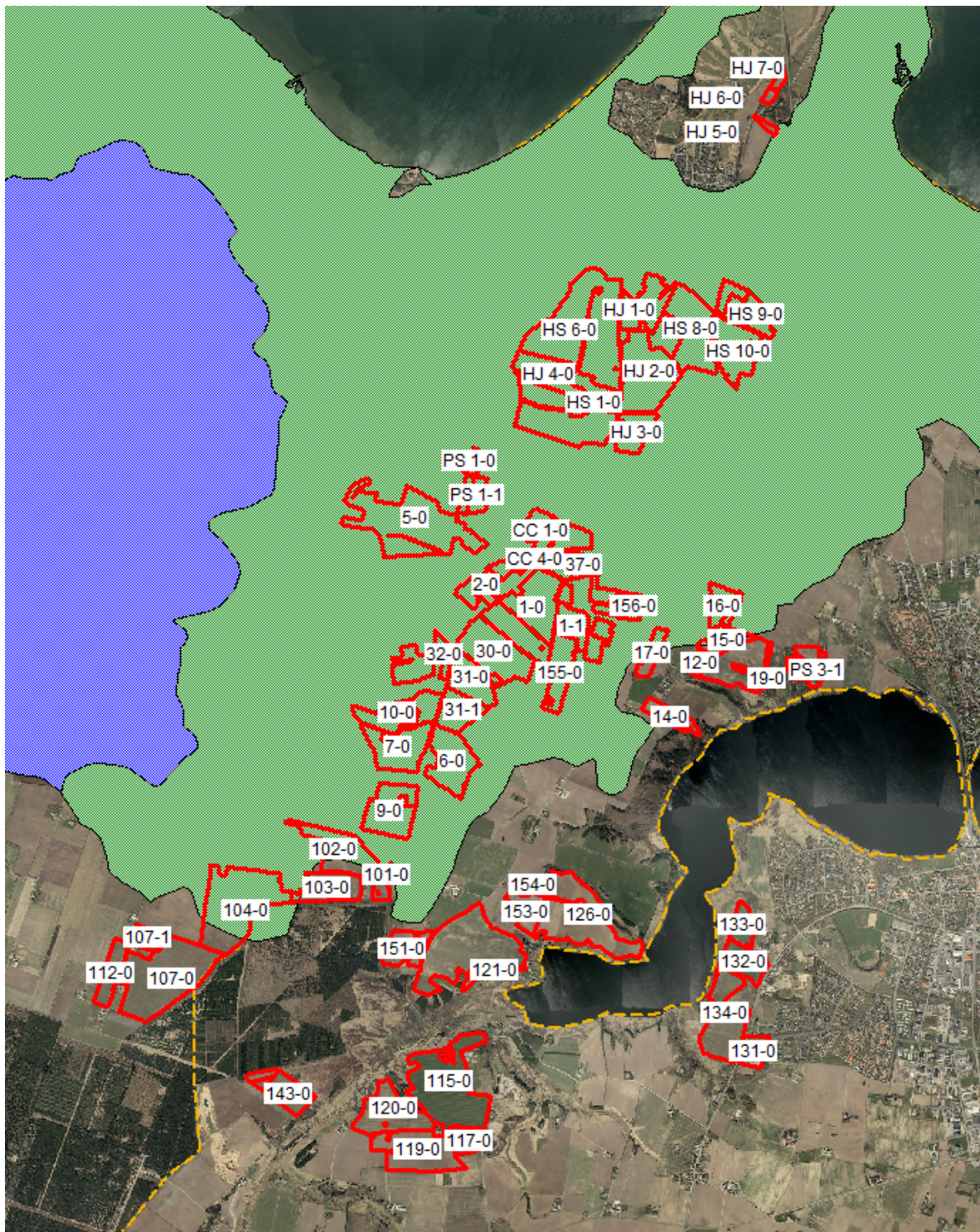

Tegnforklaring

	Stor vandsalamander		§ 7 natur
	Lille vandsalamander		Sø
	Butsnudet frø		Overdrev
	Skrubtudse		Mose
	Udbringningsarealer, ejede og forpagtede		Strandeng
	Kategori 3-natur potentiel ammoniakfølsom skov		Eng
	Kortlagt Natura 2000 natur		Hede
	EF-habitatområder		Kommunegrænse

Bilag 5 – Udbringningsarealer og nitratklasser

Tegnforklaring

- Udbringningsarealer
- Nitratklasse I
- Nitratklasse II
- Nitratklasse III
- Kommunegrænse

Arealerne i den sydlige del af kommunen

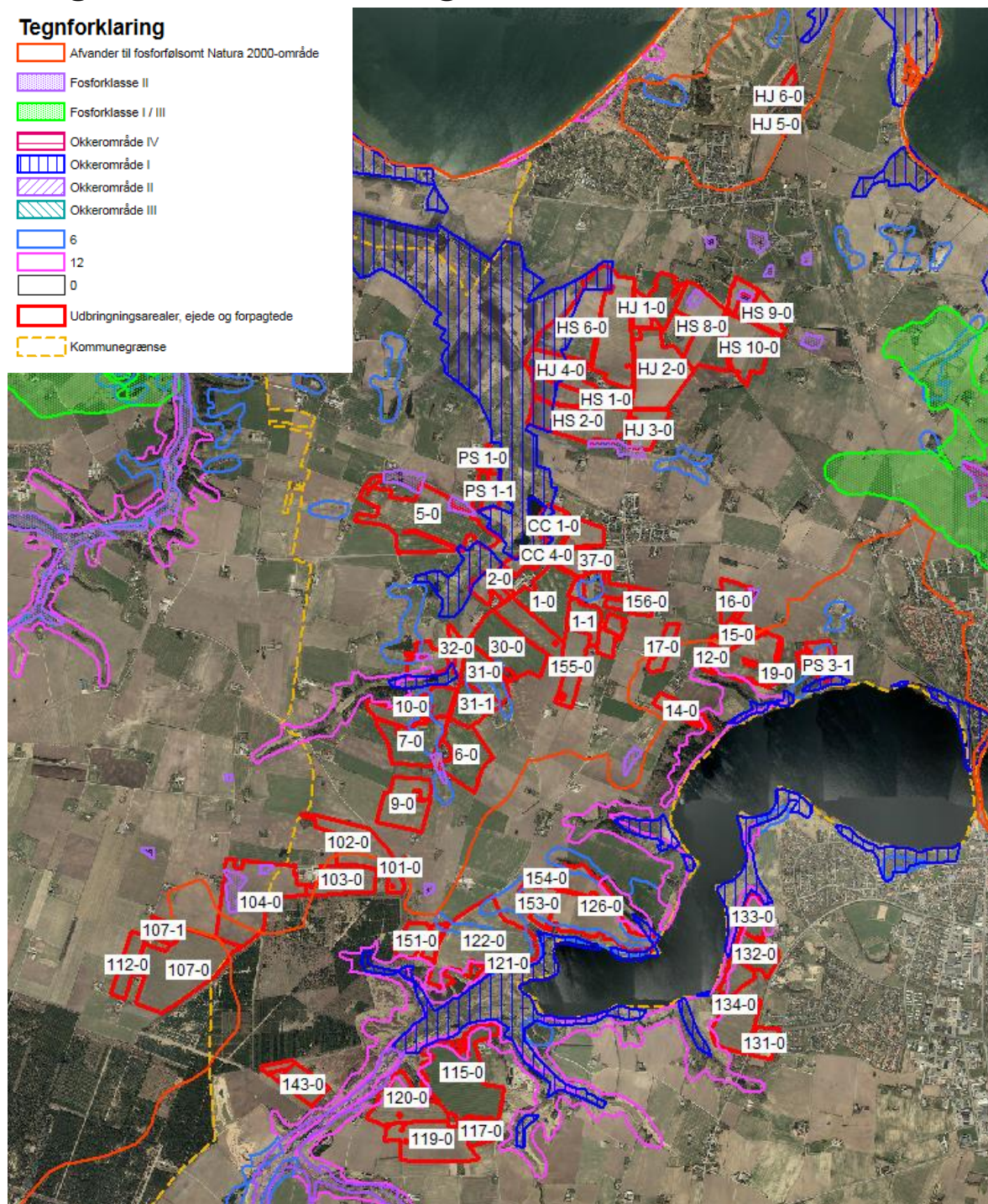

Tegnforklaring

- Udbringingsarealer
- Nitratklasse I
- Nitratklasse II
- Nitratklasse III
- Kommunegrænse

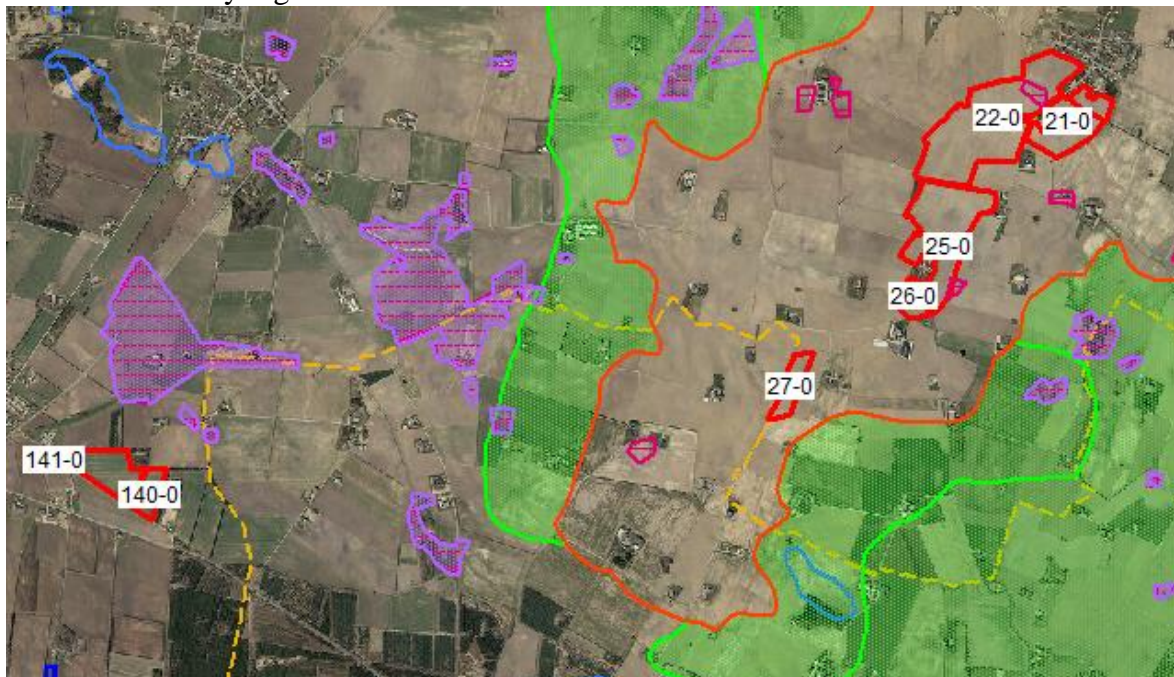

Bilag 6 – Lavbundsarealer og fosforklasser

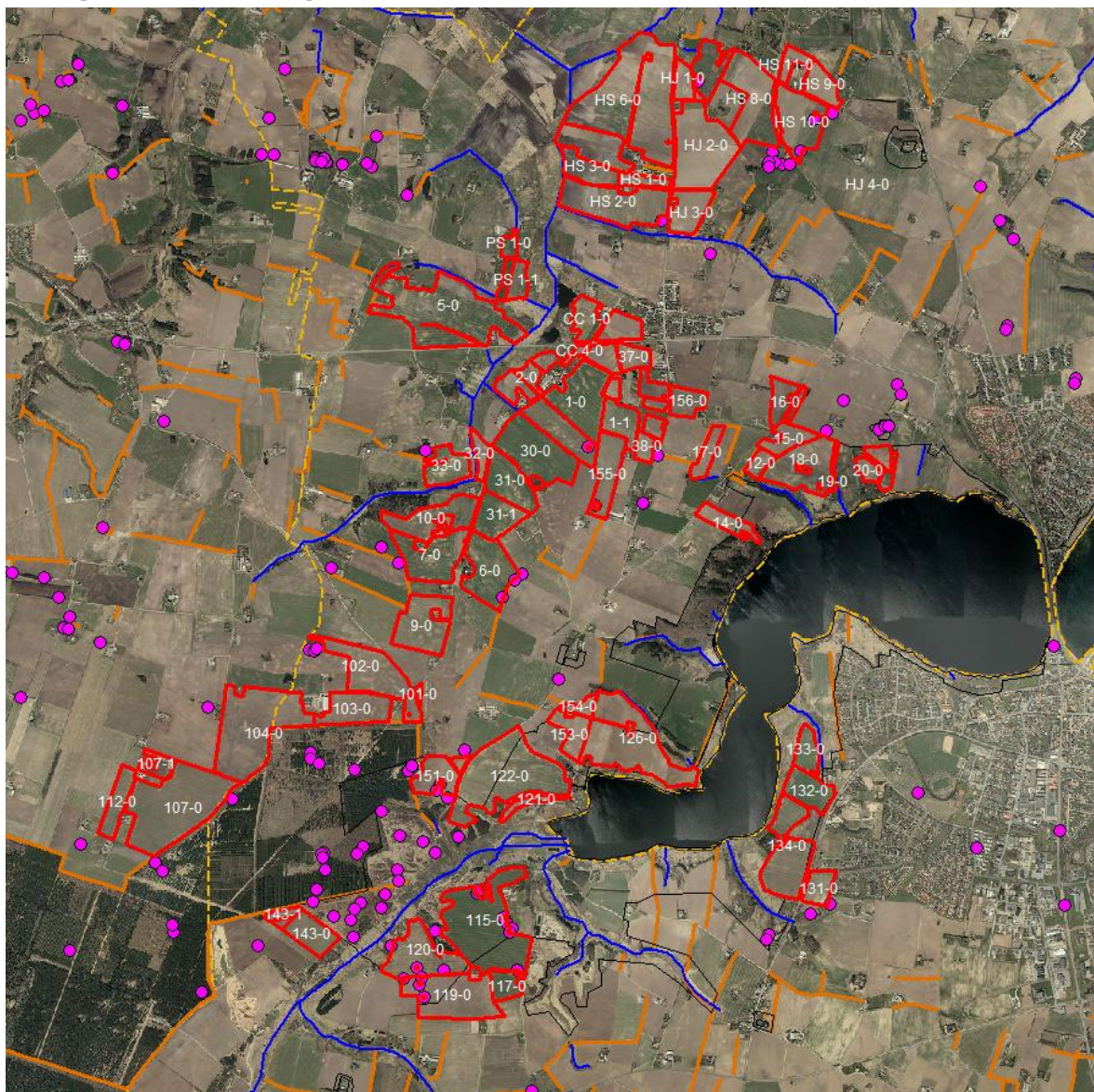
Arealerne i den sydlige del af kommunen.

Tegnforklaring

- Afvander til fosforfølsomt Natura 2000-område
- Fosforklasse II
- Fosforklasse I / III
- Okkerområde IV
- Okkerområde I
- Okkerområde II
- Okkerområde III
- 6
- 12
- 0
- Udbringingsarealer, ejede og forpagtede
- Kommunegrænse

Bilag 7 – Fredninger

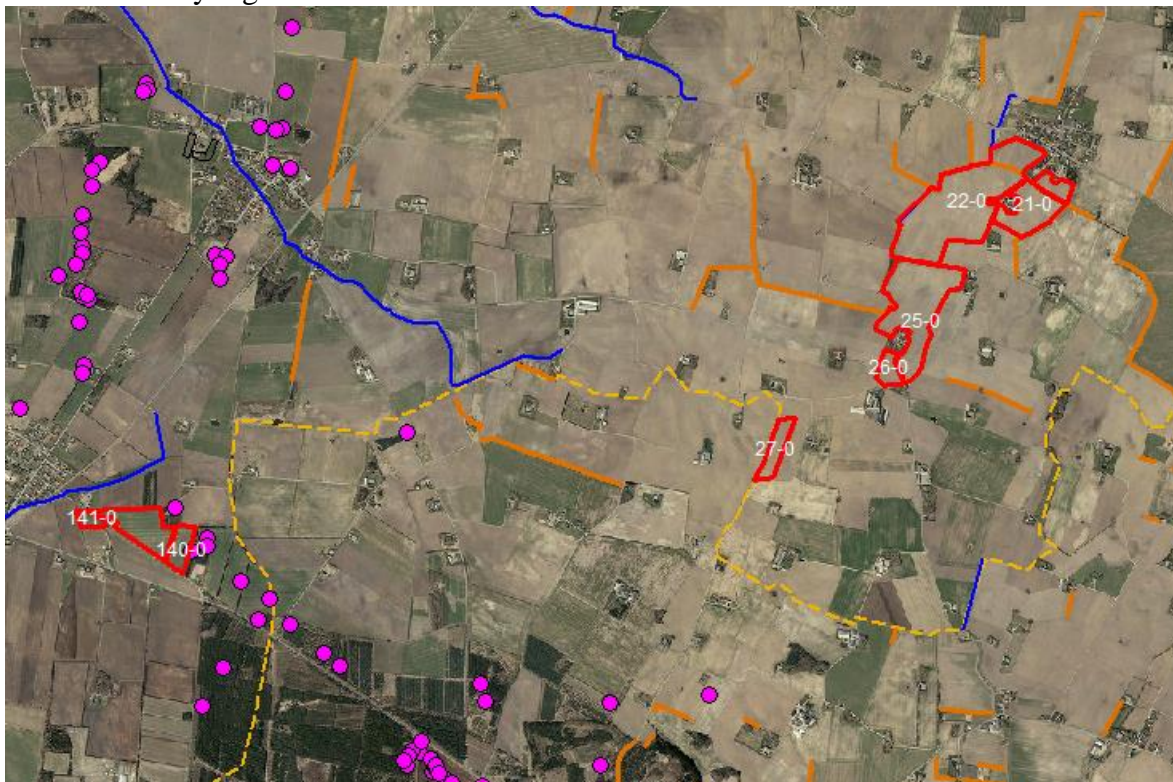

Tegnforklaring

- Fredet fortidsminde
- Vandløb m. 2 m bræmmer
- Fredede områder
- Udbringingsarealer, ejede og forpagtede
- Kommunegrænse
- Beskyttede sten- og jorddiger

Arealer i den sydlige del af kommunen

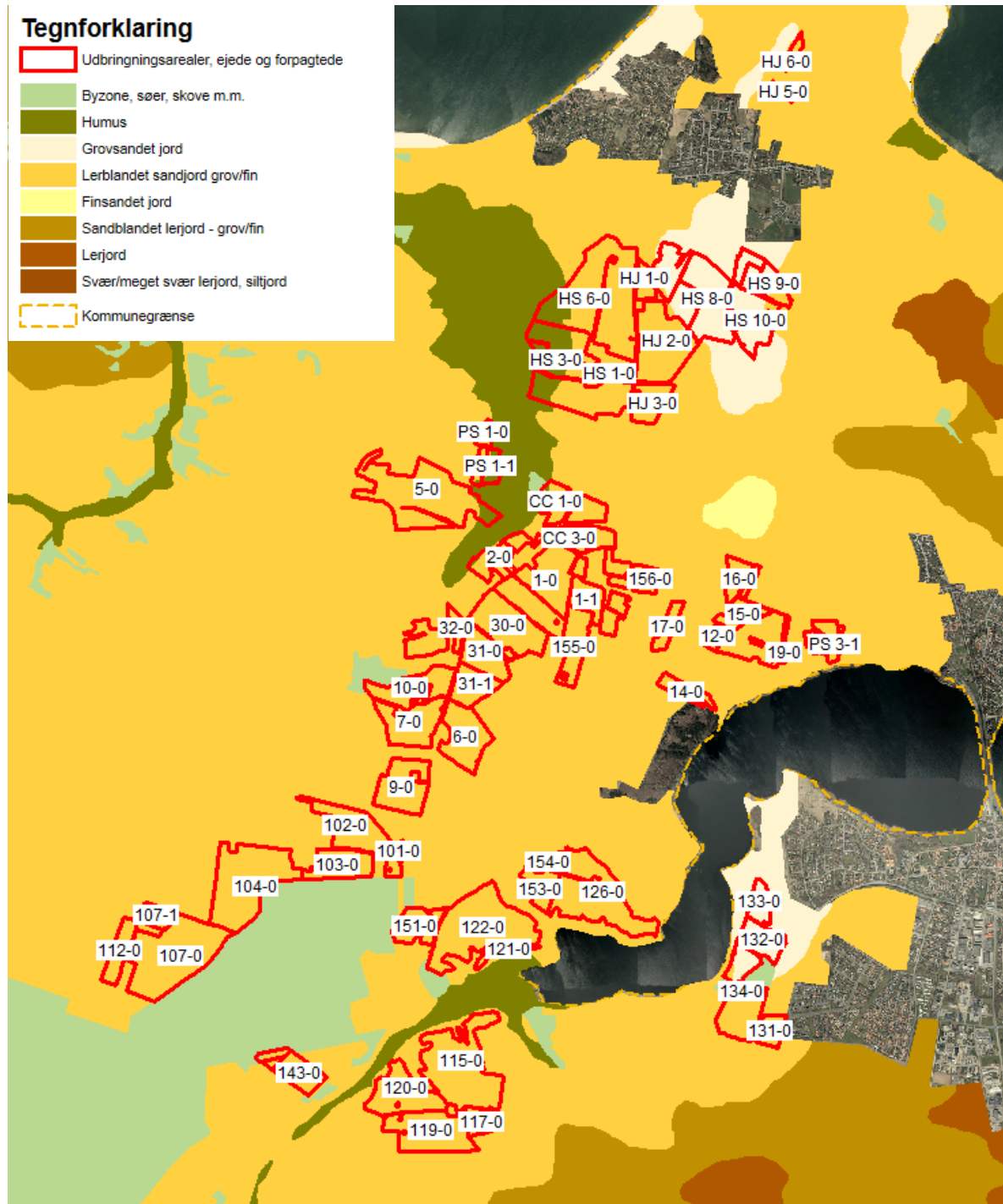

Tegnforklaring

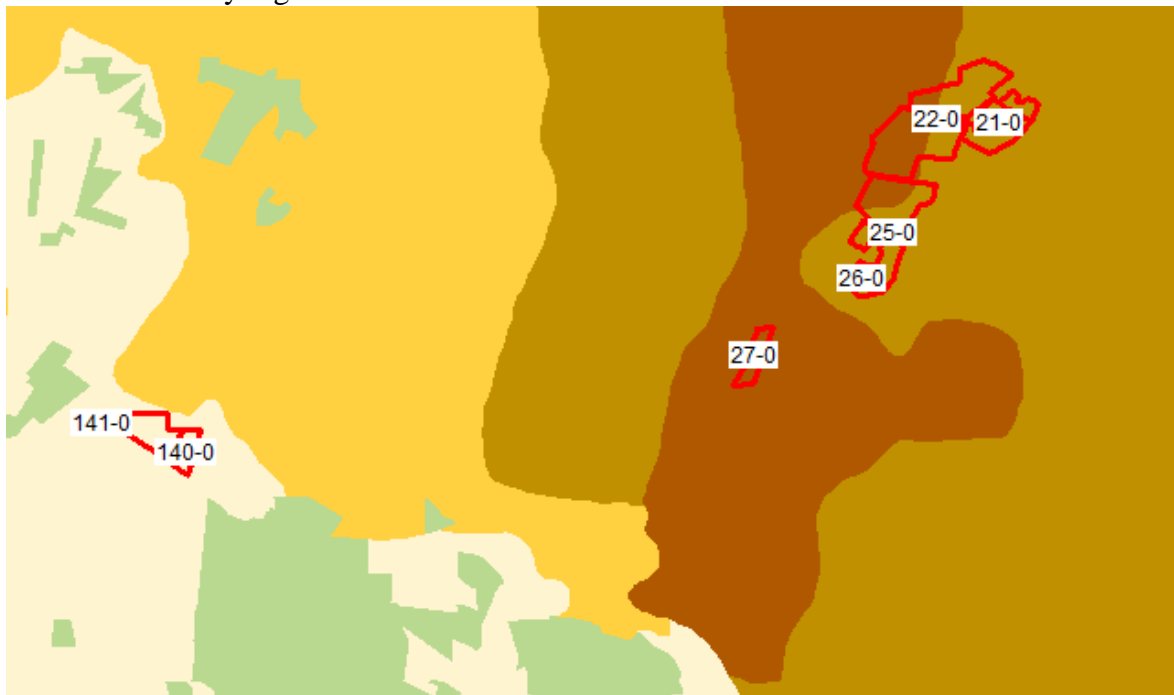
- Fredet fortidsminde
- Vandløb m. 2 m bræmmer
- Fredede områder
- Udbringningsarealer, ejede og forpagtede
- Kommunegrænse
- Beskyttede sten- og jorddiger

Bilag 8 – Udbringningsarealer og jordbundstyper i pløjelaget

Arealerne i den sydlige del af kommunen

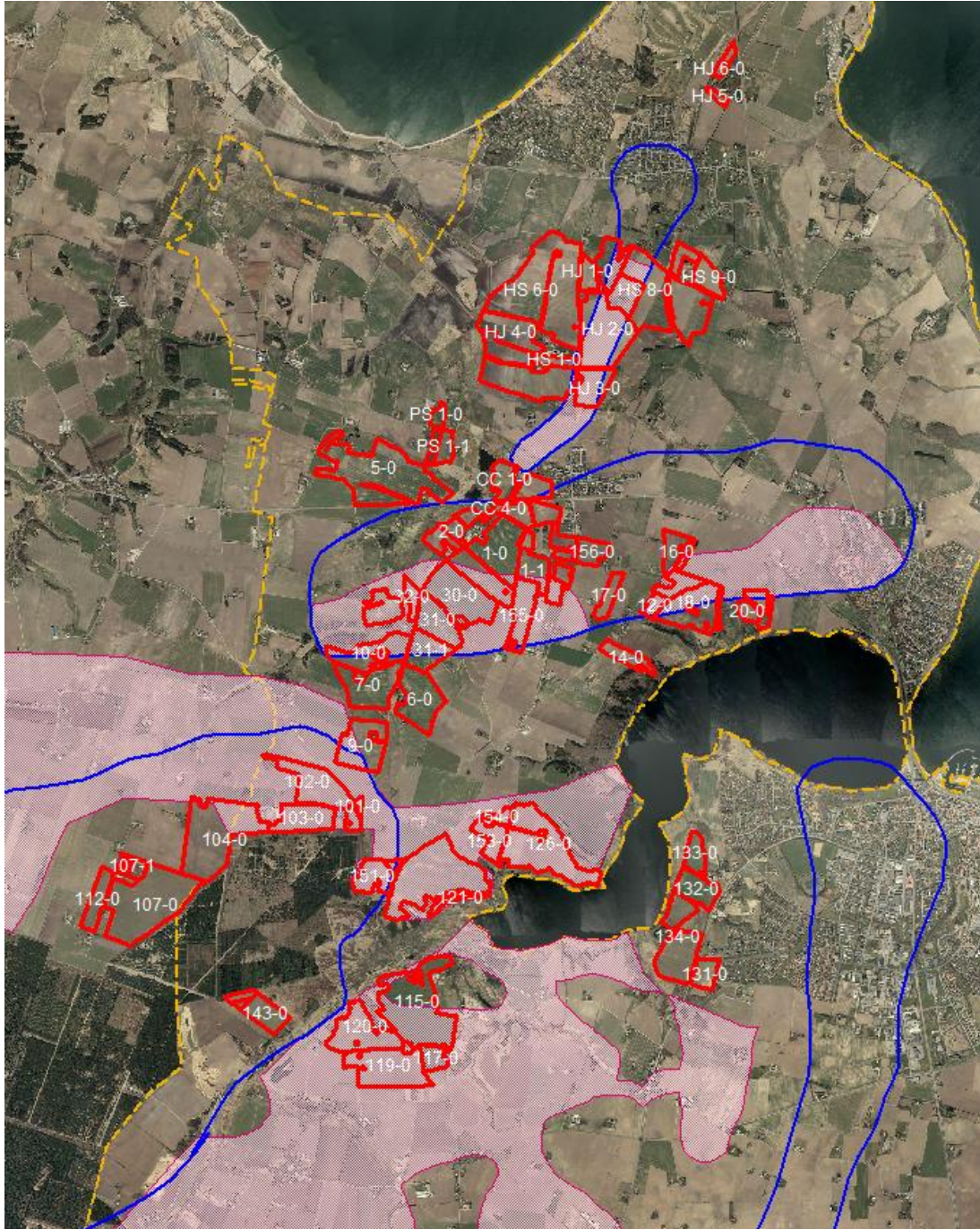
Tegnforklaring

- Udbringingsarealer, ejede og forpagtede
- Byzone, søer, skove m.m.
- Humus
- Grovsandet jord
- Lerblandet sandjord grov/fin
- Finsandet jord
- Sandblandet lerjord - grov/fin
- Lerjord
- Svær/meget svær lerjord, siltjord
- Kommunegrænse

Bilag 9 – Grundvandskort

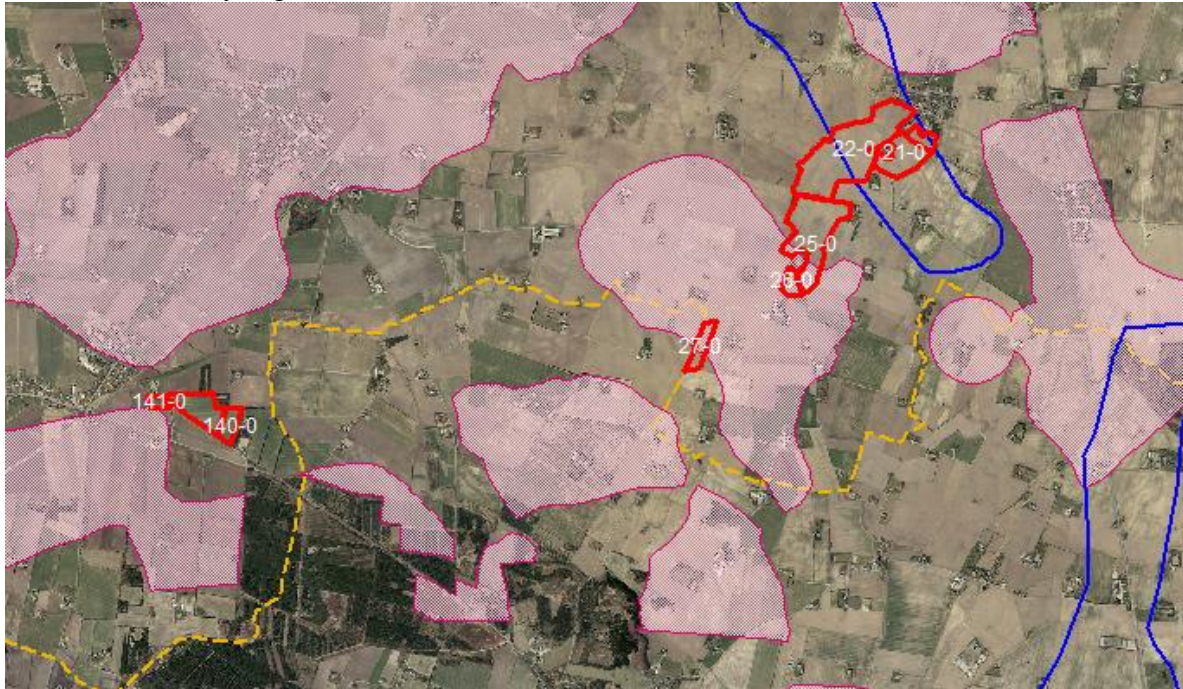
Tegnforklaring

- Udbringningsarealer, ejede og forpagtede
- Vandværksindvindingsoplände
- Indsatsområder med hensyn til nitrat
- Kommunegrænse

Arealerne i den sydlige del af kommunen

Tegnforklaring

- Udbringingsarealer, ejede og forpagtede
- Vandværksindvindingsoplande
- Indsatsområder med hensyn til nitrat
- Kommunegrænse

Bilag 10. Overfladevandsvurdering

Kvælstof til Limfjorden

Miljøteknisk redegørelse

Langt hovedparten af udbringningsarealet (529,18 ha) ligger i oplandet til Limfjorden og dermed også i oplandet til internationale naturbeskyttelsesområder. En del af arealet (242,07 ha) ligger i oplandet til Limfjordens Natura 2000-område nr. 28 "Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø". Udpegningsgrundlaget omfatter bl.a. naturtyperne "Større lavvandede bugter og vige", "Rev" og "Mudder- og sandflader blottet ved ebbe" samt arterne spættet sæl og stav-sild. Derudover er hvinand, toppet skallesluger og lysbuget knortegås blandt andet på udpegningsgrundlaget.

287,11 ha af det samlede udbringningsareal - ligger i oplandet til Venø Bugt og Sund, som er udpeget som Natura 2000-område "Venø og Venø Sund nr. 62" og udgøres af Habitatområde H55 og Fuglebeskyttelsesområder F40. Det er bl.a. naturtyper som lagune, bugt og rev samt arter som spættet sæl, klyde, og dværgterner som ligger til grund for udpegningen.

I Naturstyrelsens "Natura 2000-plan 2010-2015 Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø" beskrives næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering som en trussel mod de marine naturtyper i Nissum Bredning, Skibsted Fjord og farvandet omkring Agerø. Hele Limfjorden er påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land.

I de mest lavvandede områder, resulterer det i masseopblomstring af enårige makroalger, der er med til at nedsætte ålegræssets fladeudbredelse. I områder med større vanddybde resulterer det i masseopblomstring af planteplankton, som medfører nedsat sigtdybde, hvilket reducerer dybdeudbredelsen for ålegræs og flerårige tangarter. På trods af at flere af fuglearterne er skiftet til at fouragere på tilstødende landarealer, er problemerne med eutrofiering stadig en trussel for fugle, der fouragerer på ålegræs og bunddyr i området. Særligt for ansvarsarten lysbuget knortegås er reduktion af fødegrundlaget. Det fremgår af Natura 2000-planen at de marine naturtyper ikke er i en gunstig bevaringsstatus på grund af for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet og tilstødende havområder og invasive arter.

I Naturstyrelsens Natura 2000-plan 2010-2015 Venø og Venø Sund beskrives Næringsstofbelastning af marine områder at udgøre en alvorlig trussel. Venø Sund og Venø Bugt er som resten af Limfjorden påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. Dette resulterer i nedsat sigtdybde, bl.a. forringede forhold for ålegræssets dybdeudbredelse. Bundfaunaens sammensætning er ligeledes påvirket af den høje næringsstofbelastning. Dermed påvirkes også fødegrundlaget for lysbuget knortegås og hvinand, der henholdsvis lever af bundplanter og invertebrater. Toppet- og stor skallesluger, der begge primært lever af fisk, påvirkes også negativt. Det fremgår af Natura 2000-planen at de marine naturtyper ikke er i en gunstig bevaringsstatus på grund af for stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.

Det fremgår ligeledes af Naturstyrelsens forslag til "Vandplan 2010-2015 Limfjorden", at Limfjordens økologiske tilstand vurderes at være ringe/dårlig, og at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet. I henhold til vandplanen synes både påvirkningen fra kvælstof og fosfor at være bestemmende for fjordens miljøtilstand.

Kvælstof til Limfjorden

Den beregnede kvælstofudvaskning fra rodzonen i markerne er på 62,6 kg kvælstof/ha/år. Da jordens reduktionspotentiale er på 0 – 50 % betyder det, at op til halvdelen af kvælstoffet fra marken potentielt kan fjernes eller omdannes undervejs fra rodzonen, inden det når frem til Limfjorden. Der udvaskes således 31,3 – 62,6 kg kvælstof per hektar til Limfjorden. I alt giver det ansøgte anledning til en årlig kvælstoftilførsel til Limfjorden på 16.563 – 33.127 kg kvælstof.

Nedenfor vurderes om produktionens kvælstofudvaskning alene eller sammen med andre husdyrproduktioner kan påvirke Limfjorden. Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande. Et projekt for husdyrbrug kan ikke medføre en skadesvirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af N-udvaskning, når nedenstående punkter (jvf. pkt. 1, 2A og 2B) alle er opfyldt:

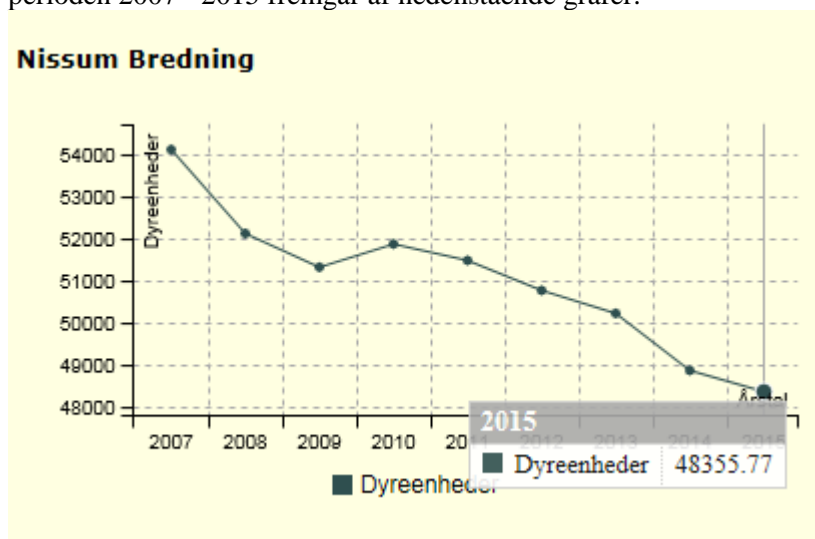
Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

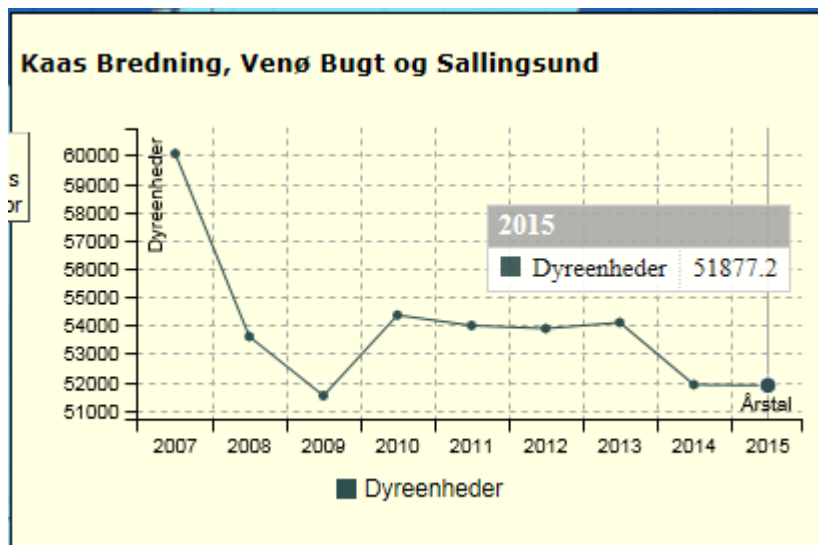
Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, f.eks. ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland.

Miljøstyrelsen har udarbejdet kort, der angiver Limfjordens deloplande og udviklingen i antal DE siden 2007 i disse deloplande. Kortene er tilgængelige på Statsforvaltningens Nordjyllands hjemmeside (www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm).

Det fremgår af disse kort at anlægget og ca. 42 % af udbringningsarealet ligger i Limfjordens delopland til Nissum Bredning, og ca. 49 % af udbringningsarealerne ligger i deloplandet Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund.

I deloplandet Nissum Bredning var antallet af dyreenheder i 2007 på 54.127 DE som i 2015 er faldet til 48.356 DE. I deloplandet Kås Bredning, Venø Bugt og Salling Sund var antallet af dyreenheder i 2007 på 60.058 DE, mens det i 2015 var faldet til 51.877 DE. Udvikling i antal dyreenheder i perioden 2007 - 2015 fremgår af nedenstående grafer.

Dyretrykket i oplandet til de to deloplande har således **ikke** været stigende siden 2007.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning, at det skal vurderes om andre kilder til nitratudvaskning giver anledning til en øget nitratudvaskning til ovenstående to deloplande. Struer Kommune mener, at der siden 2007 ikke er sket væsentlige ændringer i akvakulturanlæg, renseanlæg eller udledninger fra virksomheder, nye boligområder eller spredt bebyggelse, som har medført en øget nitratudvaskning.

På baggrund af udviklingen i antal dyreenheder i oplandet til Limfjordens delopland Nissum Bredning, og Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund vurderes det, at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet, vil have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder, fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder, fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Hverken Limfjordens delopland Nissum Bredning, eller deloplandet Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund kan karakteriseres som et lukket bassin eller meget lidt eutrofieret vandområde. Det betyder at nitratudvaskningen fra husdyrbruget vil give anledning til en væsentlig (dvs. målbar) effekt på Limfjorden og Limfjordens Natura 2000-områder, hvis nitratudvaskningen er større end 5 %.

Husdyrgodkendelseslovgivningen regulerer husdyrgødning i forbindelse med godkendelser, herunder den ekstra nitratudvaskning til overfaldevande som følge af husdyrgødning. Lovgivningen regulerer ikke nitratudvaskning til overfladevand fra andre kilder, f.eks. nitratudvaskningen som følge af

almindelig planteavl. Det betyder blandt andet, at der i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug efter husdyrgodkendelseslovens regler ikke kan ske en regulering af nitratudvaskningen, som følge af udspreddingen af husdyrgødning, der er mere skærpet end kravene til nitratudvaskning, som følge af planteavl.

Struer Kommune har lavet beregninger, der viser hvor stor en andel husdyrbrugets nitratudvaskning udgør, af den samlede nitratudvaskning til Limfjordens delopland Nissum Bredning og deloplandet Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund. Beregningerne er udført i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning. Struer Kommune har dog valgt at beregne den totale udvaskning fra husdyrbruget og ikke mer-udvaskningen set i forhold til en planteavl.

Tabel med beregning af nitratudvaskning til Limfjordens delopland Nissum Bredning:

Natura 2000 område Limfjorden - Habitatområde nr. 28	
Opland til Habitatområde nr. 28, ha	60.009
Dyrket areal i oplandet, ha	37.542
Reduktionspotentiale (jvf. nitratklassekortlægning), pct.	77
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	76
Udvaskning dyrket areal til Natura 2000-området, kg N/år	656.234
Udvaskning fra øvrige opland, kg N/år	51.674
Udvaskning i alt fra opland, kg N/år	707.908
Kobbelhøje 10	
Reduktionspotentiale (jvf. nitratklassekortlægning), pct.	25
Udspreddingsareal, ha	242,07
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	62,6
Samlede påvirkning Natura 2000 området, kg N/år	11.365
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	1,61

Tabel med beregning af nitratudvaskning til Limfjordens delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund:

Natura 2000 område Limfjorden - Habitatområde nr. 62	
Opland til Venø Bugt og Sund (Habitatområde nr. 62), Kås Bredning og Sallingsund, ha	58.442
Dyrket areal i oplandet, ha	42.474
Reduktionspotentiale (jvf. nitratklassekortlægning), pct.	41
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	77
Udvaskning dyrket areal til Natura 2000-området, kg N/år	1.929.594
Udvaskning fra øvrige opland, kg N/år	94.211
Udvaskning i alt fra opland, kg N/år	2.023.805
Kobbelhøje 10	
Reduktionspotentiale (jvf. nitratklassekortlægning), pct.	25
Udspreddingsareal, ha	287,11
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	62,6
Samlede påvirkning Natura 2000 området, kg N/år	13.480
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,67

Husdyrproduktionens nitratudvaskning udgør således ca. 1,61 % af den samlede nitratudvaskning til Nissum Bredning.

Påvirkningen af Limfjordens delopland Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund vil påvirkes i endnu mindre grad, da produktionens nitratudvaskning kun udgør 0,67 % af den samlede nitratudvaskning.

I henhold til Miljøstyrelsens opstillede afskæringskriterium vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder. Nitratudvaskningsberegninger (jf. tabeller ovenfor) viser, at det ansøgte ikke vil kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning af disse internationale beskyttede vandområder.

Det ansøgte overholder Miljøstyrelsens afskæringskriterier for skadevirkning af nitrat-udvaskning til overfladevand. Struer Kommune vurderer derfor, at mer-belastningen af vandmiljøet i Limfjorden er begrænset, og at de stillede vilkår til driften er tilstrækkelige til at sikre, at udpegningsgrundlaget ikke påvirkes væsentligt.

Fosfor til Limfjorden

Under forudsætning af at husdyrtrykket ikke har været stigende siden 1. januar 2007, bidrager beskyttelsesniveauet til, at fosforoverskuddet i oplande til beskyttelseskrævende overfladevande bliver nedbragt i takt med, at der tillades og godkendes husdyrbrug efter husdyrgodkendelsesloven. Det betyder, at beskyttelsesniveauet som udgangspunkt sikrer, at selvom en enkelt bedrift udvider - og dermed i sig selv kan ses at få en øget andel af det samlede fosforoverskud til et vandområde, modsvares denne øgede andel en nedgang i andelen af fosforoverskuddet fra produktioner, der ophører. Overholdelse af beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet vil i henhold til husdyrgodkendelsesloven derfor i de allerfleste tilfælde betyde, at der ikke vil være tale om nogen væsentlig påvirkning af fosfor fra en husdyrproduktion.

Krav til fosforoverskuddet stilles på bedriftsniveau og ikke i forhold til enkelte marker. Det skyldes, at overholdelse af kravet ellers ikke ville kunne kontrolleres ved tilsyn.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosforoverskud i oplande til beskyttelseskrævende overfladevande skal der stilles krav afhængig af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Uden for fosforklasserne 1 til 3 gælder som udgangspunkt de generelle harmonikrav. Efter en konkret vurdering kan der i oplande stilles skærpede krav.

Produktionens gennemsnitlige arealspecifikke overskud er på 8,9 kg P/ha/år.

De 287,11 ha afvander til Kås Bredning, hvilket svarer til et max. årligt fosforoverskud på 2.555 kg P pr. år. De 242,07 ha afvander til Nissum Bredning, hvilket svarer til et årligt fosforoverskud på 2.154 kg pr. år. Det fremgår af vandplanen for Limfjorden, at fjorden årligt belastes af ca. 333 tons fosfor.

Det kan ikke kvantificeres, hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, hvorfor vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere målrettede vilkår, baseres på en vurdering af ”worst case” situationen.

Af tabellen nedenfor ses Struer Kommunes overslag for fosforoverskuddet fra projektet sat i forhold til den samlede tilførsel til kystvandsoplandene Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund og Nissum Bredning.

Fosfor til Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund

Oplandsberegning	
Areal til udspredding ha	287,11
Overskud pr. hektar (ejede og forpagtede arealer) kg P/ha	8,9
% forøgelse i godkendelsesperioden	3,56
Worst case udvaskning kg P/ha	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget kg P	10,22
Samlet belastning i oplandet* kg P	17.558
Husdyrbrugets del af påvirkningen %	0,06

Fosfor til Nissum Bredning

Oplandsberegning	
Areal til udspredding ha	247,07
Overskud pr. hektar (ejede og forpagtede arealer) kg P/ha	8,9
% forøgelse i godkendelsesperioden	3,56
Worst case udvaskning kg P/ha	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget kg P	8,80
Samlet belastning i oplandet* kg P	17.333
Husdyrbrugets del af påvirkningen %	0,05

* Frem for at lave en opsplitning af kilderne til fosforudledning i oplandet, som der er lagt op til i Mst's vejledning, vurderer Struer Kommune, at det er mere pålideligt at anvende vandplanens tal for samlet P-udledning. Tallet for den samlede belastning i oplandet er fremkommet på følgende måde:

- Stofafstrømning 2015 i afsnit 2.2.4 i Vandplan Hovedvandopland 1.2 Limfjorden, er angivet til 225.100 kg P.
- Oplandet til Kås Bredning udgør 7,8 % af Limfjordens samlede opland.
- Som estimat for samlet belastning i oplandet til Kås Bredning, er taget 7,8 % af 225.100 kg P.

- Oplandet til Nissum Bredning udgør 7,7 % af Limfjordens samlede opland.
- Som estimat for samlet belastning i oplandet til Nissum Bredning, er taget 7,7 % af 225.100 kg P.

Det er antaget i forhold til nitratpåvirkningen af vandområder, at en påvirkning af nitrat ikke kan måles med de nuværende biologiske målemetoder, hvis påvirkningen er på under 5 % af den samlede påvirkning. Struer Kommune har valgt at antage, at grænsen for, at der kan ses en påvirkning er den samme for fosfor som for nitrat.

Beregningerne viser, at husdyrbrugets del af den samlede påvirkning i de to kystvandsoplande kun udgør henholdsvis 0,06 % og 0,05 % og dermed er afskæringskriteriet overholdt.

Kvælstof til Nissum Fjord

Miljøteknisk redegørelse

De 49,85 ha udbringningsareal ligger i oplandet til Nissum Fjord, som er en lavvandet brakvandslagune, der dækker et areal på ca. 64 km² og består af 3 bassiner: Yder Fjord, Mellem Fjord og Felsted Kog.

Nissum Fjord er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000-område nr. 65, som udgøres af Habitatområde nr. H58 og Fuglebeskyttelsesområde nr. F38. Nissum Fjord er under international beskyttelse p.g.a. dens bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter (området er f.eks. levested for flere kystfugle) og naturtypen kystlagune, der er vurderet som en særlig truet naturtype. Arterne i udpegningsgrundlaget udgøres blandt andet af vandranke, odder og fuglene rørdrum, rørhøg, brushane og fjord-, hav- og dværgterne.

I Naturstyrelsens ”Natura 2000-plan 2010-2015 Nissum Fjord” beskrives næringsstofbelastning af de marine områder at udgøre en alvorlig trussel. Nissum Fjords tre bassiner er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet. Næringsstofbelastningen påvirker fødegrundlaget for flere fuglearter på udpegningsgrundlaget, herunder primært de plantespisende arter. Det fremgår af Natura 2000-planen, at Nissum Fjord ikke er i en gunstig bevaringsstatus blandt andet på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.

Ligeledes fremgår det af Naturstyrelsens ”Vandplan 2010-2015 Nissum Fjord”, at Nissum Fjords nuværende økologiske tilstand ikke er god, og store dele af fjorden er næsten helt uden bundplanter. De store mængder af tilførte næringsstoffer medførte tidligere store opblomstringer af alger, som bortskyttede ålegræs og øvrige undervandsplanter. De manglende bundplanter har en negativ effekt på mange af de udpegede fuglearter som følge af påvirkningen af fuglenes fødegrundlag.

Fra midt i 80’erne begyndte der at ske forbedringer i tilstanden i Nissum Fjord, primært som effekt af en reduktion i udledningen af fosfor fra land. Sigtdybderne blev forbedret, og algeopblomstringerne blev væsentligt reduceret. I takt med, at også kvælstof blev reduceret i løbet af 1990’erne, fortsatte den gunstige udvikling med nedgang i klorofylkoncentrationerne og mere klart vand til følge. Trods ovennævnte forbedringer har miljøtilstanden i vandområderne generelt ikke ændret sig tilstrækkeligt i gunstig retning. I Nissum Fjord skyldes dette, at både kvælstof- og fosfortilførslerne er for store, og det er derfor nødvendigt at reducere påvirkningen med især kvælstof men også fosfor.

Nissum Fjords tre bassiner har en ret forskellig økologi som følge af forskelle i saltindhold. Det fremgår af vandplanen, at bassinet Mellem Fjord er påvirket af næringssalttilførsel med deraf følgende sparsom undervandsvegetation, forekomst af epifytter, ringe artsdiversitet af bundfauna m.m., hvilket hindrer opfyldelse af miljømålet om god økologisk tilstand.

Det fremgår af vandplanen, at Feldsted Kog er påvirket af næringssalttilførsel med deraf følgende sparsom undervandsvegetation, forekomst af epifytter, ringe artsdiversitet af bundfauna m.m., hvilket hindrer opfyldelse af miljømålet. Tilstanden for området vurderes til ikke at opfylde målet om godt økologisk potentiale.

Kvælstof til Nissum Fjord

Af hensyn til Nissum Fjord stilles der krav om, at husdyrtrykket maksimalt må være 85,37 % af det generelle harmonikrav, svarende til 1,4 DE/ha. Kvælstofudvaskningen bliver derfor på 62,6 kg N/ha. Nitratklasse 3 jordens reduktionspotentiale er på 0 til 50 %, hvilket betyder, at op til halvdelen af kvælstoffet fra marken potentielt kan fjernes eller omdannes undervejs fra rodzonen, til det når frem til Nissum Fjord. Der udvaskes således ca. 31,3 – 62,6 kg kvælstof pr. ha til Nissum Fjord, fra disse arealer (49,85 ha).

I alt giver det ansøgte anledning til en årlig kvælstoftilledning til Nissum Fjord på mellem 1.560 og 3.121 kg kvælstof.

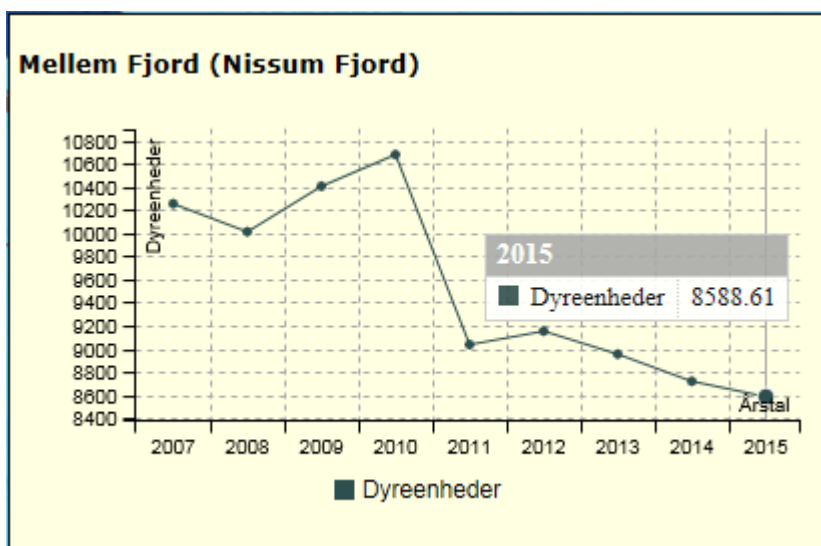
Nedenfor vurderes om produktionens kvælstofudvaskning alene eller sammen med andre husdyrproduktioner kan påvirke Nissum Fjord. Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevande. Et projekt for husdyrbrug vil ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af N-udvaskning, når nedenstående punkter (jvf. pkt 1, 2A og 2B) alle er opfyldt:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, f.eks. ny bebyggelse, end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland.

Miljøstyrelsen har udarbejdet kort, der angiver de forskellige fjordes deloplande og udviklingen i antal DE siden 2007 i disse deloplande. Kortene er tilgængelige på Statsforvaltningen Nordjyllands hjemmeside (www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm).

Det fremgår af kortene, at antallet af dyreenheder i Nissum Fjords delopland Mellem Fjord i 2007 var på 10.254 DE, mens det i 2015 var faldet til 8.589 DE. Udviklingen i antal dyreenheder i perioden 2007-2015 fremgår af nedenstående grafiske afbildning.

Dyretrykket i oplandet til Mellem Fjord har på godkendelsestidspunktet ikke været stigende siden 2007. Derfor er forudsætningen for 1A for husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau opfyldt. Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning, at det skal vurderes om andre kilder til nitratudvaskning giver anledning til en øget nitratudvaskning Limfjordens delopland Nissum Bredning. Struer Kommune mener, at der siden 2007 ikke er sket væsentlige ændringer i akvakulturanlæg, renseanlæg eller udledninger fra virksomheder, nye bolig-områder eller spredt bebyggelse, som har medført en øget nitratudvaskning.

Ud fra ovenstående vurderes det, at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet til Mellem Fjord vil have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Det er Struer Kommunes vurdering, at Nissum Fjord, herunder Mellem Fjord, er et lukket bassin, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra husdyrbruget vil give anledning til en væsentlig (dvs. målbar) effekt, hvis nitratudvaskningen fra det ansøgte er større end 1 pct.

Struer Kommune har lavet beregninger, der viser, hvor stor en andel husdyrbrugets nitratudvaskning udgør af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord i Nissum Fjord (jvf. tabellen nedenfor). Beregningerne er udført i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning.

Beregning af nitratudvaskningen til Nissum Fjords delopland Mellem Fjord

Natura 2000 område Nissum Fjord - Habitatområde nr. 58	
Opland til Habitatområde nr. 58 - Damhus Å, ha	10.939
Dyrket areal i oplandet, ha	7.589
Reduktionspotentiale (jvf. nitratklassekortlægning), pct.	25
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år	81
Udvaskning dyrket areal til Natura 2000-området, kg N/år	461.032
Udvaskning fra øvrige opland, kg N/år	25.125
Udvaskning i alt fra opland, kg N/år	486.157
Kobbelhøje 10	
Reduktionspotentiale (jvf. nitratklassekortlægning), pct.	25
Udspretningsareal, ha	49,85
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	62,6
Samlede påvirkning Natura2000 området, kg N/år	2.340,458
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,481

Husdyrbrugets nitratudvaskning udgør ca. 0,48 % af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord.

Det skal understreges, at husdyrgodkendelseslovgivningen regulerer husdyrgødning i forbindelse med godkendelser, herunder den ekstra nitratudvaskning til overfladevande som følge af husdyrgødning. Husdyrgodkendelsen regulerer ikke nitratudvaskning til overfladevande fra andre kilder, f.eks. nitratudvaskningen som følge af almindelig planteavl. Det betyder blandt andet, at der i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug efter husdyrgodkendelseslovens regler ikke kan ske en regulering af nitratudvaskningen som følge af husdyrgødningen, der er mere skærpet end kravene til nitratudvaskning som følge af planteavl.

Da nitratudvaskningsberegninger (jvf. tabellen ovenfor) viser, at det ansøgte vil medføre en nitratudvaskning, som udgør mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord, vil det ansøgte ikke kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning af det internationale beskyttede vandområde. I henhold til Miljøstyrelsens opstillede afskæringskriterium vil det ansøgte således heller ikke i sig selv have en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000-område.

Fosfor til Nissum Fjord

Under forudsætning af at husdyrtrykket ikke har været stigende siden 1. januar 2007, bidrager beskyttelsesniveauet til, at fosforoverskuddet i oplande til beskyttelseskrævende overfladevande bliver nedbragt i takt med, at der tillades og godkendes husdyrbrug efter husdyrgodkendelsesloven. Det betyder, at beskyttelsesniveauet som udgangspunkt sikrer, at selvom en enkelt bedrift udvider - og dermed i sig selv kan ses at få en øget andel af det samlede fosforoverskud til et vandområde, modsvares denne øgede andel en nedgang i andelen af fosforoverskuddet fra produktioner, der ophører. Overholdelse af beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet vil i henhold til husdyrgodkendelsesloven derfor i de allerfleste tilfælde betyde, at der ikke vil være tale om nogen væsentlig påvirkning af fosfor fra en husdyrproduktion.

Krav til fosforoverskuddet stilles på bedriftsniveau og ikke i forhold til enkelte marker. Det skyldes, at overholdelse af kravet ellers ikke ville kunne kontrolleres ved tilsyn.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosforoverskud i oplande til beskyttelseskrævende overfladevande skal der stilles krav afhængig af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Uden for fosforklasserne 1 til 3 gælder som udgangspunkt de generelle harmonikrav. Efter en konkret vurdering kan der i oplande stilles skærpede krav.

Produktionens gennemsnitlige arealspecifikke overskud er på 8,9 kg P/ha/år.

De 49,85 ha af udbringningsarealerne afvander til Nissum Fjord, hvilket svarer til et max. årligt fosforoverskud på ca. 444 kg P pr. år fra det ansøgte til Nissum Fjord. Det fremgår af vandplan 2010-2015 for Nissum Fjord, at fjorden årligt belastes af ca. 57,9 tons fosfor.

Det kan ikke kvantificeres, hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, hvorfor vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere målrettede vilkår, baseres på en vurdering af ”worst case” situationen.

Af tabellen nedenfor ses Struer Kommunes overslag for fosforoverskuddet fra projektet sat i forhold til den samlede tilførsel til kystvandsoplandet Nissum Fjord.

Fosfor til Nissum Fjord

Oplandsberegning	
Areal til udspredning ha	49,85
Overskud pr. hektar (ejede og forpagtede arealer) kg P/ha	8,9
% forøgelse i godkendelsesperioden	3,56
Worst case udvaskning kg P/ha	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget kg P	1,77
Samlet belastning i oplandet* kg P	57.900
Husdyrbrugets del af påvirkningen %	0,003

*Vandplanen for Nissum Fjord, 2010-2015

Det er antaget i forhold til nitratpåvirkningen af vandområder, at en påvirkning af nitrat ikke kan måles med de nuværende biologiske målemetoder, hvis påvirkningen er på under 5 % af den samlede påvirkning. Struer Kommune har valgt at antage, at grænsen for, at der kan ses en påvirkning er den samme for fosfor som for nitrat.

Da beregningerne viser, at husdyrbrugets del af den samlede påvirkning i ovennævnte kystvandsopland udgør 0,003 %, er afskæringskriteriet overholdt.

Risikoarealer

Landskabets hældning kan have stor betydning for fosforoverfladeafstrømningen.

Er hældningen over 6 grader og afstanden mindre end 20 meter må der ikke anvendes flydende husdyrgødning, jfr. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Struer Kommune har vurderet, om der er særlige topografiske forhold eller hældninger på markerne, der kunne begrunde krav om etablering af dyrkningsfrie bræmmer ned mod vandløb eller søer.

Flere marker grænser umiddelbart op til åbent vandløb. Ingen af markerne har hældninger over 6 grader direkte ned mod åbne vandløbsstrækninger eller vandhuller/søer.

Ud fra dette har Struer Kommune vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille krav skærpede krav i forhold til fosfortransport via overfladeafstrømning.

Samlet vurdering for nitrat og fosfor

Det vurderes, at den ansøgte drift med de stillede vilkår hverken alene eller i kumulation med andre projekter vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne Nissum Fjord, og Limfjordens deloplande Nissum Bredning og Kås Bredning, Venø Bugt og Sallingsund væsentligt som følge af tilførslen af kvælstof og fosfor. Struer Kommune vurderer således, at hensynet til overfladevand er varetaget i overensstemmelse med Habitatbekendtgørelses § 7.

Bilag 11 - § 46 udtalelse vedr. arealer i Lemvig Kommune

Lemvig Kommune

Struer Kommune
Natur- og Miljøafdelingen
Østergade 11-15
7600 Struer

14. januar 2016

Teknik & Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9863 1200

Mail: teknik@lemvig.dk
J.nr.: 09.17.18K04-0001
S.nr.: 51920
B.nr.: 980309

Ref.: SIBN
Dir.tlf.: 9863 1112

KB: N19,
Version 5,
Q-gruppen 22/9-2014

§ 46 udtalelse - Kobbelhøjevej 10, 7600 Struer

Struer Kommune har den 10. januar 2016 anmodet Lemvig Kommune om en udtalelse efter husdyrlovbekendtgørelsens § 46 i forbindelse med til-lægsgodkendelse af husdyrbruget på Kobbelhøjevej 10, 7600 Struer.

Forslag til vilkår

Lemvig Kommune foreslår, at der stilles vilkår til beskyttelse af nitratfølsomt indvindingsopland:

Efterafgrøder i Nitratfølsomt Indvindingsopland

På mark 104-0 skal der etableres 5 % ekstra efterafgrøder ud over det til enhver tid gældende generelle efterafgrødekrav. De ekstra efterafgrøder skal opgøres og etableres efter samme regler, som de generelle efterafgrøder.

Lemvig Kommune foreslår, at der stilles vilkår på bedriftsniveau om, at den udbragte afgassede biomasse skal indregnes i bedriftens gødningsregnskab med en udnyttelsesprocent på minimum 81 %.

Lemvig Kommune foreslår, at der stilles vilkår om dokumentation for totalindholdet af kvælstof og fosfor i den afgassede biomasse.

Markoplysninger

Arealoversigt

Der er et samlet udbringningsareal i Lemvig Kommune på 64,51 ha. Arealerne ses på oversigtskort i bilag 1 og 2.

Navn	Ha	Jordtype	Sædskifte	N-klasse	P-klasse	NFI
104-0	23,49	JB 4	S4	N0 (4,87 ha) N2 (18,62 ha)	P0 (19,84 ha) P2 (3,65 ha)	4,08 ha
107-0	31,63	JB 4	S4	N0 (0,91 ha) N3 (30,72 ha)	P0	0 ha
107-1	3,08	JB 4	S4	N3	P0	0 ha
112-0	6,31	JB 4	S4	N3	P0	0 ha

Jordbundstype

Lemvig Kommune har verificeret jordbundstypen for alle arealerne som JB4 ud fra Den Danske Jordklassificering.

Markvanding og markdræn

Det fremgår af ansøgningen at alle markerne vandes, og at mark 104-0 er drænet. Lemvig Kommune besidder ikke oplysninger, som anfægter det oplyste.

Sædskifte

Alle udbringingsarealer angivesat dyrkes med sædskifte S4, som også er referencesædskiftet. Sædskiftet er derfor ikke et virkemiddel.

Udpegninger og anden beskyttelse

Arealerne ligger i et særligt kulturhistorisk miljø: Oldtidsvejen. Oldtidsvejen strakte sig fra Dybå's udløb i Vesterhavet over hulspor, vejspor og veje til Trandum ved Karup Å og herfra videre mod øst og ind i det gl. Viborg Amt. Oldtidsvejen ses i dag som den lange række af gravhøje, oprindeligt mindst 1.500, som markerer vejens forløb. Gravhøjene dateres over flere tidsperioder fra den sene stenalder op til den tidlige jernalder. Oldtidsvejens gravhøje ses markant i landskabet fra Vesterhavet til Stubbergård Sø, hvor talrige gravhøje flere steder nærmest ligger "på rad og række".

Arealerne ligger delvist indenfor kystnærhedszonen og skovbyggelinje omkring Klosterhede Plantage.

Mod sydøst grænser mark 104-0 og 107-0 op til et længere sammenhængende beskyttet dige, som afgrænser Klosterhede Plantage mod agerlandet.

De ovennævnte udpegninger udgør ikke konflikter i forhold til den søgte drift af arealerne i Lemvig Kommune.

Gødningsregnskab

Lemvig Kommune bemærker, at der i gødningsregnskabet i skema 79 310 i opgørelsen af den totale mængde udbragt husdyrgødning i ansøgt drift indgår en negativ mængde kvælstof fra svinegylle (-939,68 kg N). Dette er sandsynligvis en fejl og dette bør rettes til af hensyn til udvaskningsberegningerne.

Beskyttelsesniveauer

Nitratklasser

Arealerne ligger i Nitratklasse 0, 2 og 3.

Beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er opfyldt på driftsniveau, jævnfør ansøgningsskema 79 310, hvor det generelle udvaskningskrav for nitrat til overfladevand er 63,7 kg N/ha/år, og den reelle udvaskning er 62,6 kg N/ha/år. Den reelle udvaskning på driftsniveau er 0,3 kg N/ha/år højere end planteavlensniveauet, som er beregnet til 62,3 kg N/ha/år.

Kystvandsoplande og søoplande

Areaerne ligger i oplandet til Nissum Fjord (Yder Fjord) og Nissum Bredning. I begge disse kystvandsoplande er husdyrtrykket faldende, jf. opgørelse på www.jordbrugsanalyser.dk.

Oplandet til Nissum Fjord er underopdelt i flere oplande til søer, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Mark 107-0, 107-1 og 112-0 ligger i oplandet til Tangsø. Lemvig Kommune har særskilt vurderet udviklingen af husdyrtrykket til Tangsø-oplandet, se bilag 3 og 4. Lemvig Kommune vurderer, at husdyrtrykket ikke er stigende i Tangsøoplandet.

Fosforklasser

Udbringningsarealerne ligger i Fosforklasse 0, dog ligger 3,65 ha af mark 104 i fosforklasse 2.

Beskyttelsesniveauet for fosfor, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt, jævnfør ansøgningsskema 79 310, hvor det maksimalt tilladte P-overskud for bedriften er 14,9 kg P/ha/år, og det reelle overskud er 8,9 kg P/ha/år.

Områderne udpeget som fosforklasse 2 er på lave målebordsblade fra 1901-1971 registreret som våde områder med vandhuller og moser. Luftfoto fra <http://geomidt.flyfotoarkivet.dk/> viser, at disse områder er drænet og inddraget til agerjord før 1982.

Drikkevandsinteresser

4,08 ha af mark 104-0 ligger i Nitratfølsomt Indvindingsopland og Indsatsområde mht. Nitrat. Området er omfattet af *Indsatsplan i og nord for Klosterhede Plantage* som en del af indvindingsoplandet til Kobbelhøje Vandværk.

Det fremgår af indsatsplanens retningslinjer i indsatsplanens afsnit 3.2.6, at nitratudvaskningen til grundvandet i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug i områder med indsatsområde med hensyn til nitrat ikke må overstige udvaskningen fra plantebrug.

Udvaskningen af nitrat til grundvand er i skema 79 310 beregnet til 51 mg nitrat/L nydannet grundvand.

Beskyttelsesniveauet for nitratudvaskning til grundvand, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er jævnfør skema 79 310 overholdt. Udvaskningen i ansøgt drift er en reduktion på 3 mg nitrat/L nydannet grundvand i forhold til den tilladte nudrift. Udvaskningen fra plantebrug er beregnet til 51 mg nitrat/L nydannet grundvand, og indsatsplanens retningslinje er således også overholdt.

Som virkemiddel har ansøger valgt 5 % ekstra efterafgrøder ud over det generelle efterafgrødekrav. Lemvig Kommune foreslår på den baggrund, at dette vilkår præciseres at gælde særskilt for mark 104-0, da beregningen af nitratudvaskning til grundvand i skema 79 310 forudsætter, at der er 5 % ekstra efterafgrøder på mark 104-0.

Ammoniakfølsom natur

Areaerne ligger cirka 850 meter fra den nærmeste særligt ammoniakfølsomme natur, som er et sammenhængende hedeområde sydøst for areaerne. Mark 107-0 ligger cirka 40 meter fra to overdrev på hhv. 0,76 ha og 0,42 ha.

Side 3 af 13
Sagsnummer: 51920
Brevnr: 980309

Afskæringskriterierne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 omfatter ammoniakfordampning fra stald og lager. Fordampningen fra udbringningsarealer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er som udgangspunkt ikke reguleret af afskæringskriterierne i bilag 3. Jævnfør Husdyrlovens § 19 skal kommunalbestyrelsen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse sikre sig, at husdyrbruget i øvrigt ...kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Lemvig Kommune vurderer her, at det bedste grundlag til at vurdere, om § 19 overholdes, er afskæringskriterierne i bekendtgørelsens bilag 3. For hedeområdet er afskæringskriteriet en totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år (kategori 2-natur). For de to overdrev er afskæringskriteriet en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år (kategori 3-natur).

Jævnfør bufferzonerapporten,

http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?Page=Husdyrvejledning_Ammoniak%20fra%20udbringning%20-%20Vurdering&File=Bufferzonerapport_endelig_260304.pdf

og bilag til bufferzonerapporten,

http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?Page=Husdyrvejledning_Ammoniak%20fra%20udbringning%20-%20Vurdering&File=Bilag_bufferzonerapport_310304_endelig.pdf,

vil udbringning af 1,4 DE svinegyde/ha ved brug af en gennemsnitlig udbringningsteknologi medføre en samlet deposition på cirka 0,1 kg N/ha/år i en afstand af 40 meter fra en mark på cirka 49 ha (mark 107-0, 107-1 og 112-0 udgør tilsammen cirka 41 ha).

Det vurderes, at ammoniakfordampningen fra afgasset biomasse kan side-stilles med ammoniakfordampningen fra svinegyde.

En totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år overholder med god margen de ovennævnte afskæringskriterier.

Udbringning af afgasset biomasse på arealerne i Lemvig Kommune vurderes heraf ikke at udgøre en risiko for tilstandsændringer af beskyttet natur.

Lemvig Kommunes vurdering

Det fremgår af ansøgningen, at de generelle beskyttelsesniveauer for udvaskning af nitrat til overfladevand og grundvand, samt udvaskning af fosfor til overfladevand, er overholdt.

Udbringningsarealerne ligger ikke i Natura-2000 områder, fredede områder eller lignende, og alle udbringningsarealerne har vurderet ud fra luftfoto i en lang årrække været drevet i almindelig omdrift.

I forhold til anvendelsen af BAT ved anvendelse af husdyrgødning henvises der til, at Miljøstyrelsen i de vejledende BAT-standardvilkår beskriver, at udbringning af husdyrgødning anses for BAT, når gældende regler for udbringning overholdes.

Før end den søgte arealdrift kan godkendes, skal der foretages en vurdering af udvaskningen i forhold til afskæringskriterierne for arealer som afvander til særligt sårbare Natura 2000-områder. Det skal således eftervises, at påvirkningen af nitrat og fosfor fra husdyrbruget ikke medfører risiko for skadevirkninger på Natura 2000-områder.

Denne vurdering foretages på bedriftsniveau, og det antages, at arealerne i Lemvig Kommune indgår i Struer Kommunes samlede vurdering.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor, disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet. I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

Der drives cirka 65 ha arealer i omdrift i Lemvig Kommune. Arealerne har været drevet som almindelig agerjord i en længere årrække.

Bilag IV-arter

På baggrund af faglig rapport nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt kommunens øvrige kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring ejendommen.

Det drejer sig om damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, trolldflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse.

Odder, damflagermus, vandflagermus og trolldflagermus er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Af ovennævnte arter, vurderes det, at flagermus, birkemus, odder, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse ikke påvirkes af det søgte projekt, da disse arter ikke kan tænkes at have levested, fourageringsområde eller sporadisk ophold på almindelig agerjord, og da arealerne ikke grænser umiddelbart op til vådområder.

Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jembane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger, som er af altafgørende betydning for den. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter.

De beskyttede diger langs mark 104-0 og 107-0 udgør et potentielt leve- og ynglested for markfirbenet.

Side 5 af 13
Sagsnummer: 51920
Brevnr: 980309

Andre dyre- og plantearter

Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til udbringningsarealerne i Lemvig Kommune.

Lemvig Kommunes vurdering

Udbringning af husdyrgødning på bedriftens arealer i omdrift vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i skovbevoksninger eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus. Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus. Det søgte projekt indebærer drift af landbrugsarealer, som ligger på tør og drænet jord, som ikke opfylder betingelserne for birkemusens levesteder. Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen. Det vurderes, at odderen med sin levevis næppe er truet af projektet, da der ikke sker opsplitning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder. Udbringningsarealerne inddrager ikke arealer, der tidligere har været vådområde, og projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidsnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse. Udbringningsarealerne inddrager ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten. Dette forudsætter, at beskyttelsen af digerne langs mark 104-0 og 107-0 opretholdes og respekteres.

Lemvig Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealerne ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.

Venlig hilsen

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør

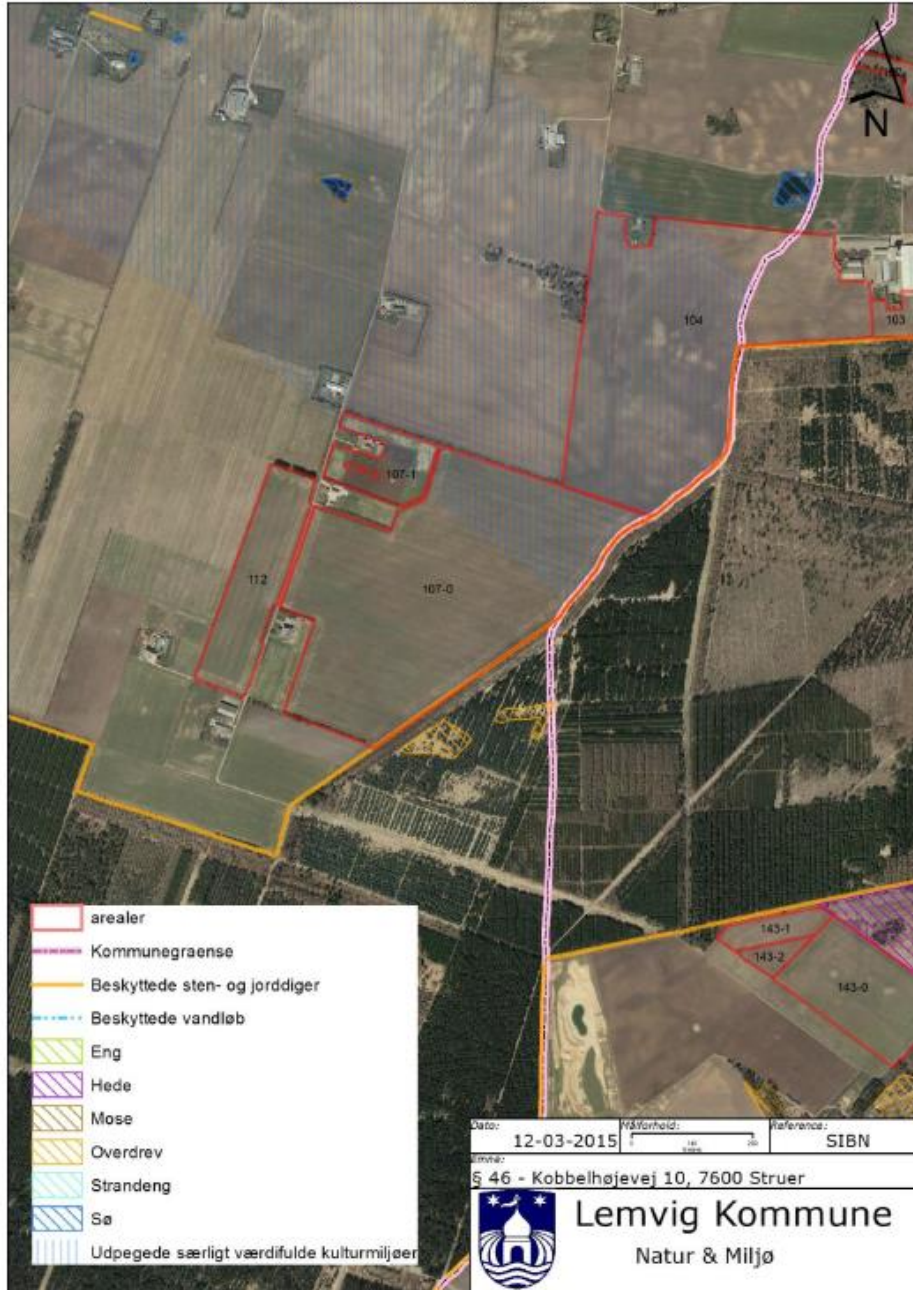

I forbindelse med behandlingen af sagen kan det være nødvendigt, at Lemvig Kommune indsamler, behandler og videregiver oplysninger, der er nødvendige for sagens behandling. Ifølge persondataloven har man blandt andet ret til at bede om indsigt i de oplysninger, der behandles, ret til at gøre indsigelser mod, at oplysningerne behandles, ret til at berigtige Lemvig Kommunes oplysninger samt ret til at klage over behandlingen til Datatilsynet. Forvaltningsloven og offentlighedsloven giver normalt også mulighed for at få indsigt i sagen. Lemvig Kommune sender og modtager breve, dokumenter og andre informationer udtalt elektronisk via e-post og web-sider. Adressen til Teknik & Miljø er: teknik@lemvig.dk

Side 6 af 13
Sagsnummer: 51920
Brevnr: 980309

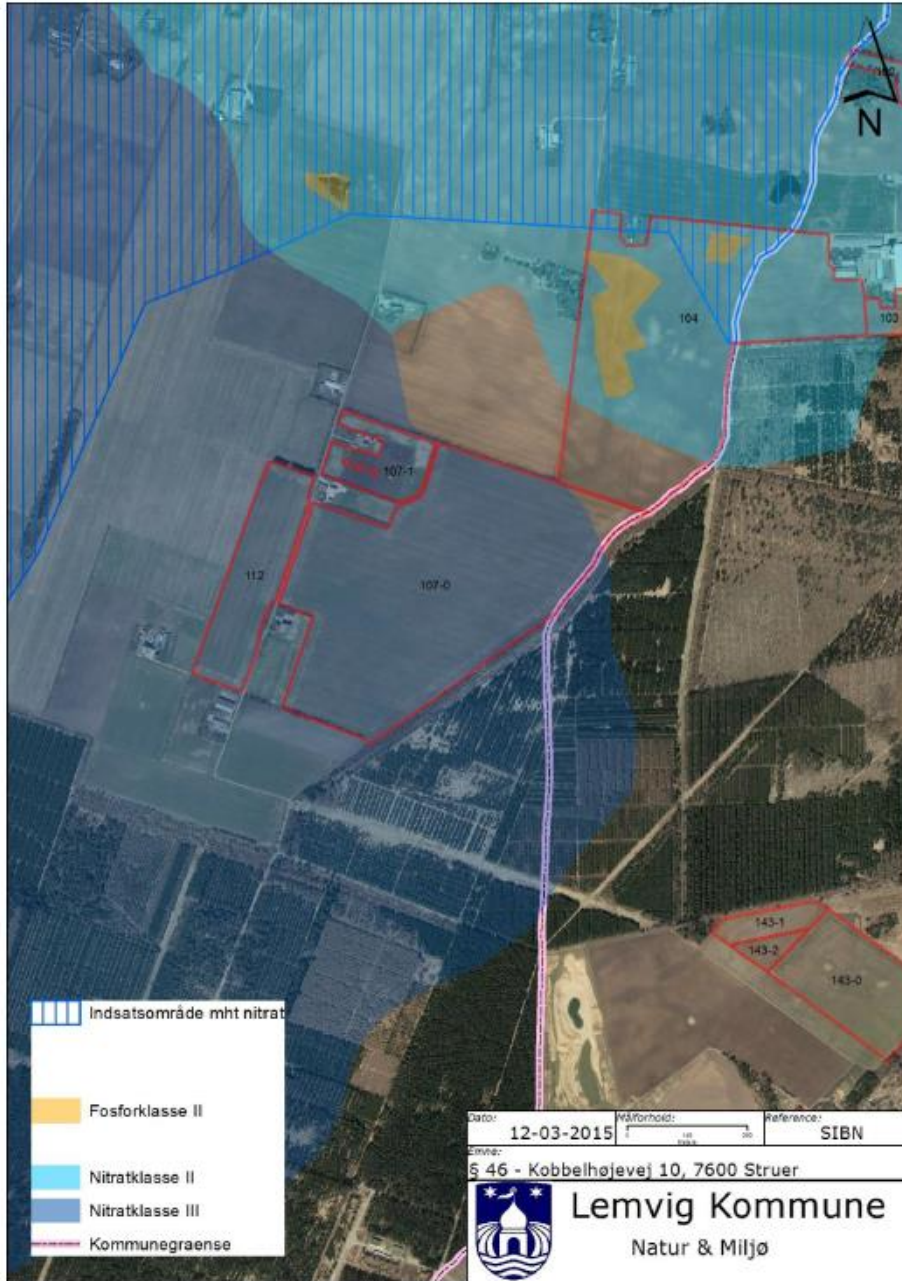

Bilag 1 – arealer, beskyttet natur, øvrige udpegninger

Bilag 2 – beskyttelsesniveauer i Husdyrloven

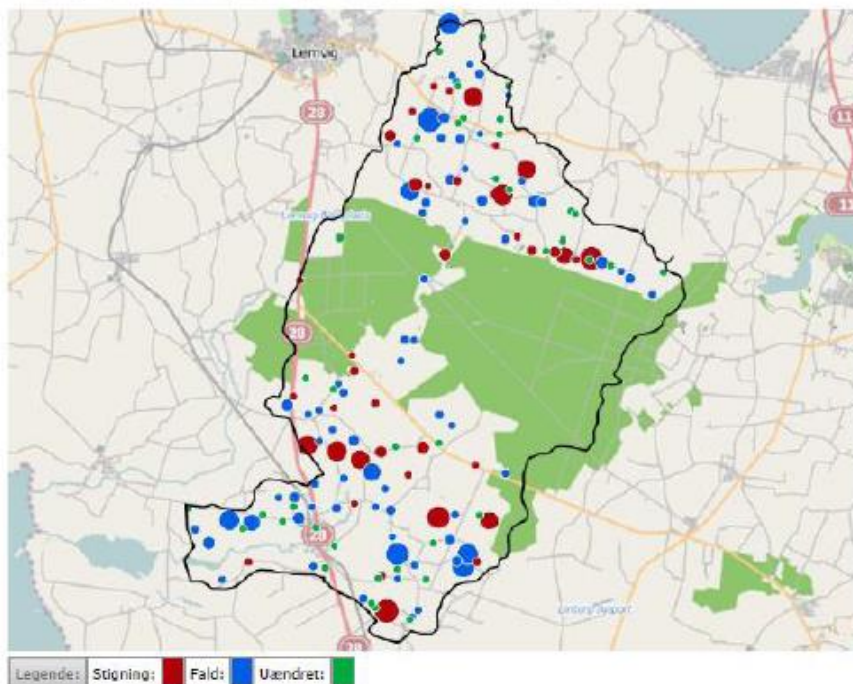
Bilag 3 – Udvikling af husdyrtryk i opland til Tangsø

Rapport: Udvikling af husdyrtæthed, År: 2007-2015, Område: Opl. Tang Sø

ConTerra ApS

Opgørelser på baggrund af CHR-registreringer

De i rapporten medtagne resultater beregnes på baggrund af CHR-registreringer for alle produktionssteder beliggende indenfor det af brugeren valgte område. Grunddata bag rapporten, omregninger fra CHR-oplysninger til antal dyrenheder (DE) og beregninger over udviklingen er identiske med kort på kystoplandsniveau, som stilles til rådighed fra Miljøstyrelsen (www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kojt.htm). De enkelte dyrearter omregnes fra registreringer i CHR til DE under anvendelse af omregningsfaktorer, som tager højde for en glidende udvikling i antal dyr/DE. En given ændring i omregningsfaktoren vil dermed "glattes" i perioden mellem normalsfastsættelserne.

Sys. dato: 13-09-2015. Version: 2.0.5731.
Rapport dato: 10-09-2015. Brug: series. Omr. ID: 6573

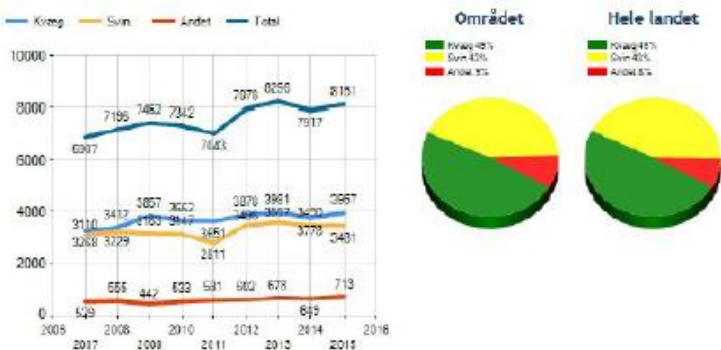
Side 1/2

Side 9 af 13
Sagsnummer: 51920
Brevnr: 980309

Total:

Tabellbeskrivelse. Husdyrhold i det valgte område og for den valgte periode. Opførelsen viser antal DE for de enkelte husdyrarter opgjort pr. år. Udvikling i antal DE opgjort for dyrearten og DE-total i % beregnes ud fra data for start- hhv. slutåret.

År	Kvæg DE	Svin DE	Andet			Total DE
			Fjer DE	Pels DE	Øvrige DE	
2007	3268	3110	226	275	28	6907
2008	3412	3229	250	281	24	7196
2009	3857	3163	144	279	19	7462
2010	3662	3147	140	366	19	7342
2011	3651	2611	148	417	16	7043
2012	3878	3498	148	437	17	7978
2013	3981	3597	148	513	17	8256
2014	3778	3490	124	509	16	7917
2015	3957	3461	124	575	14	8151
+/- %	21,1%	11,9%	-43,1%	109,1%	-50%	16%

Beregningsresultater

Udvikling i husdyrhold er vist i liniediagrammet til venstre og status for fordelingen husdyrarterne imellem i lagkagediagrammet ovenfor. For overskuelighedens skyld er værdier for fjerkræ, pelsdyr og øvrige her slået sammen til gruppen "Andet". Fordelingen i antal DE grupperne i mellem (data for slutåret) er vist for det valgte område og kan sammenholdes med lagkagediagrammet for tilsvarende landsdækkende fordeling.

Beregnings sikkerheden for de enkelte dyrarter er forskellig. Angivelser for kvæg er meget sikre, medens registreringer for svin underlægges antagelser om f.eks. slagtevægt. Registreringer for pelsdyr og fjerkræ er underlagt endnu større usikkerheder. Sikkerheden i opgørelser baseret på CHR-data har været diskuteret og i vejledninger findes anvisninger på tolkning af disse. I områder hvor de sikre registreringer fra kvæghold udgør en markant højere andel af husdyrbestanden end gennemsnittet og hvor udviklingen er entydig i henhold til liniediagrammet, vil usikkerheden være mindst.

Outliers:

Tabellbeskrivelse. I tabellen vises alle husdyrhold som opfylder følgende kriterier: Stigningen/fald i antal DE er større end 10 DE og udgør mere end den for oplandet gældende afskæringsværdi vist i tabellen til venstre. Stigning i antal DE vises med rød skriftfarve og fald i antal DE vises med blå skriftfarve. "Type" = husdyrhold i slutåret.

CHR Nr.	Type	DE Første år	DE Sidste år	% stigning/fald
38281	Kvæg	302	644	13,5%
34983	Kvæg	287	773	19,1%
17894	Fjer	226	124	7,9%
54726	Kvæg	216	477	10,3%
58245	Kvæg	171	0	13,2%
54738	Svin	0	538	21,2%

Kontrol for "outliers"

Den beregnede udvikling i antal DE vil umiddelbart være afhængig af det valgte områdets størrelse og dermed antallet af observationer. Fejl i indberetninger for enkelte produktionssteder kan have afgørende indflydelse på resultatet for mindre områder. I ekstreme tilfælde også for store områder. For at kunne vurdere om sådanne fejl (outliers) kan have betydning for det valgte område, gives der i tabellen en oversigt over produktionssteder med betydelig indflydelse på beregningsresultatet. Udvalgelsen af "outliers" vil være afhængig af det totale antal DE i oplandet og dermed være koblet til oplandets størrelse. I de mindste områder skal udviklingen på produktionsstedet i den valgte periode således udgøre mere en 15% af den totale stigning hhv. fald i antal DE. I de største områder vil produktionssteder som udgør mere end 2,5% af det totale fald/stigning i DE blive opført. Oversigt:

Antal DE i oplandet i slutåret	Stedets andel i den totale stigning/fald i %
< 2000	15
2000 - 5000	10
5000 - 25000	7,5
25000 - 75000	5
>75000	2,5

Flere oplysninger over udviklingen i husdyrhold for de i tabellen viste produktionssteder vil kunne tilgås ved opslag i CITzoom eller ved kontrol med kommunens egne registreringer. Såfremt udviklingen for de berørte produktionssteder bliver verificeret/rettet, vil DE-udviklingen i selv små områder kunne beskrives med en langt større sikkerhed.

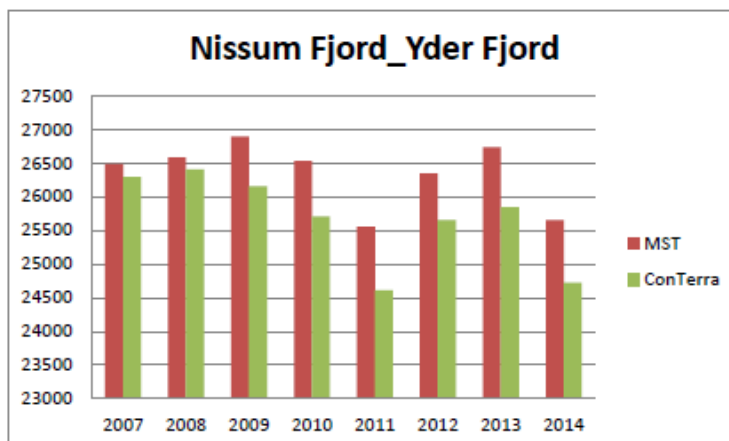

Bilag 4 – redegørelse for husdyrtrykkets udvikling

Udvikling i DE i kystvandsoplandet Nissum Fjord (Yder Fjord) 2007-2014, data fra hhv. Miljøstyrelsen (MST) og ConTerra:

Udviklingen i Tangsø-oplandet 2007-2015 fremgår af bilag 3.

Grundlag for databehandling:

Det fremgår af Miljøstyrelsens WIKI-vejledning:

Der skal dog henvises til, at i oplande, der er mindre end 1.000 hektar, og i oplande, hvor antallet af DE er mindre end 10.000, anbefales det, at kommunen så vidt muligt supplerer med lokal viden om udviklingen. Det skyldes, at der er større usikkerhed i CHR-dataene for så små områder henholdsvis med så få antal DE..

...

I de kystoplande, hvor husdyrholdet er steget, kan kommunen også vurdere, om der er andre forhold uanset stigningen, der gør, at det stigende husdyrhold ikke giver anledning til en skade på vandmiljøet. Det kan omfatte, at der skal fratrækkes dyreenheder i de historiske CHR-data, fordi der siden seneste årlige opdatering heraf er etableret husdyrbrug, hvor nitratudvaskningen er reduceret, så den svarer til planteavlbrug.

Fremgangsmåde:

Alle økologiske bedrifter i postnummer 7620, 7650 og 7660 er søgt frem via CHR. Bedrifter i Tangsø-oplandet er herefter identificeret, og udviklingen i DE 2007-2015 på den enkelte økologiske bedrift er registreret.

Alle konventionelle husdyrhold med miljøtilladelse eller miljøgodkendelse i Tangsø-oplandet er identificeret. Det er herefter vurderet, om den en-

kelte tilladelse/godkendelse indeholder vilkår, som medfører, at udvaskningen er under planteavlsniveau. Dette er gjort via de enkelte sagers ansøgning i det digitale ansøgningssystem på husdyrgodkendelse.dk. Herefter er det vurderet, om ejendomme med tilladelser/godkendelser med udvaskning under planteavlsniveau har taget den pågældende tilladelse/godkendelse i brug. Er dette tilfældet, er det følgende kontrolleret, om tilladelsens/godkendelsens vilkår mht. nitratudvaskning er overholdt.

Summen af DE på konventionelle bedrifter med en konstateret udvaskning under planteavlsniveau og udviklingen i DE på økologiske bedrifter fratrækkes antal DE i 2015.

Supplerende vurdering:

Der ligger to dambrug i Tangsø-oplandet, Møborg Dambrug ApS (Model 1) og Øster Ørts Dambrug (Traditional). Et tredje, Vilhelmsborg Dambrug er på vej til nedlæggelse.

Alle tre dambrug var i drift i 2007.

Om Møborg Dambrug ApS fremgår det af dambrugets miljøgodkendelse fra 2009: *Der vil efter ombygning være en markant reduceret udledning af BI₅ til Damhus Å, en som minimum neutral udledning af kvælstof og en formindsket udledning af fosfor til Nissum Fjord. Ved tilsyn på dambruget i 2013 blev det konstateret, at der ikke kræves indsats fra dambruget til forbedring af forholdene i åen.*

Driften af Øster Ørts er pt uændret i forhold til 2007. Dambruget har pt en ansøgning om miljøgodkendelse til behandling hos Lemvig Kommune. Godkendelsen forventes at medføre reducerede eller som minimum uændrede udledninger af næringsstoffer til vandmiljøet.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til øvrige kilder til næringsstofbelastning af Tangsø-oplandet, som er forøgede i perioden 2007 til 2015.

Resultat og konklusion:

Husdyrtrykket i Tangsø-oplandet er stigende med 1.244 DE fra 2007 til 2015. Der er i denne periode identificeret en udvidelse af økologiske besætninger på 517 DE inden for oplandet, samt godkendelse og ibrugtagning af 870 DE til en drift, som indebærer en nitratudvaskning, som er lavere end planteavlssædskiftet. I alt 1.387 DE, som ikke indebærer en udvaskning, som overstiger planteavlsniveauet.

Det konkluderes heraf, at husdyrtrykket indtil næste opdatering af husdyrtrykket kan betragtes som faldende i Tangsø-oplandet.

Bilag 12. Opbevaringskapacitet

Tabel.4 Opbevaringsanlæg	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpesystem fra beholder til gyllevogn
Gylletank 1	1981	2.000	Dug	Gyllevognens pumpe
Gylletank 2	1991	2.000	Dug	Gyllevognens pumpe
Gylletank 3	2001	3.000	Dug	Gyllevognens pumpe
Kanaler i eksisterende stald		2.800		
Kanaler i ny stald		1.000		
Lejet gyllebeholder- Makholmvej 49	1987	1.500	Flydelag	Gyllevognens pumpe
I alt		12.300		

Organisk gødning - produktion og forbrug
Høstår: 2015

Helle Kalkrup . Industrivej 53 . 7620 Lemvig .

cvr: _____ .

Besætning, dyreenheder og gødningsproduktion					
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	DE	Tons	Kg N
<i>CHR-nr./Besæt.nr.: /</i>					
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast	1.200,0 Stk		31,2	630	3.049
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast	2.000,0 Stk		26,5	552	2.531
Slagtesvin, Fuldspaltegulv	5.000,0 Stk		25,9	559	2.286
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast	3.500,0 Stk		80,2	1.634	7.823
Smågrise, Toklimast., delvis spaltegulv	23.400,0 Stk		103,4	2.957	10.076
Årssøer, løbe-og drægtighedsst., Løbe-/dr.st.,In..	1.350,0 Årsdyr		214,8	5.468	21.195
Årssøer, farestald, Fare st., kassesti, delvis sp.	1.350,0 Årsdyr		92,0	2.322	9.059
			574,1	14.121	56.017
I alt			574,1	14.121	56.017

Lager: Gylle													Kapacitet: tons		
Gødningsmængde pr. måned (tons)															
	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt
Produktion	1.199	1.161	1.199	1.161	1.199	1.199	1.053	1.199	1.161	1.199	1.161	1.199			
Vandtilførsel	102	99	102	99	102	102	92	102	99	102	99	102	173	167	173
Opsamlet mængde	1.301	1.259	1.301	1.259	1.301	1.301	1.175	1.301	1.259	1.301	1.259	1.301	173	167	173
Modtaget															
Fordejt															
Ålsat															
Flytninger (intern)															
Slutmængde	1.301	2.560	3.862	5.121	6.422	7.723	8.899	10.200	11.459	12.760	14.019	15.321	15.493	15.661	15.833

12 mdr. produktion gylle inkl. nedbør og spildevand 15.321 m³

Opbevaringskrav – 9 mdr. 11.491 m³

Oplyst opbevaringskapacitet 12.400 m³ ~ 9,6 mdr.'s opbevaringskapacitet